

Yüzyıllardan beri Bizimle Güzel

Kalamış sahili, yüzyıllardan beri milyonlarca Kadıköylüye nefes oldu, yuva oldu. Geçmişten bugüne burada nice insan birlikte geleceğe, dostluğa, neşeye, hayallere daha çok inandı. Kalamış sadece bir sahil değil, bir yuva. 21 Eylül'de gerçekleştirilecek özelleştirme projesine sonuna kadar karşıyız. Çünkü Kalamış sahili, hepimize ait, Bizimle Güzel.

kadikoy.bel.tr

www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 22 / Sayı: 1104

HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE

3 - 9 EYLÜL 2021

OKUL HEYECANININ YERİNİ KAYGI ALDI!

Okullar, 6 Eylül'de yüz yüze olarak açılıyor. Pandeminin gölgesinde başlayacak eğitim ve öğretim hayatı beraberinde birçok kaygı getiriyor. Kırtasiyeler kapanma korkusu yaşıyor, aşı tartışmaları sürüyor, çocukların hastalıklara karşı güçlü bir bağışıklık için sağlıklı beslenmesi gerektiği vurgulanıyor. Hazırlıkları ve tartışmaları sayfalarımıza taşıdık • Sayfa 3-4 ve 12'de

Bir hikâyeyi anlatılmaya değer kılmak
BEGÜM KAKI 7'de

İlle de yeşil gözler
FEYZA HEPÇİLİNGİRLER 10'da

Nejat Toksoy kitabına giriş
MURAT BEŞER 11'de

Edebiyat Hayatından Hatırlamalar - 129
BERTRAND RUSSEL 5'te

Şehirdeki "apartman dedektifi"

Gazeteci Nilay Örnek, İstanbul'un sokaklarını, caddelerini adım adım geziyor ve tarihi apartmanların izini sürüyor. Örnek ile fotoğraflarıyla beraber hikâyelerini de paylaştığı apartmanları ve "Her Ümit Ortak Arar" adlı projesini konuştuk • Sayfa 10'da

ŞEHRİN ORTASINDA EKOLOJİK TARIM

KADIKÖY BOSTANLARI

Kadıköy Belediyesi hem yurttaşların şehrin yorucu ortamından sıyrılıp huzur bulmalarını sağlamak hem de sağlıklı gıdayı teşvik etmek için "Kadıköy Bostanları" projesini hayata geçiriyor • Sayfa 8'de

KADIKÖY'DE bayram coşkusu

» Kadıköylülüler 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı iki büyük konserle kutladı. Kalamış'ta Göksele ve Kalben, Özgürlük Parkı'nda ise Güvenç Dağıüstün ve Burçin Büke, şarkılarını büyük zafer ve Cumhuriyet için söyledi • Sayfa 2'de

İstanbul'da gündem: TAKSİLER

İstanbul'da hem taksi şikayetleri artıyor hem de taksi sayısı diğer ülkelerle karşılaştırıldığında oldukça düşük. İBB'nin bin yeni taksi teklifi ise ısrarla reddediliyor • Sayfa 2'de

DÜNYA BARIŞ GÜNÜ'NDE büyüklere mesaj

1 Eylül Dünya Barış Günü için özel kaleme alınan "Barıştık mı?" oyununu sahneye taşıyan çocuklar büyüklere "insan neden insana kıyar" diye sordu • Sayfa 6'da

Büyüyen endişe: KİRACILIK

» Mekanada Adalet Derneği'nden Bahar Bayhan, Selin Yazıcı ve Sena Nur Gölcük ile kiralık ev sorununu, artan kiralari ve konut hakkını konuştuk. Bayhan, "Kıracılığın içinde barındırdığı güvencesizlik, en önemli endişe kaynağı" diyor • Sayfa 9'da

Kadıköy'de iki konserle bayram coşkusu

30

Ağustos Zafer Bayramı, Kadıköy'de Selamlaşma Özgürlük Parkı ve Kalamış Atatürk Parkı'nda coşkuyla kutlandı. Özgürlük Parkı'nda Güvenç Dağüstün ve Burçin Büke, Kalamış Atatürk Parkı'nda ise Göksel ve Kalben sahne aldı

● **Fırat FİSTİK**

Gazi Mustafa Kemal Paşa önderliğinde, 30 Ağustos 1922'de zaferle sonuçlanan Büyük Taarruz'un 99. yılını kutlama etkinlikleri kapsamında Kadıköy'de sabah saatlerinde, İskele Meydanı Atatürk Anıtı'nda çelenk koyma töreni gerçekleştirildi. Çelenk koyma törenine Kadıköy Kaymakamı Dr. Mustafa Özarslan, Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, Kadıköy protokolü ile birlikte Kadıköylülerle de katıldı.

Akşam ise Kadıköy, 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı iki büyük konserle kutladı. Güvenç Dağüstün ve piyanist Burçin Büke Özgürlük Parkı'nda bestelerini ve Cumhuriyet şarkılarını Kadıköylüler için seslendirdi. Konser başlangıcında ilk olarak Nazım Hikmet şiirleri okundu. Özgürlük Parkı'ndaki 30 Ağustos Zafer Bayramı kutlamasına çok sayıda Kadıköylü katıldı.

“CUMHURİYETİN KALESİ KADIKÖY”
Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, yaptığı konuşma öncesinde sanatçılar Güvenç Dağüstün ve Burçin Büke'ye çiçek verdi. Odabaşı, yaptığı konuşmada şunları söyledi: “Bugün yine bir büyük zaferi kutlamak için buradayız. Cumhuriyetin yıkılmaz kalesi Kadıköy'ün belediye başkanı olarak bu coşkuyu paylaştığımız için size ve sanatçılarımıza çok teşekkür ederim.

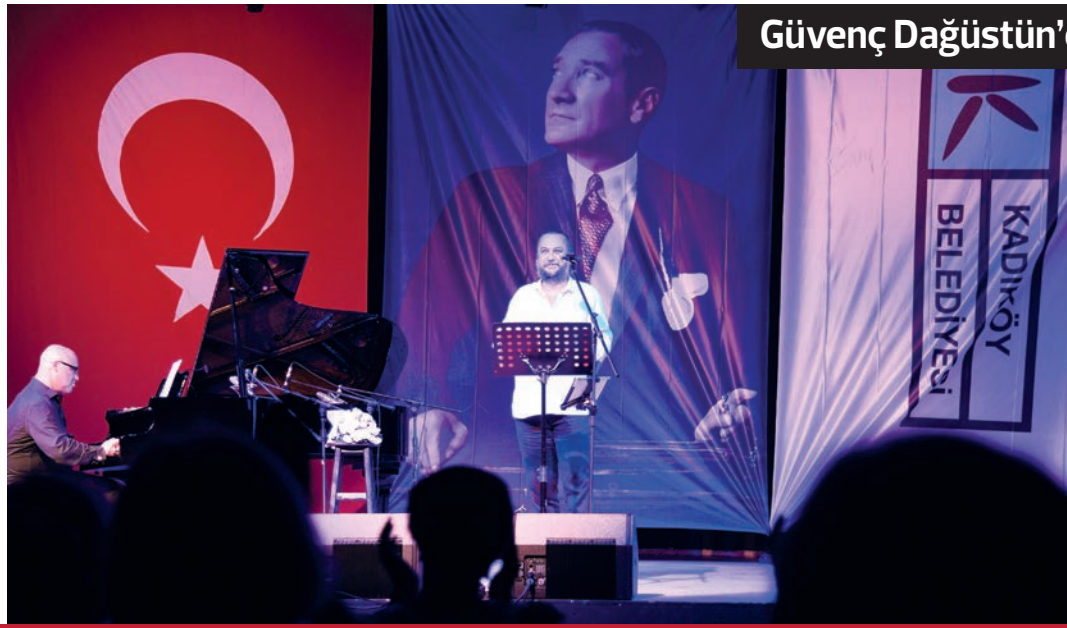
rim. Falih Rıfkı Atay'ın kitabında vardı. Bir gün Mısır'da bağımsızlık davası için çalışan liderlerden biri Gazi Mustafa Kemal'in kapısını çalar yanına gelir. Der ki, 'Bizim hareketimizin başına da geçmek ister misiniz?'. Gazi düşünür, olabilecek bir şey değildir. Der ki, 'Yarım milyon bu uğurda ölür mü?'. Adamcağız bakar, 'Fakat paşa hazretleri, yarım milyon ölmesine ne lüzum var? Başımızda siz olacaksınız ya.' der. Paşa, 'Benimle olmaz. Benimle olmaz beyefendi hazretleri. Yalnız benimle olmaz. Ne zaman halkınızın yarım

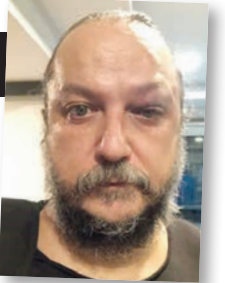
milyonu ölmeye karar veririse o vakit gelip beni ararsınız, bulursunuz' diye cevap verir. İşte bugün burada bu aziz milletin zaferini ve onları bu zafere taşıyan başkumandan ve silah arkadaşlarımızın zaferini kutluyoruz. Hepimize kutlu olsun. Yaşasın Gazi Mustafa Kemal ve silah arkadaşları, yaşasın Mustafa'nın yolunda gidenler, yaşasın Mustafa Kemal'in yolunda gidenler, yaşasın müfettiş Paşa'nın yolunda gidenler, yaşasın Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın yolunda gidenler, yaşasın ulu önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün izinden

gidenler, yaşasın Türkiye Cumhuriyeti.”

1 Temmuz'da başlayan Kalamış Yaz Festivali de kapanışını 30 Ağustos Zafer Bayramı'nda yaptı. Bugüne özel düzenlenen konserde müzik dünyasının sevilen isimleri Kalben ve Göksel sahne aldı. Yeni nesil müzik ekolünün ülkemizdeki önemli temsilcilerinden Kalben saat 20.00'de, söz yazarı ve besteci kimliğiyle Türk pop müziğinin önemli yorumcularından Göksel ise saat 21.30'da sahne alarak, sevilen şarkılarını Kadıköylülerle birlikte söyledi.

Güvenç Dağüstün'e konser çıkışı saldırı

Özgürlük Parkı'ndaki konserin ardından sanatçı Güvenç Dağüstün'e bir saldırı gerçekleştirildi. Dağüstün'ün avukatı Serkan Günel, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, “Müvekkilim, arkadaşım @guvencdagustun ün bu akşamki özgürlük parkı konseri sonrası saldırıya uğradığını öğrendim. Şimdi hastanede rapor alınacak, yanına gidiyorum. Umarım failer yakalanacak olayın iç yüzü kısa sürede anlaşılacaktır” demişti. Dağüstün daha sonra olayı şöyle anlattı: “Saat 22:50'de konser alanından ayrıldım. Park içerisinde arkadaşımla yürürken karşımdan gelen bir kişi bana yumruk attı ve yere düştüm. Ardından yanındakilere 'vurun vurun' diye bağırdı. İki kişi ayağımdan sürükleme ve bana yerdeyken vurdular. Güvenlik görevlileri ve vatandaşlar araya girip yardım etti. Öğrendiğim kadarıyla iki kişi de gözcu olarak bekliyormuş”

İBB'nin taksisi teklifi yine reddedildi

● **Fırat FİSTİK**

Yenikapı'da 27 Ağustos'ta yapılan son Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) toplantısında İBB'nin bin yeni taksisi teklifi sekizinci kez reddedildi. İstanbullular, özellikle son dönemde taksisi bulamadıklarından, aynı mesafede farklı ücretler yazıldığından, bazı taksicilerin kısa mesafe gitmek istemediklerinden şikayetçi ve bu şikayetler geçen hafta sosyal medyada paylaşıldı.

UKOME toplantısında söz alan İstanbul Taksiciler Esnaf Odası Başkanı Eyüp Aksu, “Bu teklif ısıtıp ısıtıp ölüme getiriyor. Ya bir çıkarınız var ya da bu heyetin aklıyla dalga geçiliyor. Teknolojiye geçmeden taksisi artışı uygun görmüyoruz” dedi.

İBB Genel Sekreter Yardımcısı Orhan Demir ise “Evet, bu teklifi ısıtıp ısıtıp tekrar gündeme getireceğiz” dedi ve ekledi: “Beş bin taksiste de ısrarlıyız. İstanbul'da öncelikle buna ihtiyaç olduğu söylendi, söyleniyor. Bin tak-

İBB'nin bin yeni taksisi teklifi, UKOME toplantısında bakanlık ve esnaf odası temsilcilerinin oylarıyla sekizinci kez reddedildi. Teklife karşı çıkan İstanbul Taksiciler Esnaf Odası Başkanı Eyüp Aksu'nun taksisine aynı mesafede farklı ücretler yazmaktan işlem yapıldığı ortaya çıktı

sidedi amaç kaliteyi yükseltmek. Şikayetler çeşitlenerek artıyor. Müşteri seçme, kaba davranış şikayetleri de artmaya başladı. Teknoloji sorunu var deniyor sürekli. İstanbul'da toplam 17 bin 395 taksisi var. İBB'nin ücretsiz i(Taksi koyduğu taksisi sayısı da 14 bin 800. Yüzde 85'inde uygulama mevcut. Teknoloji sorunu yok. Diğer uygulamaların da devreye girmesini

önerdik çünkü tek bir şirket var güçlü. Bizi engelleyen ne? İBB Meclisi. Komisyon bekletiyor şu an. Taksisi uygulamaması, diğerlerinin üzerinde bir kontrol aracı haline gelecek ama bu getirilmek istenmiyor.”

Demir, İstanbulluların şikayetlerinden de bahsederken İstanbul Taksiciler Esnaf Odası Başkanı Eyüp Aksu'ya ait taksisi de ceza kesildiğini belirtti: “Şöyle şikayetler gelmeye başladı, 'İstanbul Havalimanı'ndan farklı günlerde bindiğimiz, aynı yere gittiğimiz taksiler farklı ücretler yazıyor” dedi. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı denetimlerinde birçok taksisi ceza yazıldı. Bunun içinde sizin taksininiz de var Eyüp Bey.”

AKSU'NUN ARACINA İŞLEM YAPILMIŞ

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, 12 Haziran 2020'de, İstanbul'a teknolojik uygulamalarla donatılmış beş bin yeni taksisi kazandıracaklarını duyurmuştu. Beş bin yeni taksinin üç vardiya halinde çalışması, teknolojik araçlarla donatılması ve araçlarda İstanbulkart'ın kullanılabilmesi öngörülmüştü.

İstanbul Taksiciler Esnaf Odası Başkanı Eyüp Aksu, geçen yıl yapılan toplantılarda ve İmamoğlu ile yapılan görüşmelerde projenin hiç gündeme gelmediğini, görüşlerinin alınmadığını iddia etmişti. Fakat 27 Ağustos 2019'da yapılan UKOME toplantısında taksisi sayısının artırılması konuşulmuş, yeni plaka dağıtım

ı tartışılmıştı. Bu toplantının kararında arzın yetersiz kaldığı, dönüşüm yapılması ve sisteme yeni araçların eklenmesi tespit edilmişti. Söz konusu bu karar, Aksu'nun imzasının da bulunduğu dilekçeyle görüşülmek üzere alt komisyona gönderilmişti.

UKOME'NİN YAPISI DEĞİŞTİRİLMİŞTİ

Ekrem İmamoğlu'nun İBB Başkanı seçilmesi ve yönetimin değişmesinin ardından bu kararların çıktığı UKOME'nin yapısı değiştirilmişti. Resmî Gazete'de 19 Şubat 2020 tarihinde yayımlanan yönetmelik değişikliğine göre UKOME'deki belediye temsilcisi sayısı 11 olarak kalırken toplam üye sayısı 27'ye çıkarılmıştı.

İmamoğlu, seçilmeden önce UKOME'de 11'i İBB, 10'u hükümet tarafından belirlenen 21 üye bulunuyordu ve belediye çoğunlukta idi. Ancak yapılan değişiklikle Milli Eğitim Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı da UKOME bünyesine dahil edilerek üye sayısı bakanlıklar lehine 27'ye çıkarıldı. Bu sayede belediye, önerdiği teklifleri kabul ettiremez hale geldi.

Dünyayla karşılaştırma

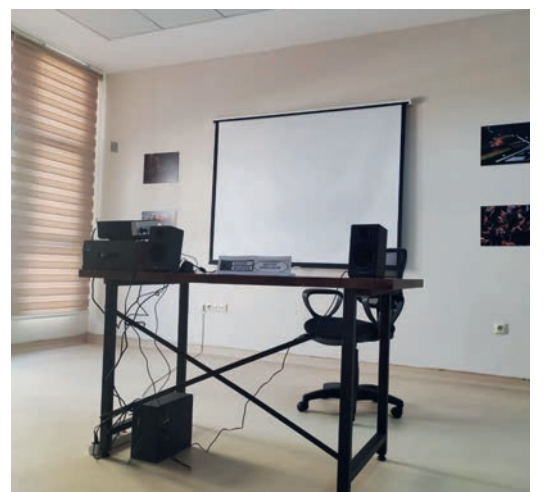
Dünyadaki örneklerle baktığımızda taksisi lisans süresi 1 ile 5 yıl arasında değişiyor ve taksileri kurumsal işletmeler işletiyor. Türkiye'de ise lisanslar süreli veriliyor. Taksisi sayılarına bakıldığında ise örneğin Fransa'nın başkanı Paris'te 366 kişiye bir taksisi düşerken, İstanbul'da 888 kişiye bir taksisi düşüyor. İBB'nin yaptığı bir ankete göre İstanbullular'ın yeni taksisi teklifine onay yüzde 79 oranında. Şikayetler de artıyor. 2019'da gelen taksisi şikayetleri 100 binin üzerinde. İBB Genel Sekreter Yardımcısı Orhan Demir'in paylaştığına göre bu sayılar, her geçen yıl artıyor. İBB'nin hazırladığı bir rapora göre 2019 yılında İstanbul'un taksisi ihtiyacı 20 bin 913 olarak, 2023 için ise 25 bin 579 olarak belirlenmişti.

İmamoğlu, önerdikleri teklifin taksisi esnafının da yararına olduğunu söylüyor. Çünkü çalışan bir taksisi, toplam cironun yüzde 13'ünü alıyor. Cironun yüzde 32'sini plaka sahibi, yüzde 3'ünü galerici, kiracı yüzde 7'sini alıyor. Yakıtın payı ise yüzde 21. Bu fiyatların dışında SGK primleri, araç temizliği, tamirat gibi giderler de yer alıyor.

KADIKÖY GÖNÜLLÜLERİNDEN GELENLER

Göztepe'den Adana'ya müzik desteği

Göztepe Gönüllüleri katkıları ile Adana'da bulunan Şehit İbrahim Derindere Anadolu Lisesi bünyesinde kurulacak olan müzik sınıfının eğitim hizmetlerinde kullanılmak üzere çeşitli ekipman ve müzik aleti desteğinde bulundu. Gönüllü başkanı Şenay Erduran; “Müziğin eğitsel amaçlara hizmet etmesi, eğitimin gereksinimleri karşılama müziği eğitimin çok önemli bir boyutu haline getirmiştir. Bu nedenle sınıfın açılmasına büyük desteği olan gönüllülerimize çok teşekkür ediyorum” dedi.

● **Fırat FİSTİK**

Okullarda yüz yüze eğitime dönüş kapsamında 1-3 Eylül tarihleri arasında okul öncesi ve birinci sınıf öğrencilerine yönelik uyum eğitimi yapılırken, öğretmenlere salgın ve okulların yeniden açılması sürecine ilişkin seminerler verildi. Seminerlere okul öncesi ve birinci sınıf öğretmenleri 31 Ağustos'ta, diğer sınıf öğretmenleri 1-3 Eylül'de katıldı.

Okullarda eğitimin, ders saatleri azaltılmadan ve mevcut öğretim programlarının bütünü dikkate alınarak gerçekleştirileceğini dile getiren Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, okul giriş-çıkış saatleri, teneffüs zamanları ve gerek duyulması halinde ikili eğitime geçilmesine ilişkin sürecin okulun fiziki kapasitesine göre il ve okul yönetimlerinde düzenleneceğini söyledi.

Bakan Özer, mazereti dolayısıyla yüz yüze eğitime katılmayan öğrenciler için TRT EBA TV ve EBA platformu aracılığıyla eğitimin devam edeceğini de belirtti. Alınan tedbirler kapsamında ayrıca okullardaki tüm kapalı alanlar, her gün dezenfekte edilecek, okul idareleri tarafından ücretsiz maskeler sağlanacak. Öğretmen ve öğrenci dışında okula giriş, çıkışlar sınırlandırılacak, kapalı alanlar sık sık havalandırılacak.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, yüz yüze eğitimin başlamasıyla öğrencilerle irtibatlı aşı olmamış öğretmen ve personelden haftada en az iki defa PCR testi yaptırılmasının isteneceğini açıklamıştı. Son açıklanan verilere göre öğretmenlerin en az bir doz aşılama oranı yüzde 80'i geçerken, iki doz aşılama oranı da yüzde 70'e vardı.

Eğitim Sen 2 No'lu Şube Başkanı Çayan Çalık ile 1,5 senede ne değiştiğini, bu süreçteki doğrular-yanlışları ve okulların yeniden açılma sürecini konuştuk.

“İKTİDAR ZAMANA OYNUYOR”

• 6 Eylül'de yeni dönem başlıyor. Yeni döneme gölge düşürebilecek en önemli sorunlar hangileri? Salgın tekrardan yukarıya doğru seyrediyor. Aşılama çok yavaş ilerliyor. Aşılamanın yeniden aşılanması gündeme gelecek. Bu konuda gerekli hazırlık

OKULLAR, BELİRSİZLİK VE ENDİŞEYLE AÇILIYOR

Okullar, 6 Eylül'de açılıyor ve tüm kademelerde 1,5 senenin ardından tam zamanlı olarak yüz yüze eğitime başlanıyor. Eğitim Sen 2 No'lu Şube Başkanı Çayan Çalık, geçen 1,5 senelik süreçte yapılan hataları ve açılma sürecini değerlendirdi

Ancak, bakanlık bu konuda bir çalışma yapmadığı gibi 'eğitim öğretim yılının sonunda telafi eğitimi yapıyoruz' diye bir açıklama yaptı. Bu açıklama malesef telafi eğitimindeki temel ihtiyaçlar dikkate alınarak yapılmadı. Bu açıklama, özel okulda okuyan öğrencileri okulda tutmaktan ve değişik dini vakıf ve cemaatler için kamu binalarını kullanıma açmaktan ibaret.

dan beri kapatılan köy ilkokulları yeniden açılmayı, öğrenciler yerinde eğitim alacak şekilde planlanmalı, gerekli öğretmen ataması sağlanmalıdır. Her köye bir öğretmen göndermenin bir maliyet değil, toplumsal aydınlanma için bir gereklilik olduğu unutulmamalıdır. Kaynaklar özel okullar için değil, özel okulların tasfiyesini sağlayacak şekilde eğitimin kamusal bir hak olduğu gerçeğiyle kullanılmalıdır. Zorunlu eğitim 12 yıl olduğuna göre farklı program uygulayan okul türleri kapatılmalı, zorunlu eğitim kapsamında olan süre revize edilmeli, okul öncesi eğitim zorunlu olmalıdır. Ücretli öğretmen, taşeron çalıştırma gibi ucuz, güvencesiz çalıştırma politikası derhal terk edilmelidir.

Halen eğitim politikalarında temel yönelim dincileştirme ve piyasalaştırma olarak özetlenebilir. Derslik başına düşen öğrenci sayısı konusunda sıkıntılar devam etmektedir. Ek derslik açılmamış, ek personel istihdamı salgın koşullarında yüz yüze eğitim verecek şekilde hiçbir şekilde planlanmamıştır. Tekli eğitim politikası tamamen iflas etmiştir. Açılan imam hatip okullarının tercih edilenden fazla olması, öğrencilerin istediği okul türlerinde okuma tercihlerine uygun planlama olmaması öğrencileri örgün eğitimin dışına atmakta, açık lise ve özel okullara öğrenci kaymasına sebep olmaktadır.

“EK KAYNAK SAĞLANMALI”

• Yapılması gerekenler neler?

Derslik mevcudları 18 kişiye sınırlanmıştır. İmam hatip okullarının 'konforu' olan derslikteki 17-18 öğrenci ortalaması tüm kademelerde ve okul türlerinde hayata geçirilmelidir. Eğitime ek kaynak sağlanmalı, personel ihtiyacı kadro ve güvenceli istihdam edilmelidir. 'Eve yakın okul en iyi okuldur' yaklaşımıyla okullarda yaratılan proje okul-sıradan okul ayrımına son verilmelidir. Yıllar-

lık yapıyor yapılmadığı kafalarda soru işareti. Siyasal iktidar tam sağlık politikası yerine tam güvenlik politikasıyla zamana oynuyor. Bugüne kadar yüz yüze eğitimle ilgili geçmiş dönemde yaşanan sorunlar çözülmüş olmadığı gibi çözme iradesi de yok. Yüz yüze eğitim için sendikamız tarafından önerilen konu başlıkları halen muhatapları tarafından dikkate alınmıyor. Her şeyden önce ilk vazgeçilen, ilk kapatılan ve son açılması düşünülen yerler eğitim kurumları olmalıdır. Bugünden itibaren eğitim-öğretim hizmetlerinin sağlıklı yürütülmesi için atılması gereken adımlar netleşmeli, maske, hijyen ve mesafe gibi üçlemenin yeterli bir salgın önlemi sağlamadığı, kişilere bırakılmış bir salgın önleme kılavuzu yerine kamusal salgın politikasının geliştirilmesi gerektiği yaşananlardan çıkarılması gereken ödevlerdir.

• Bu geçen sürenin tafeli mümkün mü? Alınan önlemler ne düzeyde?

Tafelisi yüzde yüz mümkün olmasa da salgın döneminin çocuk gelişiminde yarattığı etkilerin tespiti yapılarak bir program oluşturulması gerekir.

Salgının bilançosu: 3,6 milyon istihdam kaybı

● **Erhan DEMİRTAŞ**

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR), Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) istihdam kaybı metodunu Türkiye'ye uyarlayarak, salgın döneminde yaşanan istihdam kaybının sonuçlarını paylaştı. Araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlara göre 2020 yılında istihdamda yüzde 15,8 kayıp yaşandı bunun sayısal karşılığı ise 4,3 milyon oldu. Tüm salgın döneminde ise eşdeğer istihdam kaybı oranı ise 13,2 ve eşdeğer istihdam kaybı toplamı ise 3,6 milyon oldu.

EN FAZLA KAYIP 2020'DE

Araştırmanın sonuçlarına göre, Covid-19'un görülmeye başlamasından önceki çeyrek olan 2019 4. çeyreği baz alınarak yapılan ve mevsim etkisinden arındırılmış verilere dayalı hesaplamada eşdeğer tam zamanlı istihdam kaybı sayısı 2020 1. çeyrekte 2 milyon 117 bin (yüzde 7,8), 2020 2. çeyrekte 8 milyon 942 bin (yüzde 32,8), 2020 3. çeyrekte 3 milyon 307 bin (yüzde 12,1) ve 2020 4. çeyrekte 2 milyon 862 bin (yüzde 10,5) olarak gerçekleşti. Böylece 2020 yılı için eşdeğer tam zamanlı istihdam kaybı 4 milyon 307 bin oldu. Eşdeğer tam zamanlı istihdam kaybı oranı ise 2020 yılında yüzde 15,8 olarak hesaplandı.

2021 yılının ilk çeyreğinde ekonominin kısmen açılmasıyla çalışma süreleri yeniden arttı. Böylece 2021 1. çeyrekte istihdam kaybı 2019 4. çeyreğe göre yüzde 8 ve 2021 2. çeyrekte ise yüzde 8,3 olarak ger-

çekleşti. Böylece salgının 6 çeyreklik döneminde (2020 başı-2021 Haziran ayı) toplam istihdam kaybı oranı yüzde 13,2 ve sayısı ise 3 milyon 613 bin oldu.

KADINLARDA KAYIP DAHA FAZLA

Salgın döneminde eşdeğer tam zamanlı istihdam kaybında cinsiyetlere bakıldığında ise kadınlarda istihdam kaybının erkeklerden daha fazla olduğu görüldü. Raporda yer verilen bilgilere, ILO'ya göre Covid-19 nedeniyle kadınların istihdam kaybının 2020'de yüzde 5 iken erkeklerde yüzde 3,9 olduğu belirtildi. 2020 yılında kadınların eşdeğer tam zamanlı istihdam kaybı 2019 4. çeyreğine göre yüzde 18,3 olarak gerçekleşti. Bu da sayısal olarak 1 milyon 408 bin istihdam kaybına karşılık geldi. Aynı dönemde erkeklerde eşdeğer tam zamanlı istihdam kaybı ise kadınlardan 4,5 puan az olarak yüzde 14,8 (2 milyon 899 bin) oldu. Salgının 2020-2021 döneminde ortalama eşdeğer tam zamanlı istihdam kaybı erkeklerde yüzde 12,5 olurken kadınlarda yüzde 15,5 olarak gerçekleşti.

“EŞİTSİZLİĞİ AĞIRLAŞTIRILIR”

Raporda bu konuya dair şu görüşler paylaşıldı: “Kadınların büyük bir bölümünün salgından ağır bir biçimde etkilenen sektörlerde çalışması iş kayıplarının kadınlarda daha fazla gerçekleşmesinin sebeplerinden biridir. Konaklama ve yiyecek hizmetleri, toptan perakende ve ticaret ve eğitim başta olmak üzere salgından ağır zarar görmüş sektörlerde kadın istihdamının yoğun olduğu biliniyor. İkinci önemli husus ise salgın boyunca ev

DİSK-AR'ın raporuna göre, salgın döneminde ortalama istihdam kaybı oranı yüzde 13,2 ve istihdam kaybı sayısı ise 3 milyon 613 bin oldu. Türkiye'deki kayıp dünya ortalamasının üzerinde gerçekleşirken, salgın döneminde istihdam kaybı kadınlarda yüzde 15,5

İç bakım yüklerindeki eşitsiz dağılımdır. Normal zamanlarda tüm ücretsiz bakım hizmetlerini yaklaşık dörtte üçü kadınlar tarafından sağlanmaktadır. Kadınlar özellikle ev içi bakım yüklerinin artması nedeniyle istihdamdan daha fazla çekilmek zorunda kaldı. Salgın döneminde kadınların ev içi bakım yüklerinin daha fazla arttığı görüldü. ILO'ya göre kadınlar üzerindeki bu etkiler işgücü piyasalarındaki kimi cinsiyet eşitliği kazanımlarının bir kısmını geriye götürülebilir ve eşitsizlikleri ağırlaştırabilir.”

“ÇALIŞMA SÜRELERİ AZALDI”

Rapora göre, Covid-19 döneminde çalışma sürelerinde değişiklikler yaşandı. Salgın döneminde dönüşümlü çalışma, uzaktan çalışma, kısa çalışma, ücretli/ücretsiz/ıdari izin uygulamaları yaygınlaştı. Bu değişiklikler işbaşında olmayanların sayısında ciddi artışlara, çalışma saatlerinde ise ciddi düşüşlere sebep oldu. Covid-19'un görülmeye başlamasıyla birlikte haftalık fiili çalışma saati de 2020 2. çeyreğinde ciddi biçimde geriledi. 2014 2. çeyrekte 47,4 olan haftalık fiili çalışma saati Covid-19'un Türkiye'de yeni görülmeye başladığı zamanları kapsayan 2020 2. çeyrekte 40,5'e geriledi. Böylece çalışma saatlerinde 2014'e göre yüzde 14,6 oranında düşüş yaşandı. Ekonominin açılmasıyla 2021 2. çeyrekte haftalık ortalama fiili çalışma saati 43,1'e yükseldi. Böylece haftalık ortalama fiili çalışma süresi 2020'nin aynı dönemine göre yüzde 6,4 oranında artarken, 2014'ün aynı dönemine göre yüzde 9,1 oranında düştü.

T.C. KADIKÖY İLÇESİ BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

Kadıköy Belediye Meclisinin 8. Seçim Dönemi, 3. Toplantı Yılında yapacağı Eylül Ayı Toplantısı 06 Eylül 2021 Pazartesi günü başlayacaktır. Eylül Ayı Toplantısının ilk birleşimi 06 Eylül 2021 Pazartesi günü, saat 10.00'da Kadıköy Belediyesi Meclis Binası, Meclis Salonunda yapılacağından Sayın Meclis Üyelerinin toplantıya teşriflerini rica ederim.

Şerhil Dara ODABAŞI
Belediye Başkanı

GÜNDEM:

1. Fen İşleri Müdürlüğü'nün, yıkılabilir durumda olduğu tespit edilen 14 adet binanın yıkım işleri ile ilgili teklifi.
2. Fen İşleri Müdürlüğü'nün, İ.B.B. tarafından yapılan yardım ile ilgili teklifi.
3. Fen İşleri Müdürlüğü'nün, Açık Oturma Alanı (Gölgelik) izninin iptal edilmesine ile ilgili teklifi.
4. Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'nün, Alan Kadıköy Yönetmeliği ile ilgili teklifi.
5. Emlak ve İstimlak Müdürlüğü'nün, Caddebostan Kültür Merkezi 1. ve 2. katlarda bulunan 8 adet sinema salonu ile ilgili teklifi.
6. Strateji Geliştirme ve Dış İlişkiler Müdürlüğü'nün, Avrupa Şehirler Ağı Yıllık Konferansı ile ilgili teklifi.
7. Plan ve Proje Müdürlüğü'nün, Merdivenköy Mahallesi 265 pafta, 2736 ada, 5 ve 6 parseller ile ilgili teklifi.
8. Yapı Kontrol Müdürlüğü'nün, Pergola (Sundurma), ATM, Çardak Hakkında Usul ve Esaslara Dair Düzenleme ile ilgili teklifi.

Foot Care
PodyArt
Ayak Bakım

www.podyart.com

Ayak Bakımı

Ücretsiz danışın!

**Çatlak Topuk
Nasır
Kalınlaşmış Tırnak**

Detaylı Bakım

(Florence Nightingale hastanesi karşısı)
Bağdat caddesi No: 84/3 Kızıltoprak İstanbul
0 216 492 0722 - 0 532 717 0378

SİZE YEŞİLLİKLER ARASINDA EŞSİZ DENİZ MANZARASIYLA İKİNCİ BİR HAYAT VADEDİYORUZ.

Huzurevimiz uzman ekibi ile aile büyükleriniz için hak ettikleri özel ilgi ve yaşam standartlarında bir ortam sunmaktadır.

Verilen hizmetler:

- 24 Saat Doktor Hizmeti
- 24 Saat Hemşire Hizmeti
- Fizik Tedavi Merkezi
- Diyaliz Hizmeti
- Laboratuvar Hizmeti
- Vakum Yardımlı Yara Tedavisi Hizmeti
- Konaklama Hizmeti
- Temizlik Hizmeti
- Yemekhane Hizmeti
- Medikal El Ayak Ve Tırnak Bakımı
- Sosyal Etkinlik Ve Faaliyetler

Hizmet Grubu:

- Alzheimer
- Demans
- Geriatri
- Palyatif (Yatağa Bağlı)
- Parkinson
- ALS
- NG (Nazogastrik Sonda) İle Beslenme
- PEG (Perkütan Endoskopik Gastrostomi) Bakımı

SECKİN YAŞLI BAKIM VE HUZUR EVİ

Altintepe Mah. Galibey Cd. Cephanelik Yolu Sk. No: 5 Maltepe
Tel: 0552 388 60 10 - (0216) 388 60 10 / Web: seckinhuzurevi.com.tr

Kırtasiyeleri okul heyecanı saramadı!

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Korona virüsü salgını, her alanı olduğu gibi eğitim hayatını da derinden etkiledi. Çocuklar, geçtiğimiz yıl eğitimlerine evlerde devam etmek zorunda kaldı. Belirsiz süreç hem çocukları hem anne ve babaları hem de öğretmenleri çok yordu. Bu durumdan olumsuz etkilenen diğer bir kesim de kırtasiyeler oldu. 6 Eylül'de okulların yüz yüze olarak eğitime başlayacak bilgisi az da olsa geçen sene satış yapamadıkları için ayakta durmakta zorlanan kırtasiyelere bir umut oldu. Okulların açılacağı bilgisinin ardından hem fiyatlar hem de içinde buldukları durum hakkında bilgi edinmek için kırtasiyeleri dolaştık, işletmecileri dinledik.

"HAREKETLİLİK YOK"

"Üç yıldır Kadıköy'de kırtasiyecilik yapıyorum. İlk yıl mahalle ile tanışma dönemi. Sonra zaten pandemi yaşandı" diyor Mustafa Keydal, şöyle devam ediyor: "Pandemi nedeniyle şu an okullar açılıyor diye bir hareketlilik yok. Bundan sonraki haftalar daha belirleyici olacak. Geçen yıl satış yapamadığımız için ürünler geçen yılın fiyatlarını koruyor. Yeni ürün alınması günceleme yapılır. Yerli üretim çantalar 50 TL'den başlıyor. Lisanslı çantalar 100 TL'nin altında çanta bulmak zor. Lisanslı ürünlerin garantisi oluyor. 50 TL'den başlayarak 300'e kadar çıkan çanta fiyatları var. Bir veli çocuğuna iyi bir çanta almak istiyorsa 150 TL vermesi gerekiyor. Onun aşşısında alınan ürünler çok sağlıklı olmayabilir. 12'lik kuru boya kalemleri yedi buçuk liradan başlıyor markasına göre 30 liraya kadar çıkıyor. Kurşun kalem iki liradan başlıyor. Ürünlerdeki fiyatlarda markalar belirleyici oluyor. Bir aile kırtasiyeden 100 TL'ye de çıkabilir, 300 TL'ye de."

"ZOR AYAKTA KALİYORUZ"

Okulların açılacak olmasının kırtasiyelere yansımamı dile getiren, daha önceki yıllarda iki ya da üç hafta öncesinden listelerin geldiğine dikkat çeken Alper Altınok, "Herkes açılacak ama kapanır düşüncesi ile alışverişe yüklenmiyor açıkçası. Bizde de devam edeceğine dair çok umut yok. Olsa bile sağlıklı bir şekilde ilerleyeceğimizi düşünmüyoruz. Elimizden geldiğince fiyatları hiç dokunmadık. Satamadığımız için stokta malzeme vardı. Zaten iki yıldır doğru düzgün iş yapmıyoruz. Çok zor ayakta kalıyoruz. Kendi cebimizden döndürüyoruz dükkânları. 80 TL'ye de çanta var. Çanta da üst sınır yok. Bir buçuk liradan başlayıp beş liraya kadar kurşun kalem var. Fiyat listeleri farklı çıkabilir. Çünkü markalar arasında farklar var. O yüzden bir lis-

Mustafa Keydal

Alper Altınok

İbrahim Yazıcı

Erkan Özgür

te hazırlamak sağlıklı olmaz. Beş liraya da kalem kutusu var, 150 TL'ye de. Sağlıklı ürünler satıyoruz. Marketlerin sattığı ürünler gibi değil" ifadelerini kullandı.

"AZ DA OLSA ARTIŞ YAPTIK"

İbrahim Yazıcı, "Daha önce okul heyecanı vardı. Nasıl eski bayramların tadı kalmadı derler ya şimdi de kimse okul heyecanı kalmadı "diyerek başladığı konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bu kadar ara verildikten sonra kimse ne olacağını bilmiyor. Herkes günü yaşıyor. Pandemiden önce en azından fiyat sormak için gün içinde 30 kişi dükkânlarımıza girerdi. Şimdi iki ya da üç kişi anca soruyor. Ürünlerde düşük tutmak kaydıyla fiyatlarda oynama yaptık. Çünkü sattığımız ürünü geçen yılki fiyat üzerinden alamıyorsun. Mecburen az da olsa artış yapmak zorunda kalıyoruz. Geçen sene 2 lira olan bir silgi bu yıl 3 buçuk 4 lira."

"YÜZ YÜZE OLMAZSA BATABİLİZ"

Bir başka kırtasiyecisi Erkan Özgür de okula başlama coşkusunun olmadığını belirterek şöyle konuştu:

"Şu an bize yansıyan bir hareketlenme yok. Geçen sene bir şey satamadık. Elimizde ürünler kaldı. Onları satıyoruz. Ama aldığımız yeni ürünler de var. Onlarda yüzde 50 ya da 60 oranında artış olmuş. Örneğin 80 yaprak defter sekiz liraydı, şu an 12 lira. Ürünlerde kısmen artış yaptık. Çünkü sattığımız fiyattan o ürünleri alamıyoruz. Umarım bir hareketlenme olur. Böyle kalmaz. Her yerde kırtasiye ürünü satılması bizim kanayan yaramız gibi. Bizi bitiriyor bu durum. Sezonu borçla kapatmış, borçla açıyoruz. Çok vahim bir durumdayız. Üzgünüzüm ve kaygılı bir şekilde bekliyoruz. Eğitim yüz yüze olmazsa ya da eğitime ara verilmesi durumu bizim batışımız olabilir."

KAL öğrencileri sorunlara çözüm istiyor!

Geçtiğimiz aylarda yıkım kararı verilen Kadıköy Anadolu Lisesi öğrencilerinden Ayşen Kocabaş, "Kültürel ve sosyal değerlerin, öğrencilerin gelişimi ve okulun niteliğinin nasıl korunacağı konusunda herhangi bir adım atılmıyor" dedi

Okul arazisinin dizi setlerine verilmesi ve otopark olarak kullanılması da hem öğrenciler hem de veliler tarafından oldukça tepki topluyor. Geçtiğimiz aylarda Kadıköy Anadolu Lisesi Öğrenci Dayanışması'ndan yapılan açıklamada, "MEB tarafından kısmi yüz yüze eğitim geneliği yayımlandığı gündemleri eğitim alabilmek için okulumuza gelmek ve yatakhane de barınmak istiyoruz. Okula gelecek ders görmek isteyen öğrencilerin 'okulun dayanışsız

olduğu', 'sınıfların tozlu olduğu', 'eğitim için yeterli personel olmadığı' gerekçeleriyle barınma ve eğitim hakları gasp edildi. Öğrenciler için çok tozlu olan ve yıkılması gereken okul binası bir dizi için boyanmış durumda. Öğrenciye açıklanan okul set haline getirildi. Kendi öğrencisinin türlü bahanelerle içeri alınmadığı okulumuza arabasını park etmek isteyen yabancılar otopark kullanmak için gerebildi" ifadelerine yer verilmişti.

● Simge KANSU

Eski adıyla Maarif Koleji, simdiki adıyla Kadıköy Anadolu Lisesi, Türkiye'nin en köklü liselerinden biri. 1955 yılından bugüne kadar İstanbul'daki en güzel arazilerden birinde varlığını sürdüren Kadıköy Anadolu Lisesi için geçtiğimiz aylarda,

depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle yıkım kararı verilmişti. Öğrencilerin inşaat süreci boyunca farklı okullarda eğitimlerine devam edecek olmaları ise tepkilere sebep oldu. Sosyal faaliyetlerin ve kulüp etkinliklerinin sektöre uğrayacak olması, başka bir muhite eğitime devam edilecek olması, yatılı öğrencilerin durumu öğrenciler tarafından başlıca sorunlar olarak görülüyor.

"SORULAR CEVAPSİZ BIRAKILIYOR"

Kadıköy Anadolu Lisesi öğrencilerinden Ayşen Kocabaş, okulun durumuyla ilgili şunları paylaştı: "İdareden şeffaflık talebi ile yürütülen çalışma ve basın açıklamasının ardından, yıkımın teknik belgelerinin okul bileşenleriyle paylaşılması konusunda sınırlı ama öğrenci dayanışması tarafından kazanım olarak görebileceğimiz adımlar kaydedildi. Okulun kuluplerinin, yatakhane ve tüm imkânlarının bölünmemesi talebi ise maalesef karşılık bulmadı. Geldiğimiz pozisyonda hazırlık, 9 ve 10.sınıf öğrencileri Göztepe'de Halil Türkkan Ortaokulu'na gönderiliyor.

İBB yurtlarına başvurular başladı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarihinde ilk kez öğrenci yurtları hizmet vermeye başladı. Belediye üç ruhsatlı kız yurdu bir den açıyor. Dördüncüsü olan erkek yurdu için de hazırlıklarını sürdürüyor. Öğrenciler, İBB yurtlarında 2021-2022 eğitim öğretim yılında aylık sadece 600 TL'ye konaklayabilecek.

Avclar'da ve Beyoğlu'nda açılacak olan üç kız öğrenci yurdunda 650 yatak kapasitesi ile hizmet verilecek. Bu kapasitenin, eğitim takviminin ikinci yarısında Gaziosmanpaşa'da açılması planlanan erkek yurdulla birlikte 1000 kişiye ulaşması bekleniyor.

İBB yurtlarının seçimi güvenli ortam ön planda tutularak yapıldı. Ulaşım ağına ve üniversitelere yakınlık mesafeleri dikkate alındı. Engelli bireylerin de unutulmadığı yurtlarda, bazı odalar öğrencilerin ihtiyacı olan ekipman ve eşyalarla donatılarak erişilebilir hale getirildi.

İBB'nin yurtlarına konaklamak isteyen öğrenciler yurt.ıbb.istanbul adresi üzerinden online olarak başvuruda bulunabilecek. Öğrenciler arasında yapılacak değerlendirmede; üniversite seçme/yerleştir-

11 ve 12. sınıflar ise İstanbul Kadıköy Lisesi'ne taşınacak. Yatılı öğrencilerin bu bölüme sonucu yemek, ulaşım ve çeşitli lojistik ihtiyaçlarının nasıl karşılanacağı üzerine idareye iletilen sorular şu anda cevapsiz bırakılıyor. Okulun kulüpleri, konserleri ve değerli etkinliği KalFest'in durumunun ne olacağı, inşaat sürecinde bu kültürel ve sosyal değerlerin öğrencilerin gelişimi ve okulun niteliği için nasıl korunacağı konusunda ise herhangi bir adım atılmıyor. Bu konu hakkında öğrencilere iletilmiş bir açıklama mevcut değil. Okulun açılmasına çok az bir süre kalmışken, hazırlıklarının son aşamaya getirilmesi, açıklanmayan konularda öğrencilerin bilgilendirilmesi öğrencilerin başlıca istekleri."

Farklı bir okulda eğitim göreceğimizin zevan-tajlarından bahsedene Kocabaş, "Hazırlık, 9 ve 10. sınıfların okuyacağı binanın sanayi bölgesinde olması, 14-15 yaşındaki birçok öğrencinin 1. dönemde karantlıkta, yabancı oldukları ve tekim olmayan bir muhitten evlerine/yurda ulaşımı sorunların başında geliyor. Eski binanın sağladığı müzik ve resim atölyelerinin, spor salonu fırsatının olmaması da sorunlardan biri. Yatılı öğrencilerin her ne kadar güvenli olduğu söylene de 2 yıl inşaatın içinde yaşayacak olmaları büyük bir problem. Çalışma saatleri büyük ihtimalle düzenlenecektir fakat ders çalışırken inşaat sesleri öğrencileri rahatsız edecek. İnşaatın kalkacak toz tabakasının muhtemelen yurtlara girecek" ifadelerini kullandı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait öğrenci yurtlarına başvurular başladı. 31 Ağustos'ta başlayan başvurular 6 Eylül'e kadar yurt.ıbb.istanbul adresi üzerinden yapılabilir

SONUÇLAR 13 EYLÜL'DE

Yurt başvuru sonuçları asil ve yedek listeleri 13 Eylül tarihinden itibaren internet adresinden ve İBB'nin sosyal medya hesaplarından duyurulacak. 20-24 Eylül tarihleri arasında asil listede yer alan öğrenciler, 27 Eylül ve 1 Ekim tarihleri arasında ise yedek listedeki öğrenciler İBB Yurtlarına kayıt yaptırabilecekler.

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR - 129

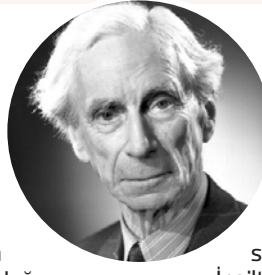
alıntılara yer verdiğimiz "Edebiyat Hayatından Hatırlamalar" köşesi bu hafta Bertrand Russel ile devam ediyor.

Usta yazar ve şairlerin eserlerinden küçük

Hazırlayan: Leyla ALP

BERTRAND RUSSEL (18 MAYIS 1872 - 2 ŞUBAT 1970)

İngiliz mantıkçı ve düşünür varoluşçu felsefenin kurucularından olan Bertrand Russel 1872 yılında soylu bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Gerçek adı Russell Lord Bertrand Arthur William'dır. Doğduktan iki yıl sonra annesini ve iki kız kardeşini difteri hastalığından kaybetti. İki yıl sonra da babasını kaybeden Russel'i büyükannesi yetiştirdi. İlk ve ortaöğrenimini doğduğu yerde gördükten sonra Cambridge Trinity College'de felsefe,

matematik ve ahlak okudu. 1910-1916 arasında, bitirdiği üniversitede, rektör olarak görev aldı. 1900'lerin başında İngilizlerin "idealizme karşı isyanı"na öncülük etti. Birinci Dünya Savaşı sırasında, barış yanlısı tutumu nedeniyle 1916'da, Cambridge Trinity College'deki görevinden uzaklaştırıldı ve 1918'de 6 ay Brixton Hapishanesi'ne kapatıldı. 1927'de, eğitim üzerine ilkelinin pedagojik ve ahlaki sonuçlarını uygulamaya koyduğu bir okul açtı. 1949'da İngiltere Krallığı Liyakat Nişanı, 1950'de Nobel Edebiyat Ödülü, 1955'de Dünya Barışı'na hizmetlerinden dolayı Gümüş Armut

Kupası aldı. Atom savaş tehlikesinin bütün insanlığı yok edeceğine inandı. Atom silahlarına, Küba Bunalımı'na, Vietnam Savaşı'na bütün şiddetle karşı çıktı. 1966'da dünya çapında tanınmış birçok bilim insanı ve aydınla birlikte ABD'nin Vietnam'da işlediği savaş suçunu tüm dünyaya duyurmak için Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi'ni kurdu. Seksen dokuz yaşında, Parlamento Meydanı'nda nükleer silahlanmaya karşı yapılan bir gösteri sırasında tutuklandı. 2 Şubat 1970'te hayatını kaybetti. Russel'in Say Yayınları tarafından okurla buluşturulan **Sorgulayan Denemeler** kitabından Toplum içinde Özgürlük yazısından bölümler paylaşıyoruz.

TOPLUM İÇİNDE ÖZGÜRLÜK

Topluluklar halinde yaşayan insanlar için özgürlük ne ölçüde arzu edilir bir şeydir? Bu genel sorun üzerinde durmak istiyorum.

Konuyu tanımlarla başlamak yerinde olacaktır. "Özgürlük" birçok anlamda kullanılan bir sözcüktür; tartışmanın yararlı olması için bunlardan biri üzerinde karar kılmak gerekir. "Toplum" sözcüğü daha az belirsizdir; ancak onun da bir tanımını yapmak fena olmaz.

Sözcükleri hoşumuza giden anlamlarda kullanmanın iyi bir şey olduğunu sanmıyorum. Örneğin, Hegel ve onun ardılları "gerçek" özgürlüğün genelde "ahlak yasası" olarak adlandırılan polise itaat hakkından ibaret olduğunu düşünürler. Kuşkusuz, polis de kendi üstlerine itaat etmelidir. Ancak bu tanım bize devletin kendisinin nasıl hareket edeceği konusunda yardımcı olmuyor. Bu görüşü savunanlar devletin de temelde ve tanımlı gereği kusursuz olduğunu ileri sürerler. Bu anlayış, demokrasinin var olduğu ve hükümet şeklinin siyasi partilere dayandığı ülkelere uygun düşmüyor. Çünkü böyle ülkelerde ulusun belki yarısı hükümetin kötü olduğu kanısındadır. Öyleyse, özgürlük yerine "gerçek" özgürlüğü koyarak işin içinden çıkamayız.

Özgürlük, en soyut anlamıyla, isteklerin gerçekleşmesini önleyen dış engellerin yokluğu demektir. Bu soyut anlamda, gücü en üst düzeye çıkararak, veya istekleri en alt düzeye indirerek özgürlük artırılabilir. Birkaç gün yaşayıp sonra da soğuktan ölen bir böcek bu tanıma göre tam özgür sayılabilir. Soğuk onun isteklerini değiştirebileceği için, olanaksız başarmak gibi bir isteği bir an bile olmayacaktır. Bu tür bir özgürlüğe kavuşmak insanlar için de olanaklıdır. Sonradan komünizmi benimseyip Kızıl Ordu'da Komiser olan genç bir Rus aristokrat bana İngilizlerin Ruslar gibi fiziksel bir deli-gömleğine gerekleri olmadığını; çünkü onlara zihinsel bir deli-gömleği giydirilmiş bulunduğunu, ruhlarının eli kolu bağlı olduğunu söylemişti. Galiba bunda bir gerçek payı var. Dostoyevsky'nin konu aldığı kişiler, kuşkusuz, gerçek Ruslara tamı tamına benzemezler. Ancak onlara sadece bir Rusun yaratabileceği kişilerdir; her türlü garip ve şiddetli isteklere sahiptirler, normal bir İngiliz ise bunlardan bağımsızdır -en azından bilinçli yaşamında. Herkesin birbirini boğazlamak istediği bir toplumun daha barışçıl istekleri olan bir toplum kadar özgür olamayacağı ortadadır. O halde, istekleri değiştirmekle güç artışı kadar özgürlük artışı da sağlanabilir.

Bu görüşler siyasal düşüncenin her zaman karşılamadığı bir gereksinime, yani "psikolojik dinamikler" denilebilecek bir gereksinime işaret ediyor. Politikada, insan doğası hep dış koşulların ona uydurulması gereken bir başlangıç noktası olarak kabul

edilegelmiştir. Gerçekte ise, dış koşullar insan doğasını değiştirir; karşılıklı etkileşim ile aralarında uyum sağlamaya çalışır. Bir ortamdan alınıp birdenbire bir başka ortama konulan bir kimse özgür değildir. Ama bu yeni ortam, ona alışmış olanlara özgürlükler sağlayabilir. Bu nedenle, özgürlük konusunu, değişen ortamla birlikte isteklerin de değişebileceğini hesaba katmadan ele alamayız. Bu durum, bu özgürlüğe ulaşmayı bazen daha da güçleştirir. Çünkü yeni bir ortam, eski istekleri gerçekleştirse bile, karşılanması olanaksız yeni isteklere yol açabilir. Birçok yeni gereksinime yol açan sanayileşmenin doğduğu psikolojik etkiler bu olasılığa örnektir. Kişi bir otomobil

(...)

İnsanların özelemleri değişik nitelikte olsa da evrensel diyebileceğimiz bazı temel gereksinimler vardır: Yemek, içmek, sağlık, giyinme, barınma, seks ve çocuk sahibi olma bunların başlıcalarıdır. Giyinme ve barınma sıcak iklimlerde mutlaka gerekli değildir; ancak tropik bölgeler dışındaki yerlerde listeye alınmalıdır. Özgürlük başka şeyler de içerse bile, özgürlük için zorunlu olan bu listedekilerin birinden yoksun olan kişi kesinlikle özgür değildir.

(...)

Bir insanın isteklerini bir başlangıç noktası olarak alırsak, yani psikolojik dinamikleri göz ardı edersek, onun özgürlüğüne karşı engellerin iki tür olduğunu görürüz: Fiziksel ve toplumsal. Çok basit bir örnek alalım: Toprak insanların yaşaması için yeterli miktarda ürün vermeyebilir; ya da öbür insanlar onların yiyecek bulmalarına engel olabilir. Toplum özgürlük önündeki bu fiziksel engelleri azaltır; buna karşı toplumsal engeller koyar. Ancak burada toplumun isteklerimiz üzerinde yaptığı etkileri dikkate almazsak yanılgıya düşeriz. Karıncaların ve arıların, her ne kadar örgütlenmiş toplumlarda yaşıyorlarsa da, toplumsal görevleri olan eylemleri her zaman kendiliğinden gerçekleştirdikleri varsayılabilir. Aynı şey sürü halinde yaşayan üst türden hayvanların çoğu için geçerlidir. Rivers'a göre Melanesia yerlileri için de geçerlidir. Bu durum büyük ölçüde kolay-etki-altında-kalma ile, ve az çok ipnozma olayına benzeyen etkenler ile

bağıntılıymış gibi görünüyor.

Bu yapıdaki insanlar özgürlüklerini yitirmeden işbirliğine girebilirler; yasalara da pek gerek duymazlar. Tuhaf ki, yerlilerden çok daha ileri toplumsal örgütlenmeye sahip oldukları halde, uygar insanlar içgüdüsel eylemlerinde daha az toplumsal davranmaktadırlar. Toplumun onların eylemleri üzerindeki etkisi yerlilerde olduğundan çok daha yüzeyseldir. Özgürlük sorununu tartışmalarının nedeni de budur.

En uygar toplumlarda bile toplumsal işbirliğinin içgüdüsel bir nedeni olduğunu yadsımıyorum. İnsanlar komşuları gibi olmak, onlar tarafından sevilmek isterler; taklit ederler ve etki altında kalarak yaygın olan davranış tarzlarını onlar da benimserler. Bununla beraber, insanların uygarlık düzeyi yükseldikçe bu

etkenlerin gücü azalıyor gibi. Söz konusu etkenler okul çocuklarında büyüklerde olduğundan çok daha güçlüdürler; genellikle de zeka düzeyi en düşük olanlar üzerinde en büyük güce sahiptirler. Toplumsal işbirliği, sürü içgüdüleri

diye adlandırılan şey yerine, bu işbirliğinin yararlarının kavranmasına gittikçe daha çok bağlı olmaktadır. İlkel yerliler arasında kişisel özgürlük sorunu yoktur; çünkü öyle bir gereksinimleri yoktur. Bu sorun uygar insanlar için vardır ve uygarlık arttıkça sorun da daha acil bir hal almaktadır. Özgürlük önündeki fiziksel engellerden kurtulmada devletin yardımcı olabileceğinin giderek açıklık kazanmasına paralel olarak, insanların yaşamlarını düzenlemede devletin oynadığı rol de sürekli artmaktadır. Uygarlaşmayı durdurmamızın sürece, toplum içinde özgürlük sorununu daha da ağırlaştırması olacaktır.

Yalnızca devleti küçültmekle özgürlüğün artırılmayacağı ortadadır. Bir kimsenin istekleri çoğu zaman bir başkasınınla bağdaşmaz; anarşi güçlü için özgürlük, zayıf için de kölelik demektir. Devlet olmasaydı açlık ve çocuk ölümleri nüfus artışını önler, dünya nüfusu şimdiki kadar birini kadar bile olamazdı. Bu da uygar toplumlarda

normal zamanlarda var olan toplumsal köleliğin en kötüsünden çok daha vahim olan fiziksel köleliği getirmek demek olurdu. Üzerinde durmamız gereken sorun devletten nasıl kurtulacağı değil, onun yararlarının, özgürlükleri en az zedeleyecek şekilde nasıl güvenceye alınabileceğidir. Bu da fiziksel ve toplumsal özgürlükler arasında bir denge sağlamak demektir. Daha yalın olarak ifade edersek: daha iyi beslenme ve sağlık için ne ölçüde devlet baskısını göze almalıyız?

Bu sorunun yanıtı, uygulamada, çok basit olan bir başka soruya döndürür: Sağlık ve yiyeceğe biz mi sahip olacağız, yoksa bir başkası mı? Kuşatma altındaki 1917 İngiltere'sindeki halkın ne ölçüde olursa olsun devlet baskısına razı oldukları görülür. Çünkü bunun herkesin yararına olduğu ortadadır. Ancak bir kimse devlet baskısı altında kalır, yiyecek de bir başkasına giderse soru çok değişik bir görünüm alır. Bu da bizi kapitalizm ile sosyalizm arasındaki tartışmalara götürür. Kapitalizmi savunanlar hep liberalizmin kutsal ilkelerini öne sürerler; bunlar da şu düsturda ifadesini bulur: Şanslılar Şanssızlara zulüm yapmaktan alıkonulmamalıdır.

Bu düstura dayanan laissez-faire (bırakınız yapınlar) liberalizmi anarşi ile karıştırılmamalıdır. Liberalizm şanssızların cinayet işlemlerini ve silahlı ayaklanmalarını önlemek için yasalara sığındı; cesaret edebildiği ölçüde de zordakalaşmaya karşı geldi; devletin hareket alanını en aza indirdikten sonra, gerisini de ekonomik güç kullanarak başarmayı amaçladı. Liberalizm işverenin işçisine "açlıktan öleceksin" demesine ses çıkarmadı; ama bir işçinin "önce sen bir kurşunla öleceksin" yanıtını haklı bulmadı.

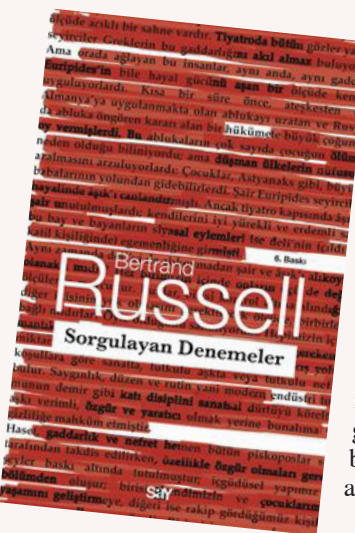
Bu iki tehdit arasında, yasal bilgiçlik taslamak dışında, bir ayırım yapmanın saçmalığı ortadadır. Her ikisi de asgari temel özgürlüğü aynı ölçüde ihlal etmektedir; biri ötekinden daha az veya daha çok değil. Bu eşitsizlik yalnız ekonomik alanda var olmakla kalmadı. Kocaların eşleri üzerindeki, babaların çocukları üzerindeki zorbahşığı haklı çıkarmak için de özgürlüğün kutsal ilkelerini baş vuruldu.

(...)

Bir toplumdaki çoğunluğun bir fikri benimsememesi, onlara, o fikri benimsemeyenlere müdahale hakkını vermez. Aynı şekilde, toplumun çoğunluğu bazı gerçekleri bilmek istemiyorsa, bu, bilmek isteyenleri hapse atma hakkını onlara vermez.

(...)

Otorite, kontrol ettiği insanların iyiliğini düşünenlerin elinde olsaydı göreceli olarak zararsız olurdu. Ancak böyle bir durumu güvence altına alacak yöntem henüz bilinmemektedir.

ÇEVRE TEMALİ ÇOCUK KİTAPLARI

Çevre temalı çocuk kitaplarından küçük bir seçki hazırladık

Son dönemlerde yaşadığımız orman yangınları, sel felaketleri hepimize bir kez daha doğa ile uyum içinde yaşamının önemini hatırlattı. Sadece kendimizi değil doğadaki tüm canlıları düşünmek, doğayla barış içinde yaşamamızın ön koşullarından biri. Ve çocuklara doğa sevgisi aşılamak, çevre bilinçlerinin gelişmesini sağlamak onlara bırakılacak en önemli miraslardan. Biz de çevre temalı çocuk kitaplarından seçki hazırladık

) KÜÇÜK BİR TOHUMDAN ORMANA

Yazar: Sertan Çağlar
Yayınevi: Kırmızı Kedi Çocuk

Sertan Çağlar, dallarına salıncak kurduğumuz, gölgesinde dinlendiğimiz ağaçların büyüme öyküsünü şiirsel bir dille anlatıyor. İçinde, yer yer güneş açan, rüzgâr esen ve yağmur yağın kitap, Gökçe İrten'in özgün desenleriyle boyutlanıyor. Kozalak, büyüyüp güneşin altında olgunlaşınca, daha fazla dayanamadı sığağa, başladı kabuklarını tek tek açmaya. İçindeki tohumlar birer birer yere düşerken, yakaladı rüzgâr tohumlardan birini, aldı sırtına. (Tanıtım bülteninden)

YALNIZ KALAN ELMA AĞACI

Yazar: Nilgün İlgaz
Yayınevi: Çınar Yayınları
Güzel mi güzel bir evin bahçesinde küçük bir elma ağacı... Ama dallarında ne kuş ne maye ne yaprak var. Köklerinde ne solucan ne köstebek geziniyor. Yalnız Kalan Elma ağacı diyorlar ona. Yalnızlığının elbette bir sebebi var. Nilgün İlgaz, doğanın yaşam döngüsüne ve yeryüzünde yaşamın ancak tüm canlılarla birlikte mümkün

olabileceğine dair yemyeşil bir hikâye anlatıyor. (Tanıtım bülteninden)

GRETA'NIN HİKAYESİ

Büyük Şeyler Yapmak İçin Çok Küçük Değilsin
Yazar: Valentina Camerini
Yayınevi: Çınar Yayınları
20 Ağustos 2018'de Stockholm'de yazın son günlerini yaşadığı bir sabah için hava inanılmaz sıcak. Televizyonda söylendiğine göre son aylarda sıcaklıklar çok yüksek. O gün, on beş yaşındaki Greta Thunberg, parlamento binası önündeki grevine başladı: daha fazla beklenemezdi, politikaçıların çevreyi korumak için bir şey yapmaları gerekiyordu. "Bir umut, cesaret ve kararlılık hikâyesi okumaya hazır olun. Bu Greta Thunberg'in gerçek öyküsü ama aynı zamanda daha iyi bir gelecek için yetişkinlerin ilgisizliğine karşı mücadele eden pek çok çocuğun hikâyesi. (Tanıtım bülteninden)

GEZEĞENİMİ SEVİYORUM

Yazar: Jean-François Noblet
Yayınevi: Caretta Çocuk

Gezeğenin için harekete geçmeye hazır mısın? Su, yeryüzündeki hayatın devamı için zorunludur. Zaten o olmasaydı, bundan 3 milyar yıl kadar önce gezeğenimizde hayat başlayamazdı. Su kaynaklarını sürekli kullanımı için akılcı tüketilmesi gerekir. Ama maalesef durum her zaman bu şekilde değil. Gittide daha yoğunlaşan kullanım, israf, her türlü kirlenme, bencilik, bu paha biçilemez madde konusunda toplum bilincinin yeterli düzeyde olmaması gibi nedenlerle su kaynakları kirlenmekte ve tükenmektedir. Bu kitap sana günlük hayatında: odanda, banyonda, okulda, tatilde ve arkadaşlarınla birlikteyken uygulayabileceğin birçok pratik çözüm sunuyor. Dünya için harekete geçme sırası sende! (Tanıtım bülteninden)

LİMON AĞACININ ŞARKISI

Yazar: Arslan Sayman
Yayınevi: Kırmızı Kedi Yayınları
Meraklı bir limon ağacının büyüme süreci Arslan Sayman'ın usta kalemi ve Deniz Uçbaşaran'ın resimleriyle hayat buluyor. Limon Ağacının Şarkısı / Dalımda bir kanaryay Şakiyip duruyordum / Birden şunu fark ettim Bir şarkı söylüyordum. / Önce biraz dinledim Sonra ona seslendim /»Bu şarkıyı bana da öğretir misin?» dedim. (Tanıtım bülteninden)

GENÇLİK SANAT MERKEZİ'Nİ

yeni dönem heyecanı sardı

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Kadıköy Belediyesi bünyesinde hizmet veren sanat merkezleri yeni döneme merhaba demek için hazırlıklarına aralıksız devam ediyor. Kadıköy'de gençlerin kültür ve sanatla buluşmalarını sağlayan önemli merkezlerden biri olan Gençlik Sanat Merkezi (GSM) de çalışmalarını büyük bir heyecanla sürdürüyor. Gençlik Sanat Merkezi'nde yeni dönem ne zaman başlayacak? Hangi branşlarda kurslar var? Bunun gibi merak edilen daha birçok soruyu merkezin Genel Sanat Yönetmeni Halit Süha Çelikkıran'a yönelttik.

● **Gençlik Sanat Merkezi hangi amaç ve hedefler ile yola çıktı?**

Kadıköy Belediyesi'nin çocukların sanatla buluşmasını sağlamak amacıyla 14 yıl önce başlatıldığı ve Kadıköylülere tarafından büyük kabul gören Çocuk Sanat Merkezi projesinden edinen tecrübe ile 14-22 yaş arası gençlerin gideceği bir sanat merkezinin eksikliğinin ve ihtiyacının karşılanması amacıyla ortaya çıkmış bir projedir. Kadıköy Belediyesi'nin Kadıköy'deki tarihi binaların aslına uygun olarak restore edilmesi ve yaşama devam etmeleri düşüncesi ile geliştirdiği restorasyon projesi çerçevesinde 2015 yılında bina arayışına geçilmiştir. Bu düşünceden hareketle 1913 yılında "Kız Mektebi" olarak açılan ve "Özdemiroğlu İlkokulu" adını alan ama zaman içerisinde yok olmaya terk edilmiş tarihi bir köşk satın alınıp Gençlik Sanat Merkezi projesi için restore edilmiştir. Kadıköy Belediyesi Gençlik Sanat Merkezi olarak amacımız gençleri ilgi alanları doğrultusunda yönlendirip yetiştirmek, ufuklarını genişleterek yaşam kalitesini artırmak, sosyal ve nitelikli bireyler olarak hayata hazırlamaktır. Gençlik Sanat Merkezi, Kadıköy gençlerinin kültür ve sanatla buluşma noktasıdır. Kadıköy'de yaşayan ve okuyan 14-22 yaş arasındaki lise ve üniversite gençlerinin kültürel, sanatsal, sosyal gelişiminin desteklenmesi ve gençlik aktivitelerinin düzenlendiği bir merkezdir. Gençler yapacakları çalışmalarını kültürel platformda sergileme imkânına kavuşacaklardır.

● **Gençlik Sanat Merkezi'nde yeni dönem ne zaman başlayacak?**

Yeni eğitim dönemi 14 Eylül Salı günü itibarıyla başlayacaktır. Millî eğitimle paralel olarak girilecek sömestr tatilinin ardından 19 Haziran Pazar günü 2022'de yaz tatiline girilecek.

● **"YARATICI DRAMADAN PİYANOYA..." Hangi kurslar var? Kurslar hangi saatler arasında ve günlerde olacak?**

Yaratıcı drama, yaratıcı yazarlık, yaratıcı dans ve hareket, latin dansları ile müzik bölümünde piyano, gi-

Kadıköy Belediyesi Gençlik Sanat Merkezi'nde yeni dönem 14 Eylül Salı günü başlıyor. Genel Sanat Yönetmeni Halit Süha Çelikkıran, "Eğitimin yüz yüze olmasını çok arzu ediyoruz, bunun için tedbirlerimizi aldık" diyor

tar, flüt, akordeon, bağlama ve şan branşlarında eğitimlerimiz var. Haftanın her günü eğitimlerimiz mevcut. Hafta içi 11.00-18.00, hafta sonu 10.00-17.00 saatleri arasında yapılacak.

Branşlara göre (pandeminin de etkisiyle) ders süresi ve öğrenci sayısı değişkenlik gösteriyor. Piyano, flüt ve şan branşlarında birer öğrenci ile 30 dakika, bağlama ve akordeon branşlarında birer öğrenci ile 45 dakika, kemanda ve gitarda 2 öğrenci ile 50 dakika, latin dansı 4 öğrenci ile 45 dakika, yaratıcı dans ile yaratıcı drama ve yazarlık branşlarında 4 öğrenci ile 80 dakikalık dersler yapılacak. Tüm branşlarda toplam eğitim süresi 4 dönem yani 2 yıl.

● **Eğitimler yüz yüze mi olacak?**

11 Mart 2020 tarihinden beri yüz yüze eğitime pandemi nedeniyle ara vermiş bir sanat kurumu olarak, tüm eğitimciler gibi yüz yüze olmasını çok arzu ediyoruz. Merkezdaki eğitimlerin sorunsuz ve risksiz ilerleyebilmesi adına tedbirlerimizi de aldık. Karşılıklı ders yapmak gibisi asla yok. Ancak önümüzdeki günler ve gidip-şat belirleyici olacak. Çevrimiçi olması durumunda da geçen yıl olduğu gibi herhangi bir problem olmadan devam edebileceğiz. Elbette gönüllümüz, eğitimlerimiz ve öğrenciler gibi yüz yüze eğitimden yana.

● **Kurslara başvuruda aranan kriterler nelerdir?**

Öncelikle her bir başvuran sadece tek bir branş seçilecek. Başvuru için Kadıköy ilçe sınırları dâhilinde

ikamet etme veya Kadıköy ilçe sınırları dâhilindeki üniversite, lise ve dengi okullarından birine devam ediliğini ya da yurtta kaldığını gösteren öğrenci belgesi ibraz edilmesi gerekiyor. Kaydı yapılmak istenen 18 yaş altındaki gençlerin ve en az bir velisinin vatandaşlık (TC) numarasının ve/veya nüfus cüzdanının çevrimiçi kayıt sırasında yanında bulunmasını tavsiye ederiz. Ayrıca başvuru sayfasında (fotoğraf da dahil olmak üzere) gerekli alanları eksiksizce doldurmadan sistem branş seçimine izin vermemektedir. Başvuranların buna dikkat etmesini tavsiye ederim. Sonuç olarak, merkeze 14-22 (1999-2007 doğumlu) yaş arası öğrenciler başvurabilecek. Sınavsız olarak öğrenci alınan tüm bu hizmet ve eğitimler Kadıköy Belediyesi tarafından ücretsiz olarak veriliyor.

● **Başvurular hangi tarihler arasında olacak ve nereden yapılacak?**

Başvurular 21 Ağustos-12 Eylül 2021 tarihleri arasında yalnızca EYBS sistemi üzerinden çevrimiçi (online) olarak yapılacak. Kadıköy Belediyesi'nin ana sayfasında duyurulara yer alıyor. Buradan doğrudan başvuru sayfasına yönlendiriliyor olacaklar. Ayrıca <https://eybs.kadikoy.bel.tr/web.talep.doms?knd=kultur&@talepId=886> adresinden ulaşabilirler. Her bir branşın elbette farklı kontenjanı var. Ancak tüm başvuruları karşılayacak kadar kontenjanımız mevcut.

● **"UZMAN EĞİTMENLER DERS VERİYOR"**

● **Eğitmen kadrosu hakkında da bilgi verebilir misiniz?**

Gençlik Sanat Merkezi kadrosu, farklı branşta kişisel gelişim çalışmaları düzenleyecek konusunda uzman eğitimcilerden oluşuyor. Sanat merkezimizde alanında üniversitelerden mezun 12'si müzik, 2'si dans ve 2'si drama bölümü olmak üzere toplam 16 öğretmenimiz bulunuyor. Bu öğretmenlerimiz kişisel gelişim ve sanat derslerinde öğrencilerimizi en iyi şekilde yetiştirmeye çalışıyor. Yaratıcı yazarlık ve yaratıcı drama branşlarında Nihayet Nihal Köse, Mustafa Barış Yalçınsoy, yaratıcı dans ve hareket branşında Nilüfer Esin Berberoğlu, latin danslarında Emre Ünsal, piyanoda Erdem Mualaoğlu, Bediz İsgilip ve Berfin Ayna, kemanda Batuğhan Çakmak, gitarda Selen Özcan ve Taha Karkoç, flütte Fazilet Polat ve Elif Kay, akordeonda Ozan Akgöz, bağlamada Nurcan Bora, Şanda Fevzi Cankaya, Buğra Uğur ve Uğur Etiler yer alıyor.

● **Kurslar hakkında ayrıntılı bilgi edinmek isteyenler için iletişim adresi verebilir misiniz?**

Kadıköy Belediyesi kültür sanat portalından (<http://kultursanat.kadikoy.bel.tr/tr/kultur-merkezleri/genclik-sanat-merkezi>) Gençlik Sanat Merkezi sayfasından ayrıntılı bilgi edinebilirler.

HAFTANIN PUSULASI

Hazırlayan: Leyla ALP

KİTAP

Şehir Söner Biz Yanarız - Pavyon Öyküleri

Süreya Köle'nin 23 kadın yazarın katılımıyla hazırladığı pavyon öyküleri kitabı okurla buluştu. "Bir alem burası. Geceleri yaşanan bir alem. Gündüz insan

gece yalan olanların âlemi. Erkeklerin gerçek olamayacak kadar dost, sevgili, koca olduğu; kadınların evdeki eş olamayacakları kadar gerçek oldukları bir alem. Bir sahne burası. Müşterilerinden konsomatrislerine herkesin rol kestiği bir sahne. Her gece başroldekilerin baştan çıkarma oyunu sergiledikleri bir sahne. Vaatlerin Keşan, rüyaların pavyon dublesinde boğulduğu bir sahne. Burası bir eğlence, bir kültür; burası bir parçası hayatın. Erkeklerin derterini dinleyen, kederlerine sünger çeken "gece psikologu" kadınların senlendiği bir hayatın. Konsomatrislerin dinlenmediği; onlardan daha kurnaz, daha çakal, daha yalan olan; onlar için gözyaşı dökemeyecek kadar sevgili, karısına dönecek kadar koca olan erkeklerin eşliğini aşındırdığı bir kapı burası. Burası hayatın arka kapısı..." (Tanıtım Bülteninden) *H2o Kitap / 1765f / 26TL*

Sanal kitap mağazası *Kitap Yurdu'ndan aldığımız bilgiye göre haftanın çok satanları şunlar oldu:*

- Dura Mater - Serkan Karaismailoğlu - Elma Yayınevi
- Kayıp Tanrılar Ülkesi / Ahmet Ümit / Yapı Kredi Yayınları
- Var Mısın? Güçlü Bir Yaşam İçin Öneriler - Doğan Cüceoğlu - Kronik Kitap

ALBÜM

Olta Dayanışma / Beliz

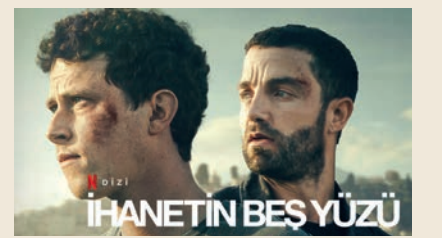
Tüm geliri pandemi sürecinde işsiz kalan müzisyenlere, müzik ve sahne emekçilerine dağıtmak için oluşturulan Olta Dayanışma'nın 8. albümü 'Beliz' çıktı. Yeliz Aykaç, Erkan Tekçi, Hüseyin Turan, Emel Taşoğlu, Ulaş Saka, Tural Aslan, Nursena Demir, Orhan Utku Özdemir, Sercan İlke gibi isimlerin yer aldığı albümde on yedi türkü yer alıyor. "Umut denizine atılmış bir olta" mottosundan yola çıkan müzisyenlerin oluşturduğu albümün tüm gelirleri, diğer tüm dayanışma albümlerinde olduğu gibi pandemi sürecinde işsiz kalan müzisyenlere, müzik ve sahne emekçilerine dağıtılacak.

Ruhu doyuran şarkılar:

- Belki De Aşk Lazım Değildir / Sertap Erener
- İçimdeki Ateş / Nurettin Rençber
- La Roza Enflorose / Dafne Kritharas

DİZİ

İhanetin Beş Yüzü

Harlan Coban romanından uyarlanan mini Fransız polisiye dizisi İhanetin Beş Yüzü streaming platformu Netflix'te yayında. Başrol karakterlerin geçmişinin her birinin ismini alan, beş bölümde anlatıldığı dizide olaylar Guillaume Lucchesi isimli otuz yaşlarındaki bir adamın etrafında dönüyor.

Guillaume Lucchesi, hayatta en çok sevdiği iki kişinin ölümüne tanık olan bir adamdır. İlk aşkı Sonia ve kardeşi Fred'in ölümünden sonra Guillaume, hayatına yeniden başlar. Çocuklar için sosyal hizmet kurumunda çalışan Guillaume için her şey yolunda giderken annesi ölümler ve evlilik tekifi ettiği sevgili Judith'in aniden ortadan kaybolur. Annesinin gizli hesapları ve sevgilisinin ortadan kaybolmasıyla Guillaume'un hayatı yeniden alt üst olur. Guillaume, Judith'i bulmak için uzun süredir görmezden geldiği gerçeklerle yüzleşmek zorunda kalır.

"Neden insan insana kıyar"

1 Eylül Dünya Barış Günü için özel olarak kaleme alınan "Barıştık mı?" oyununu sahneye taşıyan çocuklar savaşın sadece topla tüfekte değil, yaşamın her alanında olduğunu anlattı

"Neden insan, neden kıyar insana..." 1 Eylül Dünya Barış Günü için "Barıştık mı?" isimli oyunu sergileyen "Bizim Çocuklar" tiyatro ekibi Özgürlük Parkı'nda bu soruyu sordu.

Kadıköy Belediyesi Halis Kurtça Çocuk Kültür Merkezi'nde (HÇKM) tiyatro eğitimi alan "Bizim Çocuklar" tiyatro ekibi, pandemi boyunca online eği-

timlerini sürdürmüş ve bu süreçte hayata geçirdikleri Radyo Tiyatrosu ile birçok masala sesleriyle hayat vermişti. Kral Çıplak, Keloğlan, Hansel ve Gretel gibi masalları seslendiren ve yeni nesil radyo deneyimi podcast formatında dinleyicileriyle buluşturan ekip, şimdi de yeni normale uygun olarak hazırladıkları "Barıştık mı?" oyununu tiyatro sahnesine taşıdı.

Savaş olmadan sadece insanlar arasındaki çekişmeleri, önyargıları anlatan şarkılı oyunu HÇKM'nin eğitimcilerinden Uğur Cabiroğlu, 1 Eylül Dünya Barış Günü için kaleme aldı. Oyunun yönetmenliğini ise Can Yılmaz ve Uğur Cabiroğlu yaptı.

İlk temsilini 1 Eylül Dünya Barış Günü nedeniyle Selamiçeşme Özgürlük Parkı'ndaki Tepe Sahne'de yapan oyun izleyiciden büyük alkış aldı. Günlük hayatımızda fark etmeden yaptığımız ötekileştirme, küçümseme, yok sayma, önyargı gibi davranışlarımızı ayna tutan oyun izleyicisini güldürürken düşündürdü.

BAŞKAN'DAN ÇOCUKLARA MÜJDE

Oyunu izlemeye gelen Kadıköy Belediye Başkanı Şerhil Dara Odabaşı, konuşmasında çocuklara, anne - babalarına ve eğitimcilere teşekkür etti ve sözlerini şöyle sürdürdü:

"Burada umudu görüyoruz, burada geleceğimizi görüyoruz. Yoktan var edilen bir ülkede yaşıyoruz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vatani emanet ettiği gençler bugün burada bu oyunu sergileyerek bize umut oldular, gelecek oldular." dedi. Odabaşı, sözlerinin ardından çocuklara Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Nutuk kitabını hediye etti ve bu oyunun, daha çok izleyicisiyle buluşması için Caddebostan Kültür Merkezi'ndeki Büyük Salon'un kendilerine tahsis edileceği müjdesini verdi.

Resimde Sinestezi

Yeditepe Üniversitesi Plastik Sanatlar ve Resim Bölümü Yüksek Lisans öğrencisi Gamze Gökçen'in ilk kişisel resim sergisi açılıyor. Daha önce Suadiye Sanat Galerisi Karma Sergi, Luna Art Gallery Kar-

ma Sergi, Karl Ein Art Gallery Karma gibi sergilerde eserleri yer alan Gökçen'in ilk kişisel sergisi "Sinestezi ve Renklerin Enerjisi" 11 Eylül'de Suadiye Sanat Galerisi'nde sanatseverlerle buluşacak.

Gökçen "Sinestezi ve Renklerin Enerjisi" isimli sergisini ve resim yapma motivasyonunu şöyle açıklıyor: "Ben eserlerimi yaparken her şarkının bana görüntülediği şekilleri ve renkleri kullanmaktayım. Genelde Newton'un yedi renginden esinleniyorum çalışmalarımı yaparken. Çalışmalarım evrendeki astrofizik konularını ve patlama sırasında ortaya çıkabilen renkleri yansıtır, keskin ve agresif formlar ortaya çıkarmaktayım."

Gökçen'in 11 Eylül saat 18.00'de açılacak sergisini 26 Eylül'e kadar ziyaret etmek mümkün.

Bir hikâyeyi anlatılmaya değer kılmak

BEGÜM KAKI

begumkaki@gmail.com

Değişen mevsimin önümüze düşen yapraklarla kendini belli etmeye başladığı, görüntüye ince bir kahverengi ton çekilerek romantik sözler sarf edildiği, omuzlara ince bir ceket atılarak yazın uçurluğunu artık geride bırakmamız gerektiğini sezdiren, "yeni" ya da "yeniden" bir şeylere başladığı hissini veren, övmelere doymadığımız güzide ayımız eylül de geldi nihayet. Her ne kadar pandemi pek çok hissi, rutini silip süpürse de eylülün iyilikle, güzellikle, yenilenmeyle gelmiş olmasını umut ediyorum.

Temenniler ışığında devam eden hayatlarımızı normalleştirilebildiğimiz ya da normal hissedebileceğimiz açık hava buluşmalarına imkân verirken bütün kış gelecek zaman kipiyle kurduğumuz hayalleri de gerçekleştirmemiz için bizlere güzel bir ortam sağlıyor. Çevrim içi ortamda izlediğimiz oyunları, hatta prömiyeri çevrim içi gerçekleştirenleri, her şeye rağ-

men üretmeye devam edenleri sahnede canlı bir şekilde izleme şansıyla şenleniyoruz. Bu sene yazın gidişyle açık hava sahneleri bir bir kapansa da kapalı alanlarda, sahnelerde, gösteri merkezlerinde temsiller devam edecek gibi görünüyor. Aşlarını olanlar ve PCR testi sonucu negatif olanlar –tamamen bir iç rahatlığının hiç gelmeyeceğini bilerek– iki seneye yakındır kapalı sahnelerde, alınan önlemlerle oyunları canlı olarak izleyebilecekler.

Henüz daha gökyüzü altına kurulan sahnelerde buluşmaya devam ediyorken yaz boyunca pek çok farklı mekânda izleyicileri bulandıran Versus Tiyatro'nun Kayhan Berkin tarafından sahneye uyarlanan ve oynanan oyunu Kreutzer Sonat'tan bahsetmek isterim. Tolstoy'un, Ludwig Van Beethoven'ın la majör, 9 numaralı, OP.47 keman ve piyano sonatının adı olan Kreutzer Sonat'tan aynı adla kaleme aldığı metnin bir uyarlaması olan oyun, izleyicisini ikircikli meselelerin, etik tartışmaların kışkıncısında bırakan etkileyici bir yapım olarak karşımıza çıkıyor. Oyunda, kıskançlık krizine girerek karısını öl-

düren, oyunun bizim görebildiğimiz tek "kahraman"ı olan Pozdņışev, nasıl bir katile dönüştüğünü, işlediği bu cinayeti adım adım, kendi bakışıyla, "kendine göre" sebep ve sonuçlarıyla, sosyolojik ve psikolojik alt yapıyla –küstahaç– gözünü kırpmadan izleyiciye anlatıyor. Öncelikle oyun, sanatın hayatta arasındaki girift ama net bir şekilde çekilmiş çizgisini bu denli hissettirmesiyle başarısını gösteriyor. Sonuçta oyun özünde bir katilin hikâyesini dinlenebilir hatta alkışlanabilir kılmağa bahsediyoruz. Oyun, anlatımındaki çekiciliği Aristoteles'in başarılı anlatı tanımına uygun olarak "aşinalık" içermesi ve "ani bir dönüş, kırılma" barındırmasıyla sağlıyor. Bir kıskançlık cinayeti olarak adlandırılan katle varan noktaya, Pozdņışev kendi ağzıyla yıllar için nasıl hazırladığını toplumsal yapıdan, kadın ve erkek olma üzerinden, evlilik kurumundan, ahlaki açılarından ve kendi hezeyanlarından gelecek varıyor. Oyun bir mahkeme ortamı ya da hesaplaşma yeri sunmuyor. Karşımızda sade bir sahne tasarımı içinde oturan, açık açık itiraflarını sıralayan Pozdņışev, suçunu inkâr etmese de bu suçu geldi-

Kreutzer Sonat

gelecek programdan haberler: İlk haberi (buraya neşeli ses tonu gelecek) Moda Sahnesi'nden vermek istiyorum. Sezonun ilk oyunu prömiyerini 4 Eylül'de yapacak olan Suzy Storck. Magali Mougel'in kaleme aldığı oyuna Aybanu Aykut, Reyhan

Özdilek, Çağlar Yalçınkaya ve Mert Şişmanlar hayat verirken, oyun Reyhan Özdilek'in çevirisiyle ve Kemal Aydoğan'ın yönetimiyle sahnelenecek. Prömiyerin ardından 5, 9, 10, 11 ve 12 Eylül'de Moda Sahnesi'nde izleyicileri bulacak oyun "...birey olarak inkâr edilmiş bir kadının dramının yeniden inşa edildiği"ni sunacak.

Eylül ayında da açık hava sahnelerinde program yoğun. Selamiçesme Özgürlük Parkı sahnesi bu yaz sahane bir ev sahibi oldu diyebiliriz. Kadıköy Emek Tiyatrosu'nun pandemi döneminde sahneye koyduğu ikisi de Alis Çalışkan'ın maharetli kaleminde çıkıp, iki sahane oyuncunun Pınar Güntürkün ve Berfu Aydoğan'ın tek kişilik performansıyla hayat bulan oyunları Herkes Kocama Benziyor 9 Eylül'de ve Sanki Hiç Unutmayacakmış Gibi 23 Eylül'de Selamiçesme Özgürlük Parkı sahnesinde tiyatroseverlerle buluşacak.

Sahnenin eylül konuklarından biri İstanbul ile ilgili kaleme alınmış belki en güçlü metinlerden biri olmasının yanı sıra Tolga İskit'in performansıyla "en"ler listesinde yerini alan Kalabalık Duası. 16 Eylül akşamı Selamiçesme Özgürlük Parkı Teppe Sahne'de, 29 ve 30 Eylül'de DotOrmanda'da izleyicileri buluşacak.

Ağustos ayı boyunca Caddebostan'da oyunları tiyatroseverlerle buluşturan Tiyatro Kooperatifi Yaz Buluşmaları 10 – 25 Eylül tarihleri arasında Ataşehir Deniz Gezmiş Parkı Amfi Tiyatro'da devam edecek. Programı Tiyatro Kooperatifi'nin sosyal medya hesaplarından takip edebilirsiniz.

Özgürlük Parkı'nda tiyatro şenliğine devam

Kadıköy Belediyesi'nin katkılarıyla Özgürlük Parkı'nda devam eden tiyatro şenliğinde bu haftanın oyunlarını derledik. Özgürlük Parkı'ndaki iki sahnede süren ve her gece saat 21.00'de başlayan oyunların biletleri, bilet satış sitelerinden online olarak alınabiliyor

3 Eylül Cuma

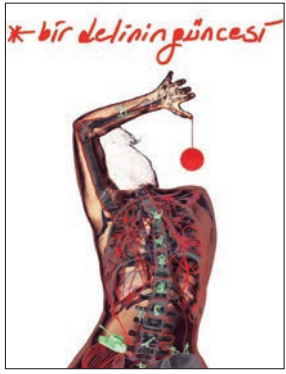
ÖLÜ'NÜ BİZİ AYIRANA DEK (Açık Hava Sahne) Hakan Yılmaz ve Ebru Cündübeoğlu, yıllar sonra tiyatro oyununda buluşuyor. Cansu ve Serdar, evlilik hayatı canlarına tak etmiş ve boşanmaya karar vermiş bir çifttir. Boşanmadan bir gece önce kendileri için düzenlenen bir kutlama partisine katılırlar. Ancak sabah aynı yatağa uyanırlar! Bir gece öncesine dair çok az şey hatırlayan Cansu ve Serdar'ı bekleyen asıl sürpriz, salon-

daki kanepede uzanmakta olan cesettir. Bilet için: Biletix.com

BİR DELİNİN GÜNCESİ

(Teppe Sahne)

Ömrünün önemli bir bölümünü akıl hastanesinde geçiren kadın, günün birinde beklenmedik bir anda salıverilir. Her anlamda 'sistemle' doğuştan sorunu olan bu kadın daha akıl hastanesinden çıkar çıkmaz çığırından çıkmış, cehenneme dönmüş bir dünyanın ortasında buluverir kendini. Gerçeği algılayana/anlayana kadar olan olur ve o eşsiz deliliğin refleksleriyle bütün okları üzerine çekmeyi başarır. İçine düştüğü bu cehennemden kurtuluşun (zekice) 'deliliğe vurarak' olabileceğini düşünür oysa işler daha da karmaşıklaşır. Bilet için: Tiyatrolar.com.tr

5 Eylül Pazar

CİMRİ (Açık Hava Sahne) Semaver Kumpanya, Mollere'nin ünlü eseri "Cimri" oyununu, Tansu Biçer'in yorumu ve Serkan Keskin'in çok konuşulan "Harpagon" performansıyla 5 sezondur kapalı gişe sahneliyor. Kimdir bu Cimri? Gerçekten de dedikleri kadar acımasız, katı yürekli, pinti ve kötü müdür? Etrafımızda var mıdır böylesi? Nasıl bir şey olurdu böylesi bir insanla yaşamak? Bilet için: Biletix.com

ŞAHMARAN (Teppe Sahne)

Tiyatro Gaia'nın ilk oyunu Şahmaran, Suzan Acun İlhan ve Gülseren Aydın'ın kaleminden çıkan tek kişilik müzikli oyun olarak sahneleniyor. Suzan Acun İlhan'ın yönetmen koltuğuna oturduğu ve Şahmaran'ı canlandırdığı, Can Ömer Uygan'ın müziğini, Ülkü Gaye Köygeçmez'in, kostümü ve koreografisini üstlendiği, Ozan İlhan'ın dekor tasarımını yaptığı oyunda Şahmaran karakteri aracılığıyla kadının tarih sahnesindeki yeri gösteriliyor. Bilet için: Biletix.com

4 Eylül Cumartesi

NOTRE DAME'İN KAMBURU MÜZİKALİ (Açık Hava Sahne) Victor Hugo'nun ölümsüz eseri; Notre Dame'in Kamburu Müzikali, izleyicisiyle buluşmaya devam ediyor. Quasimodo; çirkinliğiyle alay eden ondan korkan halkın içine karışmayan, insanların söylediklerini alay veya lanet saymayan, insanlara duyduğu kını her gün büyüyen biridir. Bir gün Esmeralda ile tanışır ve ona aşık olur. Bilet için: Biletix.com

ŞATONUN ALTINDA (Teppe Sahne)

Macbeth'in ölümünden sonra başlayan oyun Macbeth'in hikâyesini iki çamaşırçı kadının gözünden anlatıyor. Hiç bir şeyle inmayan ve her şeyle dalga geçen zamanın ötesinden iki kadının anlatımıyla clown, fiziksel hikâye anlatıcılığı, grotesk oyunculuk, bufon gibi farklı oyunculuk stillerini harmanlayan bir deneme Şatonun Altında. Bilet için: Tiyatrolar.com.tr

6 Eylül Pazartesi

ŞEKER PORTAKALI (Teppe Sahne)

Çok fakir bir ailenin çocuklarından biri olan Zeze, 5 yaşında doğmaya devam eden hayal gücü ve zekası çok gelişmiş, oldukça yaramaz bir çocuktur. Yeni taşındıkları evde bahçedeki ağaçlardan biri olan şeker portakalı fidanı Zeze ile konuşmaya başlar ve çok iyi iki arkadaş olurlar. Günün birinde Zeze bir yaramazlık neticesinde ayağını keser ve şehrin en güzel arabasına sahip olan Portekizli O'nu eczaneye götürür. Zeze Portekizli'den çok şey öğrenir ve bir süre sonra dost olur. Zeze bu dostluk sayesinde sevginin ne olduğunu anlamış ve eski yaramazlıklarını bırakmıştır. Bilet için: Biletix.com

7 Eylül Salı

TAMAMLA BİZİ EY AŞK (Açık Hava Sahne)

"Ali Poyrazoğlu'nun kitabından yola çıkarak yazdığı "Tamamla Bizi Ey Aşk" –kezlemiş gönül ilişkilerinin, düzeltilip yerli yerine oturulmasını yönetmen üstüne bir güldürü. Buruşmuş gönül ilişkileri, evlilikler nasıl

ütülenmeli, eski düzgün haline getirilmeli... Evlilik terapisi yapan doktorların kapısında kuyruk var. Oyunda terapi yapılan bir çift üzerinden seyircilere bu işin sırları açılıyor, terapi yöntemlerini sergiliyor." Bilet için: Biletix.com

AFİFE (Teppe Sahne)

Başarılı oyuncu Aslı İktu'nun izleyiciden tam not alan, Afife Jale'ye nefes verdiği muhteşem performans sahneye taşıyor. Cem Kenar'ın yazdığı 'Afife', Türk sanat tarihine adını altın harflerle yazmış büyük isim Afife Jale'nin hastane odasındaki yalnızlığını, sıkışmış hayallerini, direnişlerini, hatıralarını ve dayanılmaz ağrısıyla ayakta kalmaya çalışan, can yakan aşk hikâyesini konu ediniyor. Bilet için: Biletix.com

8 Eylül Çarşamba

DELİBO (Teppe Sahne)

Murat Uyurkulak'ın romanı 'Delibo'nun tiyatro uyarlaması, Tiyatro Alesta tarafından sahneleniyor. Oyunun konusu ise şöyle: On sekiz yıl önce, on sekiz yaşının ilk dakikasında hayatını mahvedip terk ettiği Bornova'ya bir telefonla dönmeye karar verir Yusuf. Çocukluk kahramanı Delibo kaybolmuş min'le bir yandan Delibo arar bir yandan da hasır altı edilen geçmişle hesaplaşır. Bilet için: Tiyatrolar.com.tr

9 Eylül Perşembe

EINSTEIN'İN İHANETİ (Açık Hava Sahne)

Einstein gibi dünyaca ünlü bir dehanın çizimleri, başarısızlıkları ve üzüntüleri üzerinden 20. yüzyılda yaşanan insanlık suçlarının anlatıldığı oyun, seyirciyi bazen mizahi, bazen de şişsel bir yola varoluşu, insanlığı, ilkeleri ve öncelikleri sorgulatıyor. Dünyaca ünlü bilim adamı Albert Einstein ve orta yaşlı bir serseri 1934'da New Jersey'de tesadüf eseri tanışır. Farklı görüşlere sahip olmalarına rağmen birbirlerine çabuk ısınırlar. Bilet için: Biletix.com

HERKES KOCAMA BENZİYOR (Teppe Sahne)

Bir pavyonda tuvaletçilik yapan Ayten, kurulduğu makamında birer birer anlatıyor. Buraya nasıl "düştüğünden", onu terk eden kocasından, kederinden, hevesinden, çok sevdiği pavyonda çalışan diğer ahbablarından ama en çok da öfkesinden. Geçmişte tanımlayamadığı, anlamıya parça parça ulaştığı o öfke bir gün tuvaletin buzlu camı gibi kırıldığında, bir daha hiç bir şey eskisi gibi olmuyor. Bilet için: Tiyatrolar.com.tr

SINEVIZYON

Kilit

Cezaevinde rutin sabah sayımını yapan Başgardiyan Hamza (Timur Acar) ve ekibi, girdikleri her koğuştaki birer ikiser cesetle karşılaşır. Vücutlarında boğulma, yaralanma veya darp izi bulunmayan cesetler için koğuştaki diğer mahkûmların da hiçbir açıklaması yoktur. Olayın aydınlatılması için İstihbarat teşkilatında görevli Selin Korkmaz (Melisa Aslı Pamuk) ve Cinayet Büro'dan Başkomiser Erol Haktan (Mert Fırat) görevlendirilir. Göreve başlayan ikili, ölümlerin ardındaki gizemleri çözmek için attıkları her adımda şoke edici gerçeklerle yüzleşirler. Bir polisiye gizem filmi olan "Kilit"te, Mert Fırat ve Melisa Aslı Pamuk, Cinayet Büro başkomiseri Erol Haktan ve İstihbarat Teşkilatı görevlisi Selin Korkmaz karakterleriyle başarılı paylaşıyorlar. Filminde aynı zamanda, usta oyuncu Mustafa Alabora ile birlikte Timur Acar, Asuman Dabak, Tuğçe Karabacak, Melik Akkaya, Aykut Taşkın, Gökhan Tevek ile Doğan Keçin rol alıyor. 55 şehirden 216 sinema salonunda izleyicilerle buluşan "Kilit" filmi için sinemalarda satılan her biletin belli bir oranı, İhtiyaç Haritası'nın Bir Destek Bir Yuva kampanyasına aktarılacak.

Killing Of Two Lovers

2020 Sundance Film Festivali'nin favorileri arasında gösterilen Killing Of Two Lovers (İki Aşğın Ölümü), başrolündeki Clayne Crawford'ın güçlü performansıyla çokça övülen, çok düşük bütçeli, bağımsız bir yapımdır. Filmin yapımcılarından da olan Crawford'ın canlandırdığı David, eşi Nikki'yle ayrılır. Dört çocukları vardır ve Utah'ta küçük bir kasabada, birbirlerinden birkaç kapı ötede yaşamaya devam ederler. Durumu kabullenmekte geçitide daha çok zorlanan David, öfkesine, kıskançlığına ve zayıflığına teslim olur. Boğucu kasaba yaşamı, belirsizlik, ABD'de aile kavramı ve "toksik erkekliği" eleştirel bir bakış, sade bir görsellik, çarpıcı bir ses tasarımı ve hiç dinmeyen gergin bir atmosferle ele alan İki Aşğın Ölümü, Robert Machoian'ın yönettiği ilk uzun metrajlı film. Çiftin çocuklarını canlandıranlar, gerçek hayatta yönetmen Machoian'ın kendi çocukları.

Kadıköy Sineması*

Killing Of Two Lovers: 15.00, 18.15, 21.30
Petit Maman: 13.30, 16.45, 20.00
Collective: 15.00
Derisini Satan Adam: 19.15
Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku: 13.00, 17.15, 21.15

Özel Gösterimler

Shame (gece seansı): 3 Eylül – 23.15
Güz sonatı: 4 Eylül – 18.15
Midsummer: 5 Eylül – 13.30
The Piano Teacher: 8 Eylül – 20.00
*Sinema Pazartesi günleri kapalıdır.
Adres: Bahariye Cad. No: 26 Kadıköy / İstanbul Tel: (216) 3377400

Kadıköy Bostanları açılıyor

Kadıköy'de gıda üretimini teşvik etmek ve sağlıklı gıdaya erişim kolaylığı sağlamak için Kadıköy Bostanları projesi hayata geçiyor. Pilot uygulama olarak Fenerbahçe ve Moda'da oluşturulan bostanlardan ücretsiz yer edinmek için son başvuru tarihi 10 Eylül

Kadıköy Belediyesi hem vatandaşların şehrin yorucu ortamından sıyrılıp huzur bulmalarını sağlamak hem de sağlıklı gıdayı teşvik etmek için yeni bir projeyi hayata geçiriyor. Kadıköylülerin sınırlı alanlarda da olsa toprakla buluşmalarını ve kendi ürünlerini üretmelerini sağlamak için harekete geçen belediye "Kadıköy Bostanları" projesini başlattı.

Mahalle sakinlerinin toprağa dokunarak sağlıklı gıdaya ulaşmasını hedefleyen proje, pilot uygulama olarak Fenerbahçe ve Moda'da hayata geçiyor. Proje kapsamında daha önce Fenerbahçe Parkı içinde Saint Joseph Lisesi öğrencilerine ve gönüllülere tahsis edilen "Topluluk Bahçesi" ve Moda'da yer alan ve "Moda Bostanı" adıyla bilinen alanda doğal tarım yapılacak.

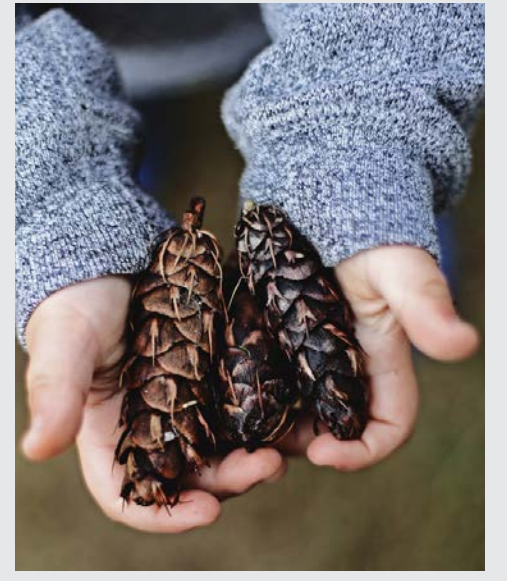
arka bahçe bahçeciliği eğitimleri de verilecek. "Her mahallede bir bostan" hedefiyle başlayan proje kapsamında pilot olarak iki mahallede başlatılan bostan çalışmalarına paralel, ilçedeki okul ve kreşlerde de talep doğrultusunda eğitimler verilecek, tohumlar dağıtılacak ve bostan yapmak isteyen kurumlar desteklenecek.

BAŞVURULAR BAŞLADI

Kadıköy Bostanları'nda üretim faaliyetlerine katılmak isteyenler için başvurular başladı. Bostanlardan ücretsiz yer edinebilmek için Kadıköy Belediyesi web sayfasında yer alan başvuru formunu doldurmak gerekiyor. Kadıköy ilçe sınırlarında ikamet eden 18 yaş üstü herkesin başvurusuna açık projede, her biri 4,5 metrekarelik 80 adet bostan, ilk başvuru yapan 80 kişiye tahsis edilecek. Bu kişiler 6 aylık süreç içerisinde ekim-dikim yaparak ürünlerini yetiştirecek ve hasadını yapacak.

Bostan haftanın belli günleri ve saatlerinde açık olacak, bu periyotlar duyuru sayfasında bildirilecek. Bostanın açık olmadığı günlerde sulama işlemi hak sahipleri adına Park ve Bahçeler Müdürlüğü'ndeki görevli elemanlardan tarafından gerçekleştirilecek. Bu periyotlar içinde üç kez üst üste bahçe bakımı için gelmeyen yurttaşların hak sahipliği düşecek ve yedek listenin sıralaması doğrultusunda bostan yeni hak sahibine tahsis edilecek.

Çocuklar için "Flora İstanbul" başlıyor

Çocukların sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama hakkı konusunda çalışan Şehir Dedektifi İnisiyatifi, İstanbul'un doğal bitki örtüsünü çocuklarla buluşturacak Flora İstanbul projesine başlıyor

● Erhan DEMİRTAŞ

İklim krizinin etkisini her gün daha fazla hissettiğimiz ve İstanbul'un ekosisteminin tahrip edildiği bir dönemde çocukların doğayla ilişki kurması da gün geçtikçe zorlaşıyor. Çocukların sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama hakkı konusunda çalışan Şehir Dedektifi İnisiyatifi, İstanbul'da yaşayan çocuklar için yeni bir projeyi hayata geçirecek. İnisiyatif, İstanbul'un doğal bitki örtüsünü çocuklarla buluşturacak Flora İstanbul projesine başlıyor. İstanbul florasını çocuklar için görünür kılmayı hedefleyen proje, 5 yaş ve üzeri çocukların İstanbul'un bitki örtüsünü okuyabilmesi ve keşfetmesi için yapılacak.

HARİTA HAZIRLANACAK

Şehir Dedektifi İnisiyatifi, Flora İstanbul projesiyle yoldaş türlerle birlikte yaşamın, yaşam alanlarımızın doğal öğelerini sahiplenmenin imkanlarının konuşulacağı bir alan açmayı hedefliyor. Çocukların İstanbul'un florasına dair bilgisini ve merakını oyun yoluyla güçlendirmeyi hedefleyen Flora İstanbul, beş ana temada oluşturulmuş rotalarla basılı bir harita da hazırlayacak. Doğa ve Çocuk, Kent Bahçeciliği, Kent kültürü ve Hafıza, Yenilebilirlik ve Şifa, Botanik bahçeler ve Bitkilerin Dedektifleri olarak belirlenen bu temalar çocuk atölyeleri ve webinar serisi ile buluşacak.

"ÇOCUĞA OYUN ARKADAŞI"

Şehir Dedektifi İnisiyatifi şu bilgileri paylaştı: "İklim değişimi biricik yaşam alanımız yerküreyi tehdit ediyor. Biyoçeşitlilik krizi nedeniyle türler yok oluyor. Kent ve doğa birbirinden ayrı mekânlar değil, ancak kentleşme biçimi doğaya zarar veriyor. Çocuklar ise iklim ve biyoçeşitlilik krizinden en çok etkilenen gruplar arasında. Çocukların doğayla ilişkisini odağına alan Flora İstanbul, İstanbul florasını çocuklar için görünür kılmayı hedefliyor. 5 yaş ve üzeri çocukların İstanbul'un bitki örtüsünü okuyabilmesi ve keşfetmesi adına yapılacak Flora İstanbul haritası, bol oyunlu ve okumalı tematik rotalar hazırlıyor. Sivil Düşün tarafından desteklenen Flora İstanbul, çocuğun oyun arkadaşı doğa ile iletişimini interaktif yollarla geliştirmeyi amaçlıyor."

İstanbul'da duyarlı bir taksici

● Simge KANSU

Yaklaşık 30 yıldır taksicilik yapan Salih Altunışık, su tasarrufu sağlamak amacıyla birçok kuruma ücretsiz aparat (perlatör) dağıtıyor. Uzun yıllardan beri sosyal projelerin içinde olan ve kendini buna adanmış Altunışık, taksisine binen müşterilere hem aparat hediye ediyor hem de su tasarrufu konusunda bilgilendirme yapıyor. Aparat dağıtımının dışında daha birçok projesi olan Altunışık Gazete Kadıköy'e konuştu.

Kendisini sosyal projelere adanmış taksici Salih Altunışık, su israfının önüne geçmek ve tasarruf sağlamak amacıyla ücretsiz aparat dağıtıyor

"MİSAFİRLERİME HEDİYE EDİYORUM"

Aparat için maliyet hesaplamaları da yapan Altunışık, "Bu aparatların tüm Türkiye'ye ücretsiz dağıtılmasının maliyeti yaklaşık 100 milyon TL. Yani bir futbolcunun bir yılda aldığı para ile tüm Türkiye tasarruflu hale geliyor ve Türkiye'nin yıllık kârı 4 milyar TL oluyor. Bir okulun su faturası 5 bin TL yerine 3 bin TL geldiği zaman devlet 2 bin TL kâr yapacak. Bunu hizmette kullanacak veya okullarda, hastanelerde, kamu kuruluşlarında... Evlerde faturalar yüzde 40 aşağıya düşüyor, örneği var ben binlerce dağıttım" dedi ve sözlerine şunları ekledi: "Ben bu projeye başladığımda yetkililer görsün diye aracımın arkasına yazılar yazdım. Aracımın içinde de bilgilendirme yazıları var. Aracıma binen misafirlerime de ücretsiz aparat hediye ediyorum. Hem bilgilendirme çalışması yapıyorum hem de sosyal medyada destek bekliyorum. Birilerinin bunu duymasını sağlamak istiyorum" dedi.

"DUYARLI OLMAMIZ GEREKİYOR"

"Su tasarrufu konusunda tüm yurttaşların duyarlı olması gerektiğini ifade ederek "Hepimizin duyarlı olması gerekiyor. Bu aparatın maliyeti çok uygun, yaklaşık 5 TL. Belki devlet bunu yapsa çok daha ucuza mal edebilir. Bu aparat tüm bataryalara standart olarak takılabilir. Türkiye'deki en büyük sorun, bataryaların su çıkış noktalarının standartsız olması. Sanayi Bakanlığı musluk üretiminde bu konunun üzerinde durmalı" dedi.

Aparat dağıtımının dışında çok farklı sosyal projeler yürüten Altunışık, "Gana, Kamerun ve Çad'da su kuyuları açılmasına vesile oldum. Daha önce Afrika'ya gittiğim için insanların su kuyuları açılmasını talep ettiklerini gördüm. En önemli projem de İstanbul trafiğine çözüm projem. Eğer projelerim hayata geçerse İstanbul trafiği çok rahatlayacak. Bu projeleri ve fikirleri insanlara aktarabilmek için SALİH ALTUNİŞİK TAKSİCİ adında bir Youtube kanalı kurdum. Oradan tüm projelerimi detaylı bir şekilde anlattım. Tüm okuyucularından hem su tasarrufu aparatının dağıtılması konusunda hem İstanbul trafiğini çözecek projelerimin hayata geçmesi konusunda destek bekliyorum" şeklinde konuştu.

"HİÇBİR DESTEK BULAMADIM"

Gençlik yıllarından beri hep hayır işlerinde ve sosyal projelerde yer aldığı belirtilen Altunışık, "Taksicilik yaparken İstanbul'da su tasarruf projeleri geliştirmeye çalıştım. Çok basit ve ucuz bir aparat ile sularla %50 ile %70 arasında tasarruf sağlanabiliyor. Bu aparatı pazarda keşfettim. Aslında oraya, yönetiminde bulunduğu camilerde ışıklar daha tasarruflu olsun diye led lambalar almaya gitmiştim. O sırada suların da daha tasarruflu olması için ne yapabilirim derken bu aparatı buldum. Kendisi küçük ama işlevi büyük diyebilirim. Ben bu aparatları camilere, okullara ücretsiz olarak takmaya başladım ve yetkililerle görüşmek istedim. Bu aparatların kullanılmasını durdurmadım çok fazla yarar sağlanabileceğini anlatmaya çalıştım. Tek başıma binlerce aparat takmama rağmen yöneticilerden hiçbir destek bulamadım" dedi ve şöyle devam etti: "2020 başlarında daha yüksek sayıda aparat takma-

ya başlarken televizyon haberine çıktım. Bu sayede İSKİ tarafından görüldüm ve bana plaket verdiler. Bu aparatları ücretsiz dağıtacağız dediler, bir miktar dağıttılar. Daha sonra ben birçok yüksek kademedeki insana bunu anlatmaya çalıştım. Yöneticiler pek umursamadılar ama bu aparatlar o kadar ucuz ve yararlı o kadar fazla ki, bunun zorunlu hale gelmesine inanan insanlardım" ifadelerini kullandı.

Münferit değil, toplumsal bir sorun

İstanbul'da yaşayanlar için gündün güne büyük bir sorun haline gelen kiracılık meselesini Mekanda Adalet Derneği'nden Bahar Bayhan, Selin Yazıcı ve Sena Nur Gölcük ile konuştuk. Yaşamaya elverişli konuta erişememek münferit bir problem olarak değil toplumsal bir sorun olarak öne çıkıyor

● Erhan DEMİRTAŞ

Mekanda Adalet Derneği'nin (MAD) geçtiğimiz mart ayında yayınladığı "Sahibinden.com'da Yaşanabilir Konut Aramak" başlıklı araştırmanın sonuçlarına göre, İstanbul'daki 38 bin 829 kiralık konuttan sadece yüzde 2'si yaşamaya elverişli. Sekiz ilde yaşamaya elverişli konut ilanı hiç yok. Peki "yaşamaya elverişli konut" nedir? Kiralar neredeyse her ay neden artıyor? Kiracılar en çok neye ihtiyaç duyuyor, en fazla neyden şikayet ediyor? İstanbul'da kiracılık ilerde bir barınma krizine dönüşür mü? Araştırma ekibinden Bahar Bayhan, Selin Yazıcı ve Sena Nur Gölcük ile konuştuk.

• Geçtiğimiz mart ayında bir rapor yayınladınız. Ancak bu raporun üzerinden henüz beş ay geçmesine rağmen barınma sorunu daha da derinleşmiş görünüyor. "Yaşamaya elverişli konut nedir?" sorusunun cevabını arayarak başlayalım isterseniz.

Selin Yazıcı: Yaşamaya elverişli konut kavramı bize; konutu sadece hayatta kaldığın, dört duvar bir çatı olarak değerlendirmenin ötesine geçme, onu çeşitli anlamlarıyla beraber tartışma gerekliliğini gösteriyor. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde konut hakkı "yaşamaya elverişli konut hakkı" olarak belirtiliyor ve bu hak konutun fiziksel bir yapı olmanın ötesinde maddi ve manevi elverişlilik unsurlarına sahip olması gerektiğini aktarıyor. Tanım, insanlık onuruna yarışır yaşam koşullarını sağlayan bir konutun gereklerini kullanan hakkının yasal güvenliği, hizmetlerin kullanılabilirliği, ödenebilirlik, erişilebilirlik, oturulabilirlik, konum ve kültürel elverişlilik olarak yedi temel unsurla açıklıyor.

Elverişlilik unsurlarını biraz açmak gerekirse: yaşamaya elverişli konut demek, yerinden edilmeye düşesi taşınmadığın, su, kanalizasyon, elektrik gibi kentsel hizmetlere erişebildiğin, mimari tasarımıyla sağlıklı ve yeterli yaşam alanı sunan konut demek. Elverişli konut aynı zamanda hanehalkının bütçesini zorlamayacak şekilde ödenebilir olmalı ve kolayca ve konforlu biçimde ulaşılabilir konumda olmalı.

• İstanbul'da yaşamaya elverişli konut ilan sayısının çok düşük olduğunu belirtiyorsunuz. Bu çok dramatik bir veri aslında.

Selin Yazıcı: 15 Mart'ta sahibinden.com verileri üzerinden yaptığımız araştırma bize İstanbul'da yaşamaya elverişli konutların, tüm kiralık konut ilanlarının yüzde 2'sini oluşturduğunu gösterdi. Üstelik bu aramada yaşamaya elverişli konut kriterlerinden biri olan konum kriterini göz ardı ettik. Yani yüzde 2'lik bu ilanların büyük bir çoğu aslında çeperde. Evet, bu çok dramatik bir veri ve daha da dramatik olanı kiralık konut fiyatlarının gündün güne ödenebilir olmaktan uzaklaşması. Araştırmayı ağustos verilerine göre güncelliyoruz ve yeni veriler ilçelerin ortalamaya konut kiralardaki artışa dair daha da karamsar bir tablo sunuyor. Yükselen kiralarla yaşamaya elverişli konut

oranı daha da düşecek. Kiralar hızlı bir şekilde artıyor. Hatta öyle ki, biz bu araştırmaya Aralık 2020'de başladık fakat hızla tamamlama imkânı bulamadık. Mart 2021'de tekrar araştırmaya döndüğümüzde aralık verileri kullanılabilir durumda değildi. Yalnızca üç ayda rakamlarda ciddi değişim oldu ve Excel tablomuzu baştan oluşturmamız gerekti.

İYİ EVİN BEDELİ

• Araştırma yaparken bir de anket çalışması yaptınız. Katılımcıların verdiği cevaplar da aslında durumun vahametini göz önüne seriyor. Bu anket çalışmasının sonuçlarından bahsedelim isterseniz. Nasıl bir gerçek var önümüzde?

Bahar Bayhan: Pandemi dolayısıyla kiralatmanın başladığı ilk aylarda yaşadığımız konuta dair ihtiyaçlarımızı, beklentilerimizi paylaşmak amacıyla "Nasıl evlerde kalıyoruz?" başlıklı bir anket hazırlamıştık. Karantina koşulları, evlerimizde dair bugüne kadar göz ardı ettiğimiz veya katılmıyorduk birçok sorunu görünür kıldı. Anketle birlikte bu sorunları ortaya dökmek yanı sıra nasıl konutların iyilik hâlimizi beslediğini/besleyebileceğini anlamaya çalıştık. Ankete sadece İstanbul'dan değil Türkiye'nin çeşitli illerinden yanıtlar geldi. Bu yanıtlarda dikkat çeken önemli konulardan biri kiracılıktı. Kiracılığın içinde barındırdığı geçicilik hâli ve güvençsizlik, en önemli endişe kaynağı. Her an ev sahibi tarafından çıkarılabilme durumu, kiranın artırılması veya oturduğu binanın depreme dayanıksız olduğunu bilse de yeni bir konuta taşınmanın maliyetleri, insanların taşıdığı kaygılardan bazıları. Gelen cevaplarda dikkati çeken bir başka nokta da bahçe veya balkon gibi açık alanlara erişimin ne kadar değerli olduğuydu. Bunun yanında, evin mekânsal niteliklerine dair sorunlar da öne çıktı. Özellikle yetersiz metrekarelerden, havasız, ışsız, rutubetli mekânlardan şikâyet edildiğini gördük. Kısacası hem güvencesiz koşullarda hem de niteliksiz, sağlıksız konutlarda yaşamak zorunda bırakılıyor.

• 2019 yılında yaşanan deprem ve 2020 yılında başlayan salgın evin önemini daha da artırdı. İnsanlar evde daha çok zaman geçirdikçe sorunlar da açığa çıkmaya başladı. Güneş alan, nem olmayan özetle daha yaşanabilir evler tercih edilmeye başlandı. Saurim bu da arz talep dengesini değiştirdi. Ancak sizin araştırma yaparken çıkış yaptığınız nokta depremdi. Şu an İstanbul'da depreme dayanıklı bir evde yaşamamanın maliyeti nedir? Ya da söyleyelim: "depreme dayanıklı bir evi" tercih ederken nelerden vazgeçmemiz gerekiyor?

Selin Yazıcı: Aslında MAD olarak konutun üretim biçimleri ve anlamı üzerine daha önce çeşitli çalışmalarımız oldu. Konut hakkı her zaman gündemimizdeydi fakat bu araştırmanın çıkış noktası, Eylül 2019'da İstanbul'da yaşanan deprem oldu. Depremi yarattığı tedirginlikle ben ve ekibimizden birkaç kişi ev aramaya başladık. Hemen herkesin arınca olduğu, her 15 dakikada emlak siteleri güncellediğinin, emlakçı emlakçı dolaştığımız yıpratıcı bir süreç. Bu ara-

yış özellikle yeni inşa edilmiş bir binada oturmak için nelerden feragat etmemiz gerektiğini çarpıcı şekilde gösteren bir deneyim oldu. Fiziki koşulları iyi ya da kötü, merkezde, yeni inşa edilmiş bir binada oturmak için öncelikle bütçemizden feragat etmemiz gerekiyordu. Işık ve hava alan, ihtiyaç duyduğumuz metrekareyi sağlayan, merkezde, yeni konutlar bütçemizin çok çok üzerinde kiraya veriliyordu. Konutun fiziki koşullarından ödün vererek bütçemizi aşsa dahi görece daha uygun kiralı yeni inşa edilmiş konutlarda oturabiliyorduk. Fiziki koşulları iyi ve ödenebilir bir konut için ise merkezden uzaklaşmayı göze almalı ya da deprem riskli binalara razı olmalıydık.

Konut arayışımız boyunca deneyimlerimizi birbirimizle paylaşarak, sosyal medyada benzer sorunları yaşayan, bu sorunlarla mücadele edenleri görmek araştırmanın itici gücü oldu. Yaşamaya elverişli konuta erişememek münferit bir problem değil, toplumsal bir sorun. Konutun olmazsa olmaz niteliklerine dair seçim yapmak zorunda kalmak aslında temel bir insan hakkına da erişemediğimiz anlamına geliyor.

Bahar Bayhan: Şu bilgiyi de vermek gerekir: İstanbul'da yoğun bir inşaat faaliyeti olmasına rağmen bizim verilerimize göre kiralık konut ilanlarının yalnızca üçte biri yeni binalardan oluşuyor. Yeni binaların ise tamamıyla yaşanabilir niteliklere sahip olduğunu iddia etmek mümkün değil; 5-10 yaşa kadar olan kiralık konut stokunun yalnızca yüzde 40'ı yaşanabilir mekânsal nitelikleri barındırıyor.

"KİRALAR ÖDENEBİLİR DEĞİL"

• Özellikle okulların açılmasıyla beraber kiraların daha da yükselmesi bekleniyor. Siz nasıl değerlendiriyorsunuz bu beş aylık süreci, kiralar neden sürekli artıyor?

Sena Nur Gölcük: Pandemi döneminde evlerini kapatan öğrenciler veya kiralarını ödeyemeyip evlerinden ayrılan çalışanlar, kısıtlamaların kalkmasıyla birlikte eski hayatlarına geri dönmeye başladılar. Bunların üzerine yeni gelen öğrenciler, atamalarla gelen memurlar ve diğer çeşitli sebeplerden kaynaklanan göçlerle kiralık konut talebi çoğaldı. Konut talebinin artışıyla haziran ayından beri özellikle merkez ilçelerde (Üsküdar, Beşiktaş, Kadıköy) kademeli bir kira artışı başladı. Kiralık ev yok, olan evler belirttiğimiz kriterlere göre yaşanabilir değil ve buna karşılık istenen kira da ödenebilir değil.

Mart ayında yaptığımız çalışmayı Ağustos 2021 verilerine göre güncelliyoruz. Kira artışı yüzde 50'yi bulan ilçeler mevcut. Ve mart ayına göre yaşanabilir konut sayısında ciddi azalma görüyoruz. Kira düşüşü olan 39 ilçe içerisinde sadece iki ilçe var. Bunlardan biri Gaziosmanpaşa diğeri ise Güngören. Bunu Güngören'de bugün gündemde olan kentsel dönüşüm sürecine ve süreç kaynaklı ilçeden ayrılmaların yaşamalarına bağlayabiliriz.

İBB'nin başlattığı "İstanbul Yenileniyor" projesinde kaynaklı birçok ilde başvuruya bağlı olarak binalarda deprem dayanıklılık testleri ve depreme dayanıksız konutlarda yenileme, güçlendirme çalışmaları başladı. Önümüzdeki süreçlerde mahalle ve bina bazlı dönüşümler artacak gibi görünüyor. Bu süreçte doğal bir sonucu olarak evlerinden ayrılanlar kiralık

konut arayışına girecekler. Bu durum kiralık konutlara talebin artmasına; talep artışı ise kiraların artmasına neden olabilecek gibi.

MERKEZ İLE ÇEPER ARASINDAKİ FARK
• Kiraların yükselmesine neden olan sadece bunlar değil elbette, ulaşım kısmını da konuşmak gerek konuyu anlamak için. Araştırmamızda buna dair veriler var. Paylaşabilir misiniz?

Bahar Bayhan: Merkez ilçeler ile çeper ilçeler arasında belirgin bir kira farkı var. Bunda tabii ki kent yaşamında hâlâ merkez cazibesini korumasının, sosyal ve kültürel olanaklara ulaşım kolaylığının etkisi var. Çeperde kiralar nispeten düşük fakat konutun sadece ödenebilir olması yaşanabilir olduğu anlamına gelmiyor. Çeperde yaşamayı tercih etmek, İstanbul'da günde neredeyse dört saatlik bir ulaşım süresine katlanmayı gerektiriyor. Çeperde bütçeye uygun bir ev kiralamak istediğinde ise bunun ne gibi maliyetleri beraberinde getirdiğini görmek gerekir. Biz çalışmamızda ulaşım sorunlarını görmek için iki senaryo oluşturmuştuk. Hem toplu taşıma ile hem de araç ile ulaşım sürelerini hesapladık. Örneğin Kartal'da oturup Levent'e çalışmaya giden biri üzerinden rota çizdik ve her iki ulaşım yönteminde de tek yön gidiş süresi en az 1,5 saat olduğunu gördük. Yani ucuz konut, ulaşımın yarattığı psikolojik ve maddi yükü beraberinde getiriyor.

• İstanbul genelinde devam eden kentsel dönüşüm süreci de var. Kentsel dönüşüm ile kira artışını nasıl yorumluyorsunuz?

Bahar Bayhan: Kentsel dönüşüm özellikle deprem güvenliği binaların oluşturulması için dört elle sarılan bir seçenek oldu Türkiye'de. Depreme dayanıklı binaların oluşturulması elzem olmasına karşın kentsel dönüşümün nasıl toplumsal etkileri olduğu/olacağı hâlâ göz ardı ediliyor. Kentsel dönüşüm fikrinin ardında yeni inşa edilmiş binaların bütün kentsel sorunları çözeceği umudu var. Halbuki ne çok oyun alanları, ne engelli erişimi, ne de yeşil alanlar dikkate alınıyor bu süreçte. Yani konutu çevresizle, olanaklarıyla, herkes için düşünmekten çok uzak deneyimlediğimiz dönüşüm modeli. Kira artışları dönüşümün başka önemli bir boyutu.

• Kapsayıcı bir çözümünden bahsetmek mümkün mü? Barınma hakkı üzerinden konuşursak neler yapılmalı, nasıl bir yol izlenmeli?

Bahar Bayhan: Kiracıları güvencesizleştiren, kırılanlaştıran koşulların irdelenmesi gerekir. Bu yalnızca ucuz konuta erişim bağlamında düşünülemez; konut piyasasında görünmeyen ama herkesin bildiği birçok sorun var: Örneğin kiraların keyfiyete dayalı şekilde artırılması, ev sahiplerinin evlerini daha yüksek fiyattan kiralamak için mevcut kiracıları çeşitli bahanelerle tahliye baskısı yaratması, başka bir eve taşınırken kiranın ve taşınma maliyetlerinin ayrıca bir yük oluşturması. Bununla beraber, kiracının her yeni ev arayışında sürgün olması, alıştığı düzenin, sosyal ilişkilerinin yok olması ve bunun normalleşmesi... Hem ödenebilir hem yaşanabilir nitelikteki konutlara erişim önemli bir sorun, bu soruna çözüm olarak kiralık sosyal konut uygulamasının hayata geçirilmesi iyi bir başlangıç olabilir. Diğer yandan, kiracı- ev sahibi ilişkisindeki keyfiyetin yarattığı mağduriyetlerin giderilmesi için denetim mekanizması oluşturmak önemli. Ayrıca yaşanabilir konutu talep etmenin bir hak talebi olduğuna dair farkındalık oluşturmak, konut sorununa dair çözüm talep etmek, ihtiyaçlarımızı ve beklentilerimize karşılık gelmeyen konutlara razı olmak zorunda olmadığımızı yüksek sesle dilendirmek yurttaşlar olarak yapabileceğimizden bazıları.

Ekonomik daralma pazarı da etkiliyor!

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Pandemi koşullarına göre düzenlenerek 25 Haziran'da Moda'da yerini alan Potlaç Moda Kadın Emeği Pazarı'nı ziyaret ettik, kadınlardan pazarın şu anki durumu hakkındaki değerlendirmelerini aldık

Kadıköy Belediyesi tarafından kadınların hem ekonomik hem de sosyal açıdan güçlenmesi amacıyla hayata geçirilen Potlaç projesinin önemli bir ayağı olan Potlaç Moda Kadın Emeği Pazarı, bu yıl pandemi kurallarına göre düzenlenerek 25 Haziran'da Moda'ya merhaba demişti. Ekim ayının sonuna kadar cuma, cumartesi ve pazar günü 11.00 ile 20.30 saatleri arasında açık olan pazarda, her hafta Potlaçlı kadınlar, Kadıköy Belediyesi Gönüllü Evleri, bir sivil toplum kuruluşu ve talep olması dahilinde SMA hastası bebeklerin kampanya grupları da stant açıyor.

Takidan, amigurumi oyuncuğa, dekorasyon ürünlerinden örgü işlerine kadar geniş bir ürün yelpazesine sahip olan pazarın şu anki durumu hakkında bilgi edinmek için pazarı ziyaret ettik, stant açan kadınların düşüncelerini dinledik. Genel olarak pandemi öncesi ve sonrası kıyaslamasının yapıldığı pazarda, hareketlenmenin hafta sonu yaşandığını, pandeminin neden olduğu ekonomik daralmanın pazara da yansındığını altı çiziliyor.

"BİR ARADA OLMAK İYİ HİSSETİRİYOR"

Potlaç'a bu yıl katıldığını, pazarın açılışından beri dört defadır tezgah açtığını söyleyen Funda Ören, "Projeye dahil olduğum için mutluyum. Emeklerimizin de-

ğerlendirilmesine olanak sağlayan Potlaç çok iyi bir proje. Yaptığım ürünlerin beğenilmesi çok güzel. Arkadaşlar ile bir arada olmak iyi hissettiriyor. Birbirimizden alışveriş yapıyoruz ve birbirimizi destekliyoruz. Güzel bir aileyiz. Gündüz saatleri pazar sakin oluyor. Ama olsun bir aradayız. Akşam saatleri ve hafta sonu daha hareketli oluyor" diyor.

"Potlaç dayanışmaya zaman hazırlıyor, birbirimize destek olmamıza olanak sağlıyor" diyen Aslıhan Güven Turan, anlatmayı şöyle sürdürüyor: "Pandemi öncesine göre değerlendirdiğimizde satışlarımızda yarı yarıya düşüş var. Beklentileri karşılamıyor. İnsanların önceliği başka ürünler oluyor. Ama yine de malzeme ücretini

çıkarıyoruz. Eskisi gibi bir hareketlenme olmayacağını biliyorduk zaten. Yeni insanlar ile tanışıyoruz, bir araya geliyoruz. Bu da benim için çok kıymetli. Burada olmaktan keyif alıyorum."

"PANDEMİ PAZARI DA VURDU"

Potlaç gibi projelerin daha çok olmasını dileyerek konuşmasına başlayan Nesrin Önür, şöyle devam ediyor: "Kooperatiften çok memnunuz. İlişkiler çok iyi. Vatandaşın stantlara ilgisi fena değil. Daha iyi olmasını isterdik. Ama pandemi herşeyi vurduğu gibi burayı da vurdu. İnsanlar ekonomik olarak daha dikkat ediyor. Bu durum da burayı etkiliyor. Cuma sakin, hafta sonu

daha hareketli oluyor. Ürünlerimizi tanıtıyoruz. Yeni insanlar tanıyor. Daha farklı yerlerde örneğin sahil tarafında da stantlar açılabilir olur. O bölgeler daha kalabalık oluyor."

"HAFTA SONU DAHA İYİ OLUYOR"

Soydan Yıldırım, "Temmuz ayına göre şu an daha ilgi var. Hafta sonu daha iyi oluyor. Ama satışlar biraz düşük. Bütçeler farklı ihtiyaçlara göre belirleniyor. Arkadaşlarımız ile ilişkilerimiz çok sıcak. Seramikten el yapımı patili dostlarımız için mama ve su kabı, pati severler için de fincanlar var. Sağlıklı ve tasarım ürünler yapıyoruz" ifadelerini kullandı.

FEYZA
HEPÇİLİNGİRLER

İlle de yeşil gözler

"Doğuyor ömrüme bir yirmi sekiz yaş güneşi
Bir kuş okşar gibi sen saçlarımı okşarken
Koklarım ellerini gülleri koklar gibi ben
Avucundan alırım kış günü bir yaz güneşi"

Ne güzeldir Cenap Şahabettin'in bu dize-leri... Ama ben üstünde durulacak bir şeyi illa ki bulurum. Bu dörtlükte de ikinci dizeye ta-kıldım. Sevgili, şairin saçlarını bir kuşu okşar gibi mi okşamaktadır? Bir kuş o saçları zaten okşamaktadır, sevgilinin okşayışı da kuşun okşayışına mı benzemektedir? "Sen, bir kuşu okşar gibi saçlarımı okşuyorsun," mu diyor? "Sen saçlarımı okşadığında bir kuş saçlarımı okşuyormuş gibi oluyor," mu diyor. İki anlama gelmesi, biraz zihin bulandırır da güzel ben-ce. Bir keşif heyecanı yaşıyor. Böyle iki an-lama gelen bir dize daha var. O da şu şarkıda, yine ikinci dize:

"Bunca cevrinle gönül ülkesi virane olur
Aşkın can verecek sevdiği bir tane olur"
"Aşık, sadece bir kişi için, sevdiği için, ölü-mü göze alabilir," mi diyor? "Aşığı uğruna can-nını feda edebilecek yalnız bir kişi çıkar," mi diyor? Kim canını vermeye hazır yanı? Se-nin uğruna ölürüm mü, diyor; benim uğruna ölebilecek tek kişi sensin, mi? (Can vermek'in "hayat vermek, canlandırmak" anlamını hiç karıştırmıyorum) Ne oluyor, (yine) niye ölü-nüyor dersiniz... Bildiğiniz gibi her fırsatta ölürüz biz. Neden ölmeye bu kadar meraklı-yız, bilemiyorum ama bu şarkıda sözlerin de-vamı açıklıyor sanki neden öldüğünü:

"Çok mudur istediğim lütfediyersen ne olur
O karanfil dudagından bana bir buse gülüm"
Neymiş? Bir buse istiyormuş Bir öpücük için ölüdür mü, dersiniz; Bence değil ama yine de onların bileceği iş!

Böyle çeşitli yorumlara açık şarkılar var ama kimi şarkılarda sözler dümdüzdür. Ne di-yorsa onu söyler. Örneğin şu şarkıda gayet net:

"Hani yosun rengi gözlerin olacaktı senin
Hani düşlerime gelecektin
Yağmurlu bir nisan akşamında hani
Ansızın dönecektin."

Olmamış demek. Sevgili söz vermiş: "Ben-im yosun renkli gözlerim olacak," demiş ama sözünde durmamış. Renkli lens diye bir şey de henüz icat edilmemiş demek... Yeşil göz dediniz de "şaiabeli" dir geçi. Boşuna mı "Ye-şil gözlerinden muhabbet kaptım," demiş-ti güfte şairi? Ne haindir o yeşil gözler! Mikrop saçar gibi muhabbet saçar. Yeşil gözlü ola-cağını vadeden sevgili, bir söz daha vermiş: "Ben senin düşlerine geleceğim," de demiş. Sonra da gelmemiş. Tutamayacağı sözleri vermeli insan. Geçeri ne

sevgililer var. Tam da o yeşil gözlerden mu-habbet kapılan günlerde çok severek dinledi-ğimiz bir şarkı daha vardı. Hani "Mihrabım" de-nerek yüz vurulan bir sevgili anlatıyordu. O zaman da merak etmişim. Aşık, "Mihrabım" diye diye nerelere vurmuş yüzünü acaba? O yüz ne hale gelmiştir kim bilir. Ama sevgili biraz aptalca mıydı ne? Sevgilim demeyi de öğrene-memişti; kendisi için yüzünü paralayana aşışının adını da. Şarkıyı unuttunuz mu yoksa?

"Mihrabım diyerek sana yüz vurdum,"
Gönlinün daldında bir yuva kurdum
Yıllardan beridir yalvardım durdum
Sevgilim demeyi öğretemedim
Gönünde sevgime yer vermedin de
Yaban güllerini hep derledin de
Ellerin ismini ezberledin de
Bir benim adımı öğretemedim
Sonunda hicranı öğrettin bana
Ben sana sevmeyi öğretemedim"
"Yüz vurmak" gibi bir de "baş koymak" var. "(Bir yola) baş koymak" diye kullanılıyor ve "bir şey uğruna ölümü göze almak" de-mek. Pekî,

"Başka söz söylemem aşktan yana ben
Yaralı bir kuşum battım kana ben
Ömrümce baş koydum güzelliğine
Azatsız köleyim bil ki sana ben,"
derken "Güzelliğine baş koymak" ne de-mek? Sözler güzel, bir tek o "baş koymak"! "Sen de bu kadar didikleme," diyorsanız, ne diyeyim? Siz de haklısınız.

BİN BİR
HİKÂYELİ
APARTMANLAR

● Erhan DEMİRTAŞ

Gazeteci Nilay Örnek merakının peşinden giderek İstanbul'daki tarihi apartmanların fotoğraflarını çekti, hikâyelerini topladı. Apartmanların eski ve yeni hallerini karşılaştırdı. Bir süre sonra arşivindeki fotoğrafların sayısı 7-8 bine ulaşınca bunları paylaşmaya, başkalarına da anlatmaya karar verdi. İlk olarak Instagram hesabından paylaşım yapan Örnek, yakın zamanda projenin derlenip toparlandığı bir siteyi kullanıma açtı. Örnek ile "Her Umut Ortak Arar" adlı projesini, İstanbul'un ve Kadıköy'ün apartmanlarını konuştu.

• Her Umut Ortak Arar adlı çalışmanın çıkış hikayesi ile başlayalım ister-seniz. Nasıl bir motivasyonla başladınız bu pro-jeye?

İlk motivasyonu sorarsanız, komik! "Çep tele-fonumda binlerce bina, apartman, apartman ismi fotoğra-fı var. Bildiklerimin hikâyelerini fotoğraflarıyla birlikte Instagram'da paylaşsam hem bir arşiv oluşturmuş olu-rum hem de sonra cep telefonumdan silerim, rahatlarım" diyordum. O gün 7-8 bin bina fotoğrafım varsa bugün 20 bin bina fotoğrafı vardır; daha fena oldu yani. Başlangıç nedeni saçma ama geldiği nokta çok güzel, şevk verici. Bu konuda o kadar doluydum, doluyum ki, "Sonrası su gibi aktı" desem yeridir.

• Mimariye ya da eski apartmanlara ilginiz var mıydı?
Tabii. Mimariye, şehre, bir şehri oluşturan tüm ur-surlara, tarihe, sokak isimlerine, semt hikâyelerine her daim çok meraklı biri oldum. İstanbul'a dair kitaplar bi-riktiririm, o kitapların doğurduğu merakla kendi kendime geziler yaparım. Reşat Ekrem Koçu'nun yazdığı ne varsa okudum, Düünden Bugüne İstanbul Ansiklopedi-si'ne açar açar bakardım. Mimarlıkla ilgili çok teknik şey-leri anlamam ama dönemlere, yapılarım istenelere, bazı önemli mimarlar ve yaptıkları işlere dair genel bir bilgim vardır. Ama her şeyden öte çok meraklı biriyimdir ve bu yaşadığım yerle ilişkieme de yansır.

Misal Çiftehav Sokak'ta oturuyorsam, isminin nere-den geldiğini bilmek isterim. Bilirim! Hani bana apart-manımın ismini ya da sokağımın geçmişi bilmemek ayıp gelir. Tabii eski bir semtte oturma, küçüklüğüm-den beri ailemden eski İstanbul'a dair anılar dinlemiş ol-manın hissiyle söylüyorum bunu.

APARTMANLARIN İZİNİ SÜRÜYOR

• Instagram hesabınızdan yaptığınız paylaşımlar beğeniliyor, yorumlar da yapılıyor. Sosyal medyayı kul-lanma fikri nasıl oluştu?

Pandemi döneminde otomobil de kullanmadığım için, oturduğum ilginç binalar da barındıran semt çevre-sinde sürekli olarak dönüp dolaşırken ilk farkındalığım, mimar arkadaşım Kerem Piker'in bana online hale gel-miş Arkitekt Dergisi'nin arşivlerini göndermesiyle oldu. Dünya işim varken bile kendimi o arşivden alamıyordum. Sağımda solumdaki pek çok binanın yapılış hikâ-yesini oradan okumaya başladım. Ardından orada gör-düğüm kimi bugün hayli değişime uğramış binaları aramaya çıktım. Eski ve yeni hallerini karşılaştıra oldum. Ve sonra bunları paylaşmaya, başkalarına da an-latmaya, başkalarının bilgileriyle birlikte ortak bir örgü ortaya çıkarmaya, kayıt tutmaya karar verdim.

Ben Instagram'ı bir blog gibi kullanan, etiketlerle aradığını bulan, yorumlarla zenginleşen biriyim. Bul-gularımı -cep telefonumdaki fotoğraf bolluğundan da sıkılmanın etkisiyle- Instagram'dan paylaşmaya karar verdim. Sonra da bunu www.herumutortakarar.com'a da dönüştürdüm. Teknik alt yapısını Eylül Görmüş yaptı, logolarını Uğurcan Ataoğlu ile Talip Özer hazırladı. Hem site hem Instagram çok aktif. İşlevleri ben-zer ama site çok oyuncaklı, çok fazla şeyi yapmaya im-kân veriyor.

• Evler, özellikle eski evler içinde yaşayanlarla merak edilir. Ev aynı zamanda tarihtir. Siz en çok neleri merak ediyorsunuz?

Ben yaptığım şeye "apartman dedektifliği" diyorum. Bir eve, bir apartmana bakarken, onu araştırırken neler öğrenebileceğinize inanmazsınız. Gerçekten öyle. Mis-al Beyoğlu Şişhane'de Vural Arıkan Apartmanı var. Önünden yüzlerce kere geçtim, bir gün diyorsun ki, "Kim bu Vural Arıkan?" Bir bakıyorum eski siyasetçi. Vatandaş Partisi'nden ANAP'a... "KDV'nin mucidi bu beyfendi miymiş?" diyorum gibi gibi. Binbir hikâye. Bir binadan gelip geçmeleri merak ediyorum. "Çok havah görünen" bir bina çok kullanışlı olmayabilir; çok meş-hur mimarların yaptığı evlerde insanlar nasıl yaşıyorlar; dışarıdan görüldükleri kadar güzel ve kullanışlı mı o binalar? Ya da bir dönemin 300-350 metrekarelik, 6-7 odalı, hizmetçilere özel alanları olan evler bugün nasıl kullanılıyor? Hepsini merak ediyorum. Bir dönem ev toplanmaları var, evlerde siyaset ya da sanat yapanlar; en sevdiğim de sanırım onlar. Bir dönemin insanların evleriyle bizden daha içli dışlılar onların ilişkileri daha merak uyandırıcı. Şehirlerin, yaşam alışkanlıklarının, teknolojilerin değişmesi de evlerden izlenebiliyor ki bunu izlemek de keyifli.

"KADIKÖY ÖZEL BİR YER"

• İstanbul bu konuda bir vaha. Siz apartmanla-rya da konakları neye göre seçip araştırıyorsunuz?
Bazen öünden geçip merak ediyorum, bazen bir

Mimariye, sokak isimlerine, semt hikâyelerine meraklı olan gazeteci Nilay Örnek, tarihi yapıların arşivini oluşturmaya başladı. Topladığı bilgileri ve hikâyeleri "Her Umut Ortak Arar" projesi üzerinden paylaşan Örnek ile söyleştik

anı kitabında bir satıra rastlıyorum, bazen bir mimarlık yayımında gördüğüm bir makaleden bir binaya gidiyo-rum, bazen biri beni dürtüyor.

• Kadıköy'den de yer verdiğiniz yapılar var. Kadı-köy özelinde neler söyleyebilirsiniz?

Malum, ne mimarım ne akademisyen; bu nedenle ke-sin ve büyük laflar etmekten kaçınsam da şehre, binala-ra meraklı bir gazeteci olarak Kadıköy'ün çok özel bir yeri olduğunu ben bile söyleyebilirim sanırım. Yine "uz-man" olmadığım bilgisiyse sadece gözlemlerle konuştu-ğum düşünülmüş şunları söyleyebilirim: Bir dönem say-fiye olarak kullanılan bölgelerinde yapıtılan evler ve onlar aracılığıyla şehirle kurulan ilişkinin, bugün bile Kadıköy'de hissedilebilir olduğunu düşünüyorum. Onla-rın bir kısmı yerine kıymetli mimarlara yapıtılan apart-manlar bugün bile hakkında konuşulacak değerde. Tür-kiye'nin burjuvalarından ne kadar bahsedilebilir bilmem ama öyle bir kesim varsa bir kısmının da Moda ve çev-re-sinde yaşadığı söylenebilir. Levantenler etkili. Köşk-ler, konaklar, ardından gelen yapılar... Hikâyeleri günler-ce yazılması-okunması onlarca yapı var oralarda.

Moda'da Ferit Tek Sokak'taki apartmanlar bir "kıy-metli mimarlar" mini sergisi gibi. Marmara, Mehtap, Ufuk apartmanları misal, ilk aklıma gelenler. Sırasıyla Emin Halid Onat, Melih Koray ve Gayyur Tezcanlı bi-naları. Marmara Apartmanı'nın girişi Erçüment Kalkım seramik panosuyla başlı başına bir sanat eseri. O çevrede birkaç dönemi bugün hâlâ, art arda, küçük bir turla gö-rebiliyoruz; köşk ve konak, iki katlı bahçeli evler, Cumhu-riyet sonrası mimari özenle yapılmış apartmanlar ve bu-günün Fransız balkonlu dev, deprem yönetmeliğine göre yapılmış binaları.

• Apartmanlar kadar mimarlar da öne çıkıyor Ka-dıköy'de.

"Kadıköy mimarları" diyebileceğim isimler var...

Instagram: @herumutortakarar

Fotograf: Sinan HAMANSARILAR

Melih Koray benim için onlardan ilki mesela. Bir bina beğenip fotoğrafını çekiyorum, bakıyorum Melih Bey yapmış, hoşuma gidiyor. Emin Halid Onat'ın ofisi de bir dönem Marmara Apartmanı içindeymiş; Atıf Sokak, Atıf Apartmanı da, onun Zeki Rıza Sporel ve ailesi için yaptığı bir apartman mesela. O apartmanın hikâyesi-ni binbir türlü şey öğrenerek çok keyifle yazmışım. Dış yüzeyi seramikli, bahçeli, geniş pencere, geniş metre-kareli 1960'lar sonrasında yapılmış apartmanları da ben çok seviyorum. Bu arada -yine benim kanımca- Kadı-köylü birtakım aileler bu hikâyeleri daha bir sahipleniyor, fotoğraflar saklıyor, ben bir şey yazdımda pek çok yorum ve bilgi benimle paylaşılıyor. Kadıköy tara-fında modern duyarlılıklar yüksek insanların çok oldu-ğunu, bu duyarlılığa erken vardıklarını düşünüyorum. Bu, bana gelen yorum ve yazılara dayanarak yaptığım bir gözlem. Sitede de sevgiyi anıdım, Türkiye'nin ilk şehir plancısı-mimar Aron Angel'in şehre dair planladık-ları Avrupa yakasında bayağı bozulmuş. Ancak Bağdat Caddesi, kapı gibi duruyor desem yalan olmaz. Buna se-viniyorum misal.

Tabii Kadıköy dediğimiz yer bayağı geniş bir böl-ge. Oradaki değişim çok hızlı ve bana göre bazen acıma-sız. Kentsel dönüşüm orada öyle bir hortum gibi ki, in-sanda sürekli bir şeyleri kayıt altına alma isteği yaratıyor. Onun için bir kez tekrarlayayım: "Sitede eposta adresim var. Mimarisi ya da hikâyesi kıymetli birtakım binalarda yaşıyorsanız ya da elinizde bilgi belge varsa bana yazın, kaydını tutalım" diyorum. Her güzel şeyin yerine baş-ka bir şey geliyor, kimi bayağı kötü, kimi daha iyi ya da daha işlevsel. Bari kaydını tutalım. Kadıköy'ün bu de-ği-şime karşı hafıza geliştirmeye ihtiyacı büyük.

KOLEKTİF HAFIZA OLUŞABİLİR

• İlginc hikâyesi olan ya da sizi en çok etkileyen hangi yapı oldu?

Çok var. Bazı binalar artık olmamalarına rağmen çevrelerinin kaderini, ruhunu, ismini değiştirmişler, işte onlar beni kendilerine bağlıyor. Mimari açıdan güzel olanlar beni etkilese de, gözlerimi faltaşı gibi açsam da, bunlar inanılmaz hikâyelerle bir araya ge-lince bambaşka bir ruha bürünüyor. Misal bugün Ni-şantaşı Güzelbahçe Sokak'ta Amerikan Hastanesi'nin olduğu yerde, aslında mimar Giulio Mongeri'nin özene bezene yaptığı, bahçesini iğne oyası gibi işle-diği, resimlerini yaptığı evi varmış. Bugün artık yok ama bahçesi öyle güzel ki (resimlerini de yaptığı için görebiliyoruz) tüm o muhite, sokağa adını vermiş. Her gün o sokaktan geçerek okula gittim de, bu bağlantıyı bilmeden gittim. Beni bu "bize sıradan gelen ama hikâ-yesini takip ettiğimizde anlamlı olan" ilişkiler etkiliyor sanırım.

• Sosyal medya hesabınız üzerinden paylaşımlar ya-pıyorsunuz ama artık bir de internet siteniz var. Daha da ilerde neler yapmayı planlıyorsunuz?

Apartment hikâyelerini takip eden çok insan, hatta birkaç yayıncı bu projenin kitap olmasını istiyor, uma-rım da bir şekilde yapabilirim; hakikaten hakkını vere-cək bir şey yapabilirsem güzel olur. YouTube ya da te-levizyonda yayınlanacak bir hale de evrilebilir, paralel olarak işler. Ancak bunlara bence daha zaman var. Tür-kiye'nin her yerine ben bu çağrıyı yapıyorum ama sadece İstanbul bile derya deniz, bir insan tek başına yapamaz. Bu hikâyeler ancak kolektif bir şekilde toplanabilir. Bu yüzden de site çok önemli. Oradaki yorumlar, veriler bil-gilerle elimizdeki hamur yoğrulmasa önce bir. Bir kolektif hafıza, bir açık kaynak oluşmaya başlasın sonra her gü-zel şey olur.

GazeteKadıköy

Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylülere adına
Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı

Av. Şerhil Dara ODABAŞI

YAYIN KURULLU

Dinç ÇOBAN, Ayten GENÇ, Leyla ALP

Genel Yayın Yönetmeni

Yüksel KOÇ

Yazı İşleri Müdürü

Semra ÇELEBİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Serkan OKAY

Sayfa Tasarımı

Sinem HAMARAT - Aynur ÇOLAK CANBAZ

Haber Merkezi

Gökçe UYGUN - Erhan DEMİRTAŞ

Reklam Servisi

Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: (216) 345 82 02

Adres: Hasanpaşa Mahallesi
Sarayardı Caddesi
Khalikdediş Merkezi No: 98
Kadıköy
Tel: (216) 348 70 60
Reklam: (216) 345 82 02www.gazetekadikoy.com.tr
www.facebook.com/gazetekadikoy
www.twitter.com/gazetekadikoy
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündüğü
(0532) 727 01 07Baskı: İleri Basım Matbaacılık Amb. Reklam Tanıtım Yayıncılık ve Teknik Hizmetleri Ticaret A.Ş.
Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No:11 / 21 Yenibosna / İSTANBUL
Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazarı sahibine aittir.

Nejat Toksoy kitabına giriş

MURAT BEŞER

muratbeser@muratbeser.com

Komşum gitaracı İzi Eli anlatmıştı, 1969 yılında izlemiş, annesi Korin Hanım 14 yaşındaki çocuğunun ısrarlarına dayanamayınca elinden tutup götürmüştü. Şan Sineması'nda üç topluluk çıkıyormuş. Tüm koltuklar dolu; koridorlara oturanlarla içeride en az beş yüz kişi...

İlk topluluk Bunalım çarırken tekrarlayan kirliliği ritimler ve canlı vokaller yüzünden millet kendini fuayeye atmış ama ikinci çıkan topluluk daha önceden hiç tanık olmadığı türden bir gösteriydi. Perde açıldığında sahnede beş yatak görmüşler, döndünde yorgan yok ve basmadan yapılmış çizgili Sümerbank pijamaları içinde yatanlar... İlk kalan eleman klavyeye geçiyor ve bir ses veriyor, ikinci davula oturuyor, bağıntısını sallıyor, üçüncüsü basla ritim tutuyor ve dördüncüsü ise gitarla şarkının melodisini yapmaya başlıyor. Çaldıkları parça Iron Butterfly'dan "In-A-Gadda-Da-Vida". Şarkının vokalleri de başlıyor ama

ortada şarkıcı falan yok! Parça bittiğinde anlıyorlar, solist parçayı yorgan altında söylemiş. O Mavi Işıklar'ın solisti Nejat Toksoy. Konserin geri kalanını o kıyafetlerle yatakların üzerinde zıplaya zıplaya tamamlamış, biraz da az sonra çıkan Moğollar'ın fiyakasını gözelemiş.

Evde şarkı söyleyememiş Nejat Bey, iki kızının yoğun isteğine rağmen. Belki de eve iş getirmek istemiyordu. Ama onlara bol bol plak çalmıştı. 2000 yılında yeniden basılan albümlerinin ardından düzenlenen konserde ilk kez sahnede duymuşlar babalarını. Küçük dillerini yutmuşlar, o baba karşılarında hiç tanımadıkları bambaşka biri olmuş. 2016 yılında Zorlu PSM'deki konserden sonra kızı Deniz'e şunu demiş Nejat Bey:

"Bu yaşamızda böyle ses sitemi ve atmosferi olan bir mekânda bu izleyici karşısında konser verdik ya, ölseme de gözüm açık gitmez."

2017 yılında da Burgazada Cennet Bahçe-

si'nde yetmişindeki baba sahnede üzerinden gömleğini çıkarıp atmışken kulak misafiri olmuş bir çiftin konuşmasına:

"Adama bak ya! Kaç yaşında bizden daha enerjik." Kim tahmin eder, bunun son konseri olacağını!

Yoğun bakımdayken kızına "ayağa kalkar da fırsat bulursam hayat hikâyemi kaleme almak istiyorum" demiş Nejat Bey. Ani oluşmuş bir heves değil, çünkü hayatını günlüklere yazmıştı. Ara ara kızına eşine bunların bazı kısımlarını gösterir ya da içlerinden biraz anlatır ama tamamını ellerine vermezdi:

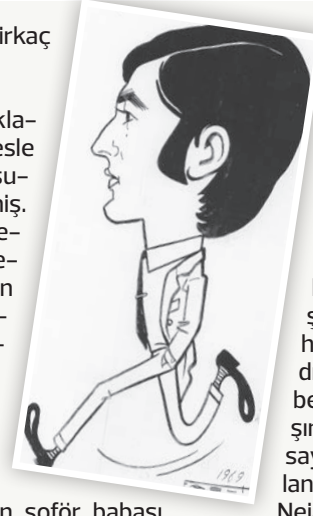
"Bunları ya kitap yaptıktan sonra okursunuz ya da ben öldükten sonra..."

Birincisi maalesef olmadı ama Deniz babasının bu sözlerini 9 Temmuz 2019 tarihindeki vefatının ardından vasiyet gibi kabul etmişti. Babasının dileğinin en azından bir kısmını yerine getirmek amacıyla el yazısıyla doldurulmuş defterleri ortaya döktü ve giriş babından bir kitapçı hazırladı. Kendi imkanlarıyla 70 adet çoğalttığı bu kitapçı babasının yakın arkadaşlarına ve

hakkında yazı yazmış birkaç gazeteci yazara gönderdi.

Aksaray'da oturdukları yıllarda Nejat yüksek sesle müzik dinlediği için komşular hep şikâyetle gelirdi. Tek şikâyet konusu bu değil tabii; tavşan, kuş besleyen Nejat evin balkonunun hayvanat bahçesine çevirmiş. Evlendikten sonra da çok istemesine rağmen eşinin kediden köpekten rahatsız olması nedeniyle evlerine kuştan başka hayvan alamamışlar. Nejat Bey'in şoför babası oğlunun takıntısına sinir olsa da, elinden geldiğince sabır gösteriyormuş ancak İstanbul Erkek Lisesi'nde okurken kurduğu topluluk ile yaptıkları koltuklarını kabartmış. Bir de burslu olarak Amerika'ya okumaya gitmesin mi!

O yıllarda genç Nejat müzik kültürünü çok geliştirmiş, getirdiği plaklarla arkadaşlarının da ufkunu açmıştı. Mavi Işıklar da geleneksel şarkılarımıza getirdiği modern yorumlarla müzik tarihimize önemli notlar düşmeyi başarmıştı. Örneğin çok popüler olmalarına rağmen ellerine tutuşturulan para öğrenci harçlığından öte geçmemişti. Hatta defalarca dolandırılmışlardı. Etrafları onları rahatları yerinde

algılaşa da müzik işini her daim maddi zorluklar içinde ve amatör bir ruhla yapmışlardı.

Bu notlara ilişkin tüm ayrıntılar da Nejat Bey'in bıraktığı defterlere yazılmıştı. Büyük boy ajandalardan oluşan 6-7 defter, askerlik anılarından organizatör ve plak şirketleriyle aralarında geçen hadiselerle, ne kadar ücret aldıklarına kadar sayısız bilgi ve belgeyle yüklüydü. Bunun dışında bilgisayarında dosyalar ve sayılamayacak kadar çok yayımlanmamış fotoğraf vardı. Malum Nejat Bey fotoğrafa çok merak-

lıydı, bu işi bir dönem profesyonel yapmış ve Sirkeci'de fotoğraf malzemeleri satan bir dükkân açmıştı.

Kızı Deniz için kitap çok uzun ve zorlu bir mesaydi; ama hiç değilse giriş niyetine bir kitapçı vefatının birinci yılına yetiştirmek istiyordu. Sağın koşulları ve ruh sağlığı elvermemiş ancak ikinci yıla yetiştirebilmişti.

Şimdi sırada daha önemli bir görev var. Bu defterler kapsamlı bir kitaba dönüştürülmeli. Zira Nejat Toksoy'un mirası özel gibi görünse de aslında müzik tarihimize açısından önemli ve mutlaka açığa çıkması gereken belgeler olma niteliğine haiz.

Sahakyan Korosu'nun 560 yıllık tarihine bakış

"Ailem Sahakyan" belgeseli, Samatya Surp Kevork Kilisesi'ne bağlı Sahakyan Tibrastas Korosu'nun hikayesini anlatıyor. Belgeselin yönetmeni Erdil Onur Kocatürk "Samatya Surp Kevork Kilisesi çatısı, mahalledeki Ermenilerin bir nevi buluşma noktası" diyor

● **Evin ARSLAN**

Bir kilise korosu düşünün, koro da bulunanlar daha çoktükten koro ya katılıyor ve büyüdüklerde hala aynı sevgi ve heyecanla, koronun devam etmesi için çalışıyor. Ya da koristlerin de yimiyle yıllar geçtikçe koro, kocaman bir aileye dönüşüyor.

Türkiye Ermeni Patrikliği'ne bağlı 20 tane kilise korosu bulunuyor. Bu kilise korolarının en eskisi ise Samatya'da bulunan ve Samatya Surp Kevork Kilisesi'ne bağlı olan Sahakyan Tibrastas Korosu. 1461 yılında kurulmuş olan bu koro, 560 yıldır var olmaya devam ediyor.

Koronun hikâyesi ise bir belgeselle gün ışığına çıktı.

"Ailem Sahakyan" belgeselinin yönetmeni ve yapımcısı Erdil Onur Kocatürk ile belgeselin çekim sürecini konuştuk.

• **Sahakyan Tibrastas Korosu hakkında bir belgesel çekmeye ve özellikle koronun hikâyesine odaklanmaya nasıl karar verdiniz?**

2017 yılında beri yaşadığım mahalle olan Samatya ile ilgili video alanında çeşitli çalışmalar vardı, bu sürecin devamı olarak Sahakyan Korosu ile yollarımız keşitti. Koronun kilise içerisindeki dini ritüelin çok önemli bir parçası olmasının yanı sıra Ermeni toplumu için çok farklı işlevleri de var, koronun hikâyesi bu yönüyle ilgimi çekti daha çok. İnsanların sosyalleştikleri, tanıştıkları, arkadaşlıklar kurdukları, anadillerini pekiştirdikleri ve hatta bazen dili öğrendikleri, kültürleri ile olan bağlarını kuvvetlendirdikleri bir yer koro.

• **Siz de Samatya'da yaşıyorsunuz ve aslında oradaki Ermeni kültürüne, koroya, Samatya'nın toplumsal yaşısına aştınız. Kendi semtinizin kültürüne dair bir belgesel çekmek nasıl bir duygu? Bunun avantajları veya dezavantajları oldu mu?**

Belgeselin çekim sürecini çok kıymetli bir "tanışma" olarak tanımlayabilirim. Çocukluğundan beri sokaklarında birlikte koştuğum, paskalya bayramlarında yumurta tokuşturduğum, birlikte yaşadığımız insanların hayatlarına ve kültürlerine kameramla birkaç adım daha yaklaştım. En büyük avantaj, böyleli zorlu bir çekim sürecini ilk defa deneyimleyen biri olarak, temel motivasyonum bu tanışmanın benim için çok kıymetli olmasıydı. Yaşadığım mahalledeki insanlarla yakınlaşmak, mahallenin ortak değerleri ile tanışıp bu değerleri mahalle sınırları dışına çıkarma çabası benim için çok anlamlıydı. Dezavantaj ise mahalle ile sınırlı bir vizyon edinmek olabilir...Neyse ki bunun farkındayım.

• **"KOROLAR BULUŞMA NOKTASI"**

• **Belgeselde koroda bulunanlar koroya giriş öykülerini kısaca anlatıyorlar. Belgeselin yönetmeni olarak sizin Sahakyan Korosu ile ilk tanışma hikâyesinizi dinleyebilir miyiz?**

2017 yılında başladığım "Mahallem Samatya" pro-

jesi, Sahakyan Korosu ile tanışmamda çok büyük rol oynadı. Belgeselimizin proje koordinatörü Denis Çat mahalleden insanlarla gerçekleştirdiğim video röportajlardan oluşan Mahallem Samatya video serisinden haberdar olmuştu ve ben de koro ile tanışmak istediğimi, belgesel fikrimi ilk ona

açtım. Ardından kendisinin aracılığı ile koro şefi Sevan Açoşyan ve koro yönetim kurulunun başkanı Hugas Arzumana la tanıştık.

• **Belgeseli izlerken dikkatimi çeken bir diğer şey de, kilisede yapılan konserlere çok fazla dinleyicinin katılıyor olması. Sadece koroda bulunanlar değil, orada yaşayan halk da koroya ve kiliseye çok sahip çıkıyor sanırım. Siz ne dersiniz?**

Kilise içerisindeki yaşam çok fazla katmanlı olan bir yaşam. Dini ritüeller, ibadet bu yaşamın büyük bir bölümünü kaplasa da insanları yalnızca ibadet etmek için burada bulunmuyor. Samatya Surp Kevork Kilisesi çatısı, mahalledeki Ermenilerin bir nevi buluşma noktası. Çocukların kilise ile aynı avluyu paylaşan Sahakyan Nunyan Ermeni Lisesi bahçesinde oyunlar oynadığı, yaşlıların sohbet ettiği, ibadet etmeye gelenlerin ibadet ettiği, insanların gün boyu giriş çıktıkları, yaşayan bir yer. Koro ise gerek ibadetteki okumaları ile gerek geçmiştin günümüze uyarladıkları Ermeni halk ezgileri ile toplumun sesi, soluğu, özlemlerinin dışavurumu şeklinde tezahür ediyor.

• **Birçok kilise korosu bulunuyor. Hatta Kadıköy'de de Surp Takavor Kilisesi'nin korosu bulunuyor. 560 yıllık değil belki ama tarihte önemli bir yere sahip sanki bu korolar. Bu korolara dair çalışma yapmaktan önemli mi sizce? Daha sonrasında bu korolara dair bir çalışma yürütmeyi düşünüyor musunuz?**

Ailem Sahakyan belgeseli sayesinde bu korolara dair çeşitli araştırmalar, okumalar yaptım. Sahakyan Korosu gibi diğer koroların da müzikal kökenleri, çalışmaları, repertuarları oldukça kıymetli. Araştırılmaya, belgelendirilmeye, kayıt altına alınmaya değer yapılar. Benim belgesele dair ön araştırma sürecimde yararlanabildiğim kaynak sayısı oldukça azdı. O yüzden bu korolarla ilgili akademik, sanatsal çalışmaların hepsi oldukça de-

ğerli bence... Düşünsenize 560 yıldır Sahakyan Korosu var ve yalnızca o toplum içerisinde insanlar biliyor. Bu değeri Ermeni toplumu dışına taşımak, toplumsal hafızamızdaki yerini arama çabası çok önemliydi. Benzer konularla ilgili kısa süre içerisinde farklı çalışmalar yapmayı kendim için çok verimli buluyorum. Şu an için yakın gelecekte bu korolara dair bir çalışma yürütme fikrim yok. Ama yerel hikâyeler, insan hikâyeleri, topluluk hikâyeleri ve toplumsal hafıza ile ilintili hikâyeler ilgimi çekiyor.

• **"KIYMETLİ BİR TANIŞMA OLDU"**

• **Bu tarz belgesellerde en çok merak ettiğim şeylerden biri, yönetmenin çekim yaparken etkilendiği, unutamadığı anılar oluyor. Belgeseli çekerken sizi etkileyen bir an oldu mu veya koristler anılarını anlatırken yaşadığınız bir bilgi çıktı mı önünüze?**

Belgesel henüz fikir aşamasındayken, proje dosyasını hazırlarken YouTube'dan Sahakyan Korosu'nun 2018 yılında Dame De Sion'da verdikleri konserin kaydını açıyordum hep.

55 dakikalık bir kayıttır, konserin tamamının yer aldığı çeşitli solo performansların ve koronun topluca şarkılar söylediği bir konser. Proje dosyasını hazırlarken bu kaydı dinlemek çok motive ediyordu beni... "Bilgisayardan dinlemek bile bu kadar etkiliyorsa canlı dinleyince neler hissederim acaba?" diyordum kendime. Ve kaydın bir yerinde istemsize olarak elimdeki işi bırakıp videoya dönüyordum. (23.20) Hugas Arzumana'nın seslendirdiği A.Babacanyan'a ait : Sérénade adlı şarkı. Belli bir süre sonra sürekli aynı yere dönmekten yorulup o solo performansı videodan keserek, döngüye aldım ve hep o parçayı dinlemeye başladım. Hugas Arzumana'la belgesel için yaptığım röportajın sonunda bir parça mırıldanmasını istediğimde o parçayı seslendirdiği an çok etkileyici bir anı benim için.

• **Belgeseli izleyenlerden nasıl geri dönüşler aldınız? Koro üyeleri belgeseli izleyebildi mi?**

Belgeselin ilk gösterimini Documentarist 14. İstanbul Belgesel Günleri kapsamında 10 Temmuz'da Pera Müzesi'nde gerçekleştirdik. Koro üyelerinin, koro şefinin de katıldığı oldukça kalabalık bir gösterimdi. Herkes için çok kıymetli bir "tanışma" oldu diye düşünüyorum.

• **İlerleyen günlerde nerelerde izleyebileceğiniz belgeseli? Yurt dışında da izleyici ile buluşacak mı?**

Gösterim sonrası kısa bir süreyle festival oldu, festival süreci ve dijital platformlarda ne zaman izleyeceğimiz gibi sorular orada da geldi. Yurtiçi ve yurtdışı film festivallerine başvurularımız sürüyor. Belgeselin yayınlanması dair dijital platformlarla görüşmelerimiz de sürüyor. Filmin sosyal medya hesaplarını takip ederek bu konularla ilgili haberdar olabilirsiniz.

Instagram:

@ailemsahakyan.documentary
Twitter: @ailem_sahakyan

İnci Çayırılı vefat etti

Türk Sanat Müziği'nin kıymetli isimlerinden 86 yaşındaki İnci Çayırılı, hayatını kaybetti. Kadıköylü sanatçının ölüm haberini Türk sanat müziği sanatçısı Onur Akay duyurdu.

Akay, usta sanatçının ileri derecede Alzheimer sebebiyle hayata veda ettiğini duyurdu. Çayırılı'nın vefat haberinin ardından sosyal medyada pek çok mesaj yayımlandı. Kadıköy Belediye Başkanı Şerdiil Dara Odabaşı da, sosyal medyadan yayınladığı mesajda "Değerli Türk Sanat Müziği yorumcusu ve koro şefi, Cumhuriyet sevdalısı, Kadıköylü komşumuz İnci Çayırılı'yı kaybetmenin üzüntüsünü yaşıyoruz. Kendisine rahmet, ailesine ve sevenlerine sabır diliyorum" ifadelerini kullandı.

• **İNCİ ÇAYIRILI KİMDİR?**

Türk Sanat Müziği sanatçısı, koro şefi İnci Çayırılı, 1935 yılında İstanbul doğdu. Çamlıca Kız Lisesi mezunu olan sanatçı, 1953 yılında İstanbul Belediye Konservatuvarı'nın Folklor Tatbikat Topluluğu'nda Sadi Yaver Ataman'ın asistanı oldu. 1954 yılında İstanbul Radyosuna giren sanatçı Münir Nurettin Selçuk korosunda uzun yıllar çalıştı. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği İcra Heyeti'nde şef yardımcısı olarak görev yaptı. Çayırılı aynı zamanda "Çileli Bülbül", "Son Nefes", "Kadın Asla Unutmaz", "Ayrılık" gibi sinema filmlerinin de müziklerini yaptı.

Kalamış'ta Gülsin Onay piyano resitali

1 Temmuz'da başlayan Kalamış Yaz Festivali 30 Ağustos Zafer Bayramı gününe özel düzenlenen sürpriz konserle kapanışını yapmıştı. Konser ve sinema gösterimlerinin yaz boyunca sürdüğü festivalin son gününde Kalben ve Göksel sahne alarak bayram coşkusu Kalamış'a taşıdı. Kalamış Yaz Festivali devam ettiği sırada, sanatçılardan Gülsin Onay'ın piyano resitali ülkemizde yaşanan yangın ve sel felaketi dolayısıyla ertelenmişti. Sanatçının ertelenen konseri, 5 Eylül Pazar günü saat 21.00'de Kalamış Atatürk Parkı'nda gerçekleşecek.

83 YILLIK SURP TAKAVOR KOROSU

Aslında Kadıköy'de bulunan Surp Takavor Kilisesi'nin de bir korosu bulunuyor. 1938 yılında kurulan ve başta sadece erkeklerden oluşan Surp Takavor Korosu, belli bir zamandan sonra karma bir koro olarak yoluna devam etti. Nubar Karibyan, koronun ilk şefidir. Surp Takavor Korosu, Sevan Şencan şefliğinde hala çalışmalarını yürütüyor. Korolara dair detaylı bilgiyi turkiyeermenileripatrikligi.org sitesinden öğrenebilirsiniz.

Okul sürecinde çocukların zihinlerinin açık olması, dikkatlerinin dağınık olmaması ve hastalıklara karşı güçlü bir bağışıklığa sahip olabilmeleri için sağlıklı beslenmeleri önemli. Diyetisyen Figen Fişekçi Üvez, su, her renkten sebze ve meyve, balık, yumurta, ceviz gibi daha birçok besin ögesinin dengeli tüketimine dikkat çekiyor

Okul çağındaki çocuklar NASIL BESLENMELİ?

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Korona virüsü salgını hayatımızı derinden sarstığı için sağlıktan eğitime kadar yaşamın önemli yapı taşları yeniden şekilleniyor. Okulların açılmasıyla sayılı günler kaldı. Çocuklar yüz yüze eğitim için heyecanlı bir bekleyiş içinde. Bu süreçte sağlık daha büyük bir önem arz ediyor. Çocukların güne iyi başlangıç yapmaları, günü iyi bir şekilde tamamlayabilmeleri ve hastalıklara karşı güçlü bir bağışıklığa sahip olabilmeleri için beslenme büyük önem taşıyor. Kadıköy Belediyesi Dr. Rana Beşe Sağlık Polikliniği'nde Diyetisyen Figen Fişekçi Üvez, beslenme hakkında aydınlatıcı ve yol gösterici bilgiler verdi.

● Okula giden çocukların sabah kahvaltısında neler olmalı?

Okula giden çocukların kahvaltısı öncelikle karbonhidrat, protein ve yağ açısından dengeli yani tüm besin öğelerini barındırmalıdır. Bunun için en kaliteli protein kaynağı yumurta başta olmak üzere, peynir, omega 9 yağ asidi içeren zeytin veya zeytinyağı, omega 3 yağ asidi içeren ceviz içi, lif kaynağı olarak domates, salatalık, maydanoz gibi yeşillikler olmalı. Ayrıca karbonhidrat kaynağı olarak tam tahıl ekme tercih edilmelidir. Çocuklara sabahları enerji versin diye basit şeker içeren yiyecekler aşırı miktarda verilmemelidir. Eğer verilirse kan şekerlerinde dalgalanmalarla konsantrasyonda sorunlar ve çabuk acıklanabilir olabilir. Eğer verilirse alerji problemi yok ise makul miktarda doğal bal veya pekmez verilebilir.

● Beslenme çantasında hangi yiyecekler yer almalı?

Beslenme çantalarında poğaç, börek, beyaz ekmekle hazırlanmış sandviçler, hazır kek, hazır meyve suyu gibi şeker dengesini bozacak yiyecekler yerine tam buğday ekmeği ile yapılmış sandviç, içecek olarak ayran veya süt ile su, yağlı tohumlardan fındık, badem veya ceviz ile meyvenin kendisini koymak çok daha sağlıklı bir alternatif olacaktır.

● "SU MUTLAKA İÇİLMELİ" ● Özellikle zihin açıklığı yapan ve dikkat toplamayı sağlayan yiyecekler hangileri?

Öncelikle zihnin açık, dikkatin dağınık olmaması için hem tüm vücudun hem de özellikle beyin sağlığının iyi olması gerekir. İlk olarak vücudun susuz kalmaması gerekir. Bu yüzden yeterli su içmeye önem verilmelidir. Beyin fonksiyonlarının sağlıklı şekilde sürdürülmesinden sorumlu nörotransmitterlerin, yani sinir hücreleri arasında iletişimi sağlayan kimyasalların, sentezi, tüketilen besinlerin çeşidi ve miktarına bağlıdır. Bazı besinlerin yetersiz tüketilmesi ile gerçekleşen besin ögesi eksiklikleri uzun süre devam ederse, sinir sistemi dâhil olmakla birlikte genel sağlık üzerine olumsuz etkilerle çok önemlidir. C vitamini ve E vitamini gibi bazı vitaminler antioksidan etkileriyle sinir hücrelerini hasardan korumaktadır. B grubu vitamin eksiklikleri, hafıza ve bilişsel sorunlara neden olabilmektedir. Bunun yanı sıra bir şeyi iyi yapan, mucize besin yerine genel beslenme örüntümüzün çeşitli olması çok önemlidir.

dir. Sağlıklı beslenme ilkeleri göz önünde bulundurularak, kaliteli protein kaynakları (süt ürünleri, yumurta, tavuk, balık, kırmızı et), ceviz gibi çoklu doymamış yağ asitleri, tam tahıl, kuru baklagiller, sebze ve meyveleri içeren, yeterli ve dengeli bir diyetin tüketimi zihin sağlığı için de çok önemlidir.

● Güçlü bir bağışıklık için beslenme nasıl olmalı?

Güçlü bir bağışıklık için karbonhidrat, protein ve yağın dengeli ayrıca A, D, E ve B grubu vitaminlerden zengin, çinko gibi elementlerin desteklenmesi, probiyotik ve prebiyotikler içeren ve de Omega-3 desteğinin olduğu bir program olmalıdır. Bunun için de süt ve süt ürünleri, yumurta, kırmızı et, balık, kuru baklagiller, fındık, badem, ceviz gibi yağlı tohumlar, zeytinyağı, tam tahıllar, mümkünse her renkten sebze ve meyveleri çocukların beslenmesinde dengeli olarak dağıtmalıdır.

● "TÜM BESİNLERİ İÇERMELİ" ● Peki okulların yemek listesi nasıl oluşturulmalı? Hangi yiyecekler öncelik verilmeli?

Öncelikle okul yemek listelerini haftalık olarak planlayıp, tüm besin gruplarını içermesini sağlamalıdır. Yaş gruplarına göre enerji ve besin ögesinin desteklenmesi çok önemlidir. Ana yemek olarak haftalık, sebze yemeği, kırmızı ve beyaz et (tavuk, hindi ve balık) ile kuru baklagil içermelidir. Yardımcı yemek olarak eğer 4 kap planlanıyorsa mutlaka sağlıklı bir çorba diğer yardımcı yemeklerden pirinç pilavı, makarna, bulgur, yoğurt, salata ve meyve grubundan tamamlanmalıdır. Dengenin iyi sağlanması gerekir. Örneğin etli bir yemeğin yanına salata gibi bir lif kaynağı koymak anlamlı olacaktır. Böyle bir planlamada okulların mümkünse bir diyetisyenden destek alınmaları faydalıdır.

Zehirli kimyasallar her yerde

● Gökçe UYGUN

Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği'nin yürüttüğü Zehirli Sofralar projesinin ortaklarından Pestisit Eylem Ağı'nın (Pesticide Action Network - PAN) yeni yayımladığı rehberde, endokrin sistemi bozucu kimyasalların (EBK'ların) hamile ve bebekler için daha toksik olduğundan söz ediyor ve zehirli kimyasallardan nasıl korunabileceğine yönelik önerilerde bulunuyor. Özellikle fetüslerin çok düşük miktarda olsa bile EBK'ya maruz kalmaması gerektiği hatırlatılan rehberde, hamilelik sürecinde bir zar ile korunan fetüsün, sentetik kimyasalların geçişini engellemediği belirtiliyor. Bu nedenle birçok kimyasal madde fetüse ulaşabiliyor. PAN, anne karnındaki çocuk (ve dolayısıyla hamile kadınlar) için tam anlamıyla bir sifir tolerans yaklaşımının benimsenmesini tavsiye ediyor.

tüm canlılar için #ZEHİRSİZSOFRALAR

Sağlığımıza zarar veren kimyasalların, tabağımızdaki yemeklerden, oyuncaklara ve nefes aldığımız parklara kadar her yere yayıldığına dikkat çeken uzmanlar doğa dostu alternatifleri öneriyor

Sağlık ve Çevre İttifakı'na (HEAL) göre, "her şey zehirdir, mühim olan dozdur" yaklaşımı genel kabul görse de, endokrin sistemimizi bozan kimyasallar bu geleneksel yaklaşım ile çelişen özelliklere sahip. Uluslararası Organik Tarım Hareketi Federasyonu da (IFOAM) birçok kimyasalın endokrin sistemi bozucu, dolayısıyla düşük dozda bile çok zehirli olduğunu gösteren araştırmaları işaret ediyor. Ayrıca bu testler tek bir kimyasala maruz kalınması durumunda

yapılıyor ve kokteyl etki olarak bilinen birleşik etki hesaba katılıyor.

● HAMİLELER DİKKAT

ABD Çevre Koruma Ajansı'na göre böcekler, yabani otlar ve hastalıklara karşı mücadelede kullanılan tarım zehirlerinin (pestisit) çocuklar üzerindeki etkisi, yetişkinlere kıyasla 10 kat daha fazla toksik etki yaratması muhtemeldir.

2017 yılında BM İnsan Hakları Konseyi'ne sunulan Gıda Hakkı Özel Sözcüsü Schutter'in raporu da tarım zehirlerinin bebeklere yönelik risklerine dikkat çekiyor: "Pestisitlere maruz kalan hamile kadınların düşük yapma, erken doğum ve doğuştan gelen bozukluklarla karşılaşma riski daha yüksektir. Yeni doğanların göbek kordonu ve ilk dışkılarında birçok tarım zehirinden oluşan bir karışım bulunuyor. Hamile kadınlardan aktarılan pestisit etkileri, lösemi ve diğer kanser türlerinin yanı sıra, otizm ve solunum hastalıklarının riskini de artırıyor."

● SOKAKLAR, OKULLAR PESTİSİT...

Tarım zehirlerinin kullanımı tarımsal alanlarla sınırlı değil. Parklar, okullar, siteler, yol kenarları, piknik alanları ve ticari alanlar dahil pek çok yerde tarım zehirleri ve aynı aktif maddelere sahip (Sağlık Bakanlığı tarafından ruhsatlandırılan) biyosidal ürünler kullanılıyor. 2018 yılında, İtalya'da, Güney Tirol'deki 19 çocuk oyun alanından, dört okul bahçesinden ve bir pazar yerinden alınan 96 çim örneği pestisitlerin yaşam alanlarına nasıl yayıldığını gözler önüne seriyor. Güney Tirol Eyaleti Sağlık Hizmetleri tarafından analiz edilen örnekler bakıldığında, düşük miktarlarda olsa da tespit edilen 32 pestisit etken maddesinin %76'sında endokrin sistemi bozucu kimyasallar bulunduğu belirtiliyor.

Evinizde dikkat etmeniz gereken kimyasallar

PAN'ın yayımladığı rehberde, pestisitlerin yanı sıra günlük hayatımızda yeri olan birçok ürünün endokrin sistemi bozucu kimyasallar içerdiği belirtiliyor. Bu konuda çok az sayıda üretici firma hassasiyet gösteriyor. Çoğu firma ise bu tehlikeli kimyasallara gereken önemi vermiyor. Dolayısıyla, bu tehlikeli kimyasallardan korunmak için önce bilgilenenmemiz gerekiyor.

● Beyazlatıcı ıddiası olan birçok diş macunu, triclosan ve propylparaben adlı hormon bozucular içerir. Bu diş macunlarından uzak durmaya çalışın. ● Kosmetik merhemler ve kremler, propylparaben ve butylparaben adlı hormon bozucular içerir. Dikkat edin. ● Çocuk paftalarında, PFOA adı verilen hormon bozucu bulunabilir ve bunu

öğrenmesi zordur. Satın aldığınız dükkana sorun.

● Kulaklıklar phthalate (fitalat) adlı hormon bozucu içerebilir. Üretici firmaya danışın. ● Su şişelerinde bisphenol A ve phthalate adlı hormon bozucular bulunabilir. Bu plastik ürünlerden kaçınmak gerekir. Ayrıca, teneye içecek kutularında da bisphenol A olabilir. ● Sakızlar, hormon bozucu etkileri olabilen katkı maddeleri içerirler; tıpkı al-götür türü gıda ambalajlarında olduğu gibi. ● Oyuncak ayılar, nonylphenol ethoxylate adlı hormon bozucu içerirler. ● Paraben içeren ıslak mendiller, anti-aging yüz kremleri ve benzeri birçok ürün daha bu listeye girebilir.

Mesane kanserine dikkat!

Kanser türlerinin büyük bir kısmında tetikleyici rol oynayan sigara, mesane kanserinin de en büyük sebeplerinden biri. Onkoloji Uzmanı Prof. Dr. Ertekin, mesane kanseri hakkında aydınlatıcı bilgiler verdi

GELİŞİM TIP LABORATUVARLARI
Kuruluş 1993

Genel Yönetmen: Prof. Dr. Paşa Göktaş

T-SPOT.COVID Hücresel Bağışıklık Testi, hastalığı geçirenlerde ve aşı yapılanlarda en güçlü bağışıklık testi olup, Türkiye'de ilk olarak laboratuvarlarımızda yapılmaya başlanmıştır. Antikor oluşmayanlarda da pozitif sonuç verebilmektedir. **Hücresel Bağışıklık Testi tek olarak, Antikor ile birlikte Tam Kovid Test Paneli olarak, PCR+Antikor ile birlikte Tam Kovid Test Paneli olarak** yapılmaktadır.

www.gelisimlab.com.tr | gelism@gelisimlab.com.tr
facebook.com/gelismtip | instagram.com/gelismtip

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:

MERKEZ: Bağdat Cad.No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Bağdat Cad.No:67 Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Şaşkımbakkal: Bağdat Cad.No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad.No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad.No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nişantaşı: Valikonağı Cad.No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad.No:21/3 (Haseki Hst.yanı) Tel: (0212) 529 89 79

Ülkemizde Yaşlılara En İyi Hizmette Öncü, Önder ve Örnek Kuruluş

KASEV Vakfı
Dinlenme-Huzurevi-Özel Bakım Bölümü Tesisleri

✓ Felçli, Alzheimer, Parkinson gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemleri,
✓ Hastane sonrası tıbbi bakımevi ve sosyal-psikolojik destek çalışmalarıyla,
✓ Ayrıca tatile giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz,
✓ Yaşlılarınıza güvenli ev sahipliği yapacak kurum olarak yanındayız.

Tel: (0216) 493 57 21 (5hat) - GSM: (0533) 657 73 78
Fax: (0216) 494 33 57 - E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kamil Çetin Oraler Kampüsü Edebali Caddesi No:1 Aydıntepe - Tuzla / İSTANBUL
www.kasev.org.tr

Mesane kanserinin her yıl binlerce insanı etkilediğini, erkeklerde kadınlara oranla daha sık görüldüğünü söyleyen Avrasya Hastanesi Onkoloji Radyasyon Onkoloji Uzmanı Prof. Dr. Mustafa Vecdi Ertekin, "Böbrekten idrar yolları ile gelen idrari depolayan organa mesane denir" dedi. Sigara içmek, radyasyon ve kimyasallara maruz kalmak, parazit enfeksiyonları, ileri yaş gibi nedenler mesane kanserini tetikliyor.

● ERKEKLERDE DAHA SIK GÖRÜLÜR

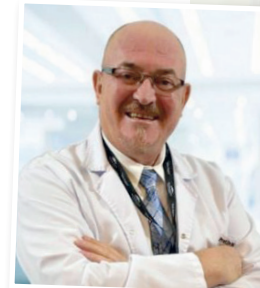
Mesane kanserinin kötü huylu tümörlerin mesane kanseri olarak adlandırıldığını söyleyen Ertekin, "Her yıl binlerce yetişkin insanı etkileyen mesane kanseri, erkeklerde kadınlara oranla daha sık görülmektedir." dedi.

● BELİRTİLERİ

Prof. Dr. Ertekin, mesane kanserinin ağrısız bir şekilde kendisini gösterdiğini belirterek belirtilerini şöyle sıraladı: İdrardan kan gelmesi, alt karın bölgesinde ağrı, idrar yaparken ağrı, idrar yaparken yanma hissi, sık idrara çıkma.

Dolaylı olarak gözlemlenen diğer belirtiler ise şöyle; istemsiz kilo kaybı, anemi, baş ağrısı, halsizlik, kemik hassasiyeti, kemik ve karın ağrısı, cinsel ilişki sırasında ağrı.

Mesane kanserinin, mesanede bulunan hücrelerin anormal şekilde büyümesiyle oluştuğunu hatırlatan Prof. Ertekin, "Oluşan hücreler, normal oranda büyüyüp bölünmek yerine kontrolsüzce büyüyüp ölmelerine yol açan bir mutasyona uğrar. Bu mutasyon sonucunda ise kanserli hücreler meydana gelir" dedi.

● ÜÇ TÜR MESANE KANSERİ BULUNUYOR

Üç tür mesane kanseri olduğunu söyleyen Prof. Dr. Ertekin, "Değişici Epitel Hücreli Karsinom. Mesane kanserinin yüzde 90'a yakını bu türdür. Daha az rastlanan Yassı Epitel Hücreli Karsinom ve mesane türlerinin yüzde 3'üne neden olan Adenokarsinom" dedi.

Mesane kanserinin idrar örneğinin incelenmesi sonucu teşhis edilebildiğini söyleyen Ertekin, kesin tanı için mesane endoskopisinin gerekli olduğunu hatırlattı.

● TEDAVİ SÜRECİ

Tedavi yönteminin patolojik testler sonucu elde edilen bulgulara göre belirlendiğini ifade eden Ertekin, "En çok kullanılan yöntemler; cerrahi işlemler, kemoterapi ve radyasyon tedavisidir. Cerrahi yöntem, hastalığın evresine bağlı olarak tek başına uygulanabileceği gibi diğer tedavi yöntemleriyle birlikte de tercih edilebilir. Kemoterapi genel olarak cerrahi işlemden sonra uygulanır. Radyasyon terapide ise X ışınları veya yüksek enerjili ışınlar kullanılarak kanserli hücreleri yok etmek amaçlanır." dedi.

Plaj Voleybolu Turnuvası Kadıköy'de

İstanbul'un şehir içinde kalan nadir plajlarından biri olan Kadıköy Kalamış sahili, Plaj Voleybolu Turnuvası'na ev sahipliği yapıyor

Türkiye Voleybol Federasyonu (TVF) ile Kadıköy Belediyesi'nin birlikte düzenlediği turnuva 2-5 Eylül tarihlerinde Kadıköy Kalamış Atatürk Parkı'ndaki plaj voleybolu sahalarında gerçekleşiyor. TVF Plaj Voleybolu Pro Beach Tour turnuvasının Kadıköy etabı, Türkiye Voleybol Federasyonu ile Kadıköy Belediyesi iş birliğinde 2 Eylül'de Kalamış Atatürk Parkı'nda başladı. Parkta bulunan 2 ayrı sahada, 4 gün sürecek müsabakalarda gündüz ve gece maçları yapılacak. Turnuvanın profesyonel kategorisinde "Erkekler Açık" 16 takımla, "Kadınlar Açık" 8 takımla 3-5 Eylül tarihleri arasında oynayacak. Kayıtlar tvfbeach.com adresinden alınacak.

FİNAL PAZAR GÜNÜ

Çekişmeli görüntülere sahne olacak turnuvanın finali 5 Eylül Pazar günü oynanacak. Pro kategorisinde, finalde belirlenen ilk 4'er takıma birinciye 8 bin, ikinciye 5 bin, üçüncüye 3 bin ve dördüncüye 2 bin TL para ödülü; Halka açık turnuvada dereceye girenlere ise turnuvanın sponsorları tarafından hediye çeki verilecek. Kadıköy Belediyesi'nin "Daha Çok Spor Daha Çok Kadıköy" sloganıyla düzenlediği spor etkinlikleri Eylül ayı boyunca devam edecek. Eylül programında, 10 Eylül'de Sokak Basketbolu, 18 Eylül'de 21K - 10K koşusu ve 24 Eylül'de Plaj Futbolu yer alıyor.

KAYIT VE BİLGİ İÇİN

- * Detaylı Bilgi için: www.kadikoy3x3.com
- * Profesyonel Turnuva Kayıt için: tvfbeach.com
- * Halk Turnuvası Kayıt için: www.alivex.com

A Milli Kadın Voleybol Takımı, Avrupa Şampiyonası çeyrek finalinde Polonya'yı 3-0 mağlup ederek yarı finale yükseldi

Filenin Sultanları yarı finalde

Filenin Sultanları, Avrupa Şampiyonası çeyrek finalinde Polonya karşısında ilk seti 25-18 kazanarak 1-0 öne geçti. Sporcular, Polonya karşısında ikinci seti 25-14 kazanarak durumu 2-0'a getirirken, son sette de rakibini 25-23 yenerek yarı finale yükseldi.

2021 Avrupa Şampiyonası'nda oynadığı 7 maçta kazanma başarısı göstererek yarı finale gitme hakkı kazanan A Milli Kadın Voleybol Takımı, yarı finalde

Sırbistan'a karşı 3 Eylül Cuma günü Belgrad'da mücadele vererek finale adını yazdırmaya çalışacak.

TRT'DEN SANSÜR

Filenin Sultanları'nın Avrupa Voleybol Şampiyonası çeyrek finalinde Polonya'yı 3-0 yenmesi sonrası İzmir Marşı ile yaşanan kutlamalar TRT tarafından yayınlanmadı.

2020 Tokyo Paralimpik Oyunları'nda kadınlar 100 metre serbest S3 kategorisinde elemeleri geçemeyen milli yüzücü Elif İldem, 100 metre serbest stil S1 kategorisinde 21 yıllık paralimpik rekorunu kırmayı başardı

ELİF İLDEM tarihe geçti

Tokyo Su Sporları Merkezi'nde gerçekleştirilen yarışlarda 100 metre serbest stil S3 kategorisinde serisinde 8'inci, genel klasmanda 15'inci sırayı alarak elenen Elif İldem, buna karşın kendi engel kategorisi olan S1'de tarihe geçti.

Yarışı 3.17.54'lük zamanyla bitiren Elif İldem, S1'de 2000 Sydney'de 3.27.47'yle rekoru elinde bulduran Büyük Britanyalı Danielle Wats'ı geride bıraktı. 21 yıl sonra 100 metre serbest stilde yarışan S1 kategorisindeki bir sporuncunun en iyi derecesini elde eden Elif İldem, yeni paralimpik rekorunun da sahibi oldu.

İMAMOĞLU'NDAN KUTLAMA

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, rekor kıran İstanbul Büyükşehir Belediyespor sporcusu Elif İldem'i sosyal medyadan yayınladığı mesajla tebrik etti.

İmamoğlu sosyal medyadan yayınladığı mesajda "Mücadelenin ve cesaretin adı ELİF İLDEM İBB Spor Kulübümüzün başarılı sporcusu Elif İldem #Tokyo2020 Paralimpik Oyunları'nda 100 metre serbest stil S1 kategorisinde 21 yıllık paralimpik rekorunu kırdı. Seninle gurur duyuyoruz Elif. " ifadelelerini kullandı.

Olimpiyatlarda salgın devam ediyor

2020 Tokyo Paralimpik Oyunları'na akredite kişilerden korona virüse yakalananların sayısının 257'ye yükseldiği bildirildi.

Organizasyon Komitesi, Paralimpik Oyunları kapsamında 16 kişide daha Covid-19 tespit edildiğini açıklarken, son 24 saatte virüs tanısı konularlar arasında turnuvada yarışan iki sporuncunun olduğu aktarıldı. 24 Ağustos Salı günü başlayan Paralimpik Oyunları'nda korona virüse yakalananların sayısı 257'ye yükseldi.

160 ülke ve bölgeden yaklaşık 4 bin 400 sporuncunun 22 dalda yarıştığı 2020 Tokyo Paralimpik Oyunları, 5 Eylül'e kadar sürecek.

Virüs tespit edilenler karantinaya alındı.

FENERBAHÇE SPOR KULÜBÜ

kadın futbol takımı kuruyor

Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve kız çocuklarının her alanda katılımını artırmayı hedefleyen girişimin duyurusu, Fenerbahçe resmi internet sitesinden yapıldı

Fenerbahçe Spor Kulübü, dünyada ilk olarak kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve kadınlar ve kız çocuklarının her alanda katılımını artırmak için Birleşmiş Milletlerin hayata geçirdiği, 'HeForShe' hareketi ile ortak olarak kadın takımını kurmak için çalışmalarına başladıklarını duyurdu.

"KADIN TAKIMINA İNANIYORUZ"

Fenerbahçe'nin resmi internet sitesinden yaptığı açıklama şu şekilde: "Dünyada bir ilk olarak kadın-erkek eşitliğinin sağlanması, kadınlar ve kız çocuklarının toplumun her alanında katılımının artması için Birleşmiş Milletlerin hayata geçirdiği 'HeForShe' ile güçlerini birleştiren Fenerbahçe Spor Kulübü olarak kadınların her alanda olduğu gibi futbolda da temsil edilmesini destekliyoruz. Fenerbahçeli kadınların, geçmişte olduğu gibi gelecekte de tarihe damga vuracaklarına, kadın futbol takımımızın, kulübümüzü şampiyonluklarla gururlandıracağına ve gelecek nesillere iyi birer örnek teşkil edeceğine inanıyoruz."

SIRA DIŞI KULÜPLER¹³

Preston North End

Hazırlayan: Emre CAKA

Yenilmezler!

Dünyanın en eski ligine ev sahipliği yapan İngiltere'de ilk iki sezonunda şampiyon, devamındaki üç sezonda da ikinci bitirmeyi başaran sonrasında ise adını üst ligde bir daha duyamadığımız Preston North End'in hikayesini inceleyeceğiz...

Preston North End (PNE), 1880 yılında Kuzeybatı İngiltere'de bulunan Lancashire kontluğuna bağlı Preston şehrinde kuruldu. O dönem nüfusun yalnızca üç bin civarında olduğu belirtilirken günümüzde ise şehrin nüfusu 142 bin olarak kayıtlara geçmekte.

PNE, kurulmasının ardından sekiz yıl boyunca dostluk maçları ve kupa maçları oynayamayı tercih etti. 1888 yılında ise 12 takımın toplanmasıyla birlikte İngiliz Futbol Ligi'ni, günümüzdeki adıyla EFL'i kurdular.

PNE, İngiliz Futbol Ligi'nin ilk sezonunda (88/89) tek bir maç bile kaybetmeden şampiyonluğu kazanarak "Yenilmezler" unvanının sahibi oldu. Aynı sezonda FA Cup finalinde Wolves'u da mağlup eden ve kupayı alan PNE, futbol tarihinde bir sezonu iki kupayla bitiren ilk takım oldu.

50 YIL SONRA GELEN KUPA

Yenilmezler, sonraki sezonda ligi şampiyon bitirerek İngiliz Futbol Ligi'nde üst üste iki kez kupayı kaldırdı. Ancak takımın önemli oyuncularının başka takımlara transfer olmasıyla birlikte günümüze kadar herhangi bir lig şampiyonluğu yaşamadılar. Son şampiyonluklarından 40-45 yıl sonrasında kadar sportif açıdan sıkıntılar yaşasalar da 1938 yılında Huddersfield'da FA Cup finalinde mağlup ederek uzun bir aranın ardından kupa kaldırma başarısı gösterdiler.

EFSA NE SHANKLY PNE'NİN OYUNCUSUYDU

İngiliz futbolunda önemli bir yere sahip olan Bill Shankly, daima adı Liverpool ile anılmış, kulübün efsaneleri arasına girmeyi başarmış oyuncusuydu. Hatta heykeli Anfield Road'ın önüne dahi dikilmiş, Liverpool taraftarının adeta taptığı bir isim olarak tarihe geçmişti. Ancak pek de bilinmeyen bir bilgi olarak Shankly'nin kariyerinde Yenilmezler önce geliyor ve kariyerinin ilk kupasını burada kazanıyor. Hatta o dönem PNE'nin kadrosunda, Jimmy Dougal, Tom Finney, George Mutch, Robert Beattie gibi oyuncular da yer alıyor.

PREMIER LİG İÇİN SON ADIM

2010 yılına kadar İngiltere 3. ve 4. Ligi'nde mücadele eden PNE, iş insanı Trevor Hemmings tarafından satın alındı. Trevor Hemmings'in kulüpte yaşanan mali sorunları çözmesiyle birlikte 2015

yılında Championship'e tekrar geri döndüler. O yıldan günümüze kadar da Championship'te mücadele ediyorlar. Championship, İngiltere'nin en yüksek ligi olan Premier Lig'in bir alt ligi. Yani PNE'nin zirvede mücadele etmesine son bir adım kaldı diyebiliriz.

TRİBÜNLER HEP DOLDU

Dünya üzerinde futbol oynamaya devam eden en eski stadyum olan Deepdale, PNE kurulduğundan beri takımın maçlarına ev sahipliği yapıyor. 1875 yılında inşa edilen bu stadyum 23 bin 404 seyirci kapasitesine sahip. Deepdale'in şu anda futbol oynanan en eski stadyum olmasının yanı sıra tribünlerinde üç kulüp efsanesinin resimlerinin yer alması da dikkat çekiyor. Bu üç isim: Bill Shankly, Alan Kelly ve Sir Tom Finney.

YILIN FOTOĞRAFI BU SAHADA ÇEKİLDİ

Deepdale Stadyumu'nun önünde kulüp efsanesi Sir Tom Finney'nin bir heykeli yer alıyor. Bu heykel, Finney'nin 80. yaş gününde, 1956 yılında oynanan Chelsea - PNE maçındaki fotoğraftan ilham alınarak yapılmış.

Tom Finney, bu heykelin hikayesini şöyle anlatıyor: "Maç başlamadan önce çok fazla yağış vardı. Zeminin üzerinde büyük su havuzları oluşmuştu. Chelsea savunmacısının yanından geçiyordum ve top bir su havuzuna girdi. Harika bir fotoğrafı ve yılın fotoğrafı ödülünü kazandı."

İstanbul yangınının tasviri - IBB İtfaiye Müzesi

İstanbululluların ateşle imtihanı:

● Gökçe UYGUN

İstanbul yangınlarının sebepleri her devire göre farklılık gösterdi. İsyanlar ve ihtilaller sırasında kasten yangınların çıkarıldığı Bizans döneminde dikkatsizlik sonucu çıkan yangınlar ise az hasarla atlatıldı. Yıldırım ve deprem gibi doğal afetler de bazen yangına yol açtı.

Bizans dönemi yangınları genellikle bugünkü Beyazıt, Süleymaniye, Divanyolu, Unkapanı, Eminönü ve Haliç bölgelerinde etkili oldu. Ekonominin ve ticari ulaşım merkezlerinin önemli bölgelerinden olan Haliç'teki limanlar çevrelerindeki sur ve mendireklerle korunaklı olmalarına rağmen, yangınlar limanlara zarar verdi. Çünkü burada sadece limanlar değil, malların yüklenip boşaltılması kolay olsun diye genellikle kıyı şeridinde inşa edilmiş olan ahşap depolar ve tahıl ambarları da zayıf olmuştur. Erzak ve diğer tüketim mallarının küll olması, halkın aylarca sürececek açlığa ve pahalılığa sürüklenmesi demektir. 475 tarihli yangında ise, içerisinde çok değerli eserler bulunan Lausus Sarayı ile İmparator Iulianos'un yaptırdığı 120.000 ciltlik kütüphane yanmıştır. Bu eserlerin kaybı entelektüel hayatın duraklamasına neden oldu.

TANRI'NIN İMTİHANI

Saraylar ve kamu binalarının zarar gördüğü büyük yangınlar ve akabindeki inşaa ve tamir sürecinde, senatonun çalışmaları ve bürokrasi aksamış, resmî tören ve festivaller bir süre ıcrada kalmıştı.

Mabetlerin yanması toplu ibadetlerin aksamasına sebep olurken, toplum psikolojisi de sarsılmıştı. Bizanslı yangın imtihanı, tıpkı diğer afetler gibi Tanrı'nın gazabı olarak değerlendirildi. İnanışa göre, bazen halkın dinden uzaklaşmasına, kimi zaman da imparatorun yanlış politikalarına öfkelenen Tanrı, yangın belasıyla insanları imtihan etmekteydi. Bununla birlikte afet sonrasında toparlanma ve yeniden imar faaliyetleri de ilahi bir lütf olarak değerlendirilir, kulların pişmanlığını gören Tanrı'nın onlara acıyarak yardım gönderdiğine inanılırdı. Ayasofya'nın yapılışında Tanrı'nın verdiği ilham, onun yardımlarının en büyük kanıtı olarak görülmüştü. 472 yılında gökten kül yağması ve evlerin üzerlerinin dört parmak külle kaplanması İmparator Leon, küçük erkek çocuklara yapılan cinsel istismar yüzünden Tanrı'nın kendilerine verdiği bir ceza olarak nitelendirilmişti. Panik içerisinde Tanrı'yı yakaran ahalî de aslında gökten ateş yağdığını fakat Tanrı'nın merhametinin bunu küle çevirdiğini ileri sürerek imparatorun düşüncesine katılmıştı.

"ANADOLU'NUN SALGINI..."

Türk İstanbul'unda sıklığı ve tahrip sahasının genişliği bakımından Bizans dönemindekinden daha etkili olan yangınlar idari, ekonomik, sosyolojik, psikolojik, kültürel, sanatsal ve folklorik açılarından derin izler bırakmıştı. "Anadolu'nun salgını İstanbul yangını" düzgüsü, afetin yoğunluğunu en güzel biçimde vurguluyor. Osmanlı döneminde yangınlar genellikle dikkatsizlik, acemilik ve ihmal sonucu çıktı. Kasten çıkarılan yangınlar ise genellikle efendilerine

yangınlar

Son günlerde Türkiye ve dünyada baş gösteren yangın felaketleri vesilesiyle, İstanbul tarihindeki yangınları inceledik. Prof. Dr. Kemalettin Kuzucu'nun 'Kızıl ve beyaz afet dönemlerinde toplumsal hayat' başlıklı kapsamlı araştırmasının, İstanbul yangınları bölümünden derleme yaptık

Tulumbaçılar

kin duyan besleme ve uşakların fesatlığından, hırsız ve yağmacıların kasıtlarından ve mazlumların zalimlerden intikam alma düşüncelerinden ileri geldi. Ancak bu tür yangınlar daha ziyade gayrimüslim muhitlerinde görülmüyordu. Padişahın veya onun atadığı bir yöneticinin idaresinden hoşnut olunmadığı durumlarda ya da bir yöneticinin koltuğundan indirmek kastıyla çıkarılan yangınlar da vardı. Tanzimat'tan sonra petrol, havagazı, elektrik ve kalorifer sistemlerinin yaygınlaşması yangın sebeplerine yenilerini ekledi. Şazehenyi Paşa'nın itfaiyeyi yeni bir anlayışla düzenlediği II. Abdülhamid döneminde sigortadan fazla para almak düşüncesiyle kasten çıkarılan yangınlar görüldüğü gibi, bazı yangınları da halkı sigortaya özendirmek isteyen şirketler tarafından çıkarılıyordu.

YANGINLAR OLMASAYDI İSTANBUL...

"Yangınlar olmasaydı İstanbul'un, eşiklerine kadar altın olmak üzere birkaç defa inşa edilebileceğini" söyleyenler şüphesiz afetin alıp götürdüğü on binlerce evle birlikte, bunların içerisindeki paha biçilmez eşyaları hesaba katmışlardır. Örneğin 1660 yangınında Eski Saray yakınında bulunan Kebeci Han, içerisindeki çoğu Bosnalı ve Acemilere ait on Mısır hazinesi değerindeki mal ile birlikte kül olmuştu. Sonraki kuşakları hayata hazırlayacak birçok folklorik birikimin yok

YENİÇERİ YAĞMASI!

Bir başka sorun ise, açgözlü hırsızlarla bazı yeniçerilerin yağmaya girişmesi idi. Aslı görevlerini bırakıp soyguna azmeden yeniçerilerin bu hilesini bilen zengin Yahudiler yerin altına demir kapılarla korunan mahzenler yaparlar ve değerli eşyalarını buralarda saklarlardı. Ayrıca yangının kendi mülklerine sıçramaması veya yanmaması öncelikle söndürülmesi için neferlere para verirdiler. 1818'de Kadırga Limanı'nda başlayan yangın Kumkapı'ya kadar uzandığında burada meskün zengin Ermeniler ev ve kiliselerini kurtarmak için ortaya para dökünce tulumbaçılar bu bölgede çalışmış, geri tarafta görevli kalmayınca alevler Beyazıt'a kadar ilerlemişti. Kısacası söndürücülere verecek parası olmayan fakara, evinin yanmasını seyretmek zorunda kalmıştı.

"YANGIN VAR!"

Yangınlar halkın psikolojik durumunda derin etkiler bırakıyordu. Cepheden gelen kötü haberlerin yol açtığı mali krizler, enflasyon, yeniçeri ayaklanmaları nedeniyle kaygılanan İstanbullular, havaların normalin dışında seyretmesi, güneş tutulması ve yangın gibi zincirleme olaylar arasında sebep-sonuç ilişkisi kurmaya çalışır, nihayetinde gerginlik katlanarak büyürdü. Çeşitli nedenlerle bunalıma girenlerin "Yangın var!" diye bağırmalarına sıkça rastlanırdı. Çünkü bu sihirli cümleciği duyan derhâl sesin sahibine koşardı. "Üzerime gelme, şimdi 'Yangın var' diye bağırırım" sözü ise bazı sınırlı kimselerin diline pelesenk olmuştu.

"İKİ GÖÇ BİR YANGINA BEDELDİR"

Yangınlar nedeniyle İstanbullular asırlar boyunca muhacir hayatı yaşamıştı. Halk, "İki göç bir yangına bedeldir" atasözüne aldırış etmeden bir semitten diğere taşınmış, devlet kararıyla ya da kendi tercihleriyle Silivri, Çorlu, Kartal, Şile ve İzmit gibi uzak bölgelere yerleşenler olmuştu. Bir yerde yangın çıktığı duyulur duyulmaz çok uzak mahallelerin sakinleri telaşa kapılırdı. Zira ahşap yapıların temel malzemesi olan çiviler kıpırmızı kor hâline gelip yerlerinden bir ok gibi fırlayarak karşı evin tahtasına saplanıp oranın da yanmasına neden olurdu. Evi yanarlara için en güvenilir sığınak Allah'ın evi olan camilerdi. Fakat bazı büyük yangınların cami ve avluları da sarması sonucu yanmak ya da dumandan boğulmak suretiyle toplu ölümler yaşanmıştı. Yangından sağ kurtulanlar arasında statü farkı kalmaz, fakir ile zengin eşit konuma gelir, aynı kuyrukta gelecek yardımcı beklerlerdi.

olması kültür bütünlüğüne darbe indirmişti. Kamu binalarının yanmasıyla kaybolan resmi belgelerin tarih yazımında meydana getirdiği boşluk ise hiçbir zaman doldurulamayacaktır. Asırların yadigarı etnografik ve kültürel değerleri haiz eserlerin kaybı, sahiplerinde birtakım ruhsal ve bedensel sağlık sorunlarına yol açardı. Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nin ilk müdürü Hafız Tahsin Efendi, kitaplarını kaybetmenin acısıyla kahrından ölmüştü. Kaynak: <https://istanbul tarihlist/128-kizil-ve-beyaz-afet-donemlerinde-toplumsal-hayat?q=bostanc%C4%B1>

SANATTA DA YANGIN VAR!

İstanbul yangınları Osmanlı'dan günümüze Türk edebiyatı ve sanatında birçok ürüne konu edildi. Nazım, Ahmed Rasim, Mizancı Murad, Mi-dhat Cemal, Refi Cevad Ulunay başta olmak üzere birçok edebiyatçı roman ve hatıralarında, şairler ve halk ozanları şiir ve türkülerinde yangın temasını işlediler. Edebiyatımızda "yangın destanları" M. Sabri Koz, "Tulumbaçı destanları" İse Reşad Ekrem Koçu tarafından toplu hâlde incelenmişti. Bazı şairler "aşk ateşi" ile "İstanbul yangınları" arasında ilişki kurarken, sevdalı kalplerini "yangın yeri"ne benzetmişlerdi. "Yangın yeri" deyimini, işgal yıllarında İstanbul'un ve vatanın genel durumunu ifade için kullanılmıştı. Külhanbeyi argosunda dayak yiyenlerin hâlini tasvir için kullanılan "suratı yangın yerine dönmüş" metaforu da anılamlıdır. Yangın çıktığında ev halkının yükte hafif, pahada ağır eşyasını dışarıya taşımasından dolayı "yangından mal kaçırarak" deyimini doğmuştu. Zengin olup bütün varlığını alevlere kurban verenler "kül fakiri" hâline gelirken, evlerdeki ve avlulardaki hisseyi kapalı yağmacılar bir anda büyük bir servete konarlardı. Hükümet yardımlarından da en büyük hisseyi kapalı yağmacıların lügatinde yangın, "kızıl bayram" dı. "Edirne sudan, İstanbul ateşten batacak." sözü iki payitahtın iki kabusunu pek güzel ifade ediyor. Yangın teması kantonun yanı sıra tiyatro ve sinema gibi modern sanatlara da girdi. Şamran Hanım'ın Yangın Var kantosu, Güngör Dilmen'in Aşkımız Aksaray'ın En Büyük Yangını oyunu, Sadık Şen-dil'in müzikli oyun olarak yazdığı ve Atif Yılmaz'ın sinemaya uyarladığı Yedi Kocalı Hürrüm ile Ömer Lütfi Akad'ın Yangın Var filmleri bunlardan birkaçıdır. Osmanlı döneminde üretilen "Yangın olur, biz yangına gideriz", "Fındıklı bizim yolumuz" gibi tulumbaçı türkülleri de bu örneklerden...

İstanbul Tulumbaçıları - Zonaro

Ruşen Eşref'in 1918 yangınıyla ilgili gözlemleri şöyle: Gece yarısı alev sellerinin önünde şiltelerin, bakır kap-kacakların, toprak testilerin, kırık koltukların; ırkılmış entarili çocukların, başı açık fırlamış anaların beyinlerinde kederlerinin yükü, ellerinde birer ehemmiyetsiz pırtı, allelerine barınacak kovuk arayan babaların, kendini sürüyecek değnekten başka bir şeycik taşıyamayan ağababaların, torunlarının omzunda bükülekalmış imneli ninelerin; veremiyle, zatülcenbiyle bayılla bayılla nasılsa ölüme mahkûm hayatını hiç olmazsa son bir ümitle bu alevlerden kaçırma çalışın o zavallı insanların hâli... Ne ateşten kurtardıkları şey belli, ne kursaklarına girecek lokmalar belli..

FRANSIZ SEYYAH GÖZÜNDEN YANGIN HALLERİ

Fransız edebiyatçı Gautier'in 1852 tarihli Kasımpaşa yangınına ilişkin tasviri şöyleydi: "Sokak, sarımsık yataklar taşıyan zenci kadınlar, sandıklar yüklenmiş hamallar, çubuklarını kurtarmış erkekler, bir eyleyi çocuklarını sürükleyen öteki eyleye de boğça ların taşıyan telaşlı kadınlarla doluydu; demir çen-geller taşıyan memur ve askerler, tulumbarlarını yüklenerek halk arasında koşuşan sakalar, yayaları gözetmeksizin yardımcı aramaya giden atlılar ortatığı doldurulmuşlardı. Herkes birbirini itip düşürüyor ve çeşitli dillerde küfürler savuruyordu. Kargaşalık hüküm sürerken yangın tahrip sınırlarını genişleterek ilerliyordu."

KADIKÖY'ÜN KRONOLOJİSİ (10)

M.Ö.

685

M.S.

2020

1912

◆ 14 Mayıs: Fahri başkanı Şehzade Selahattin Efendi'nin olduğu Hilal-i Ahmer Kadıköy şubesi açıldı. Kisa bir süre sonra kapandı.

◆ Erenköy'de Tüccarbaşı Camii (Böcekli Camii) inşa edildi. Parasını ipek böcekçiliğinden kazanan Fatma Zehra adında bir kadının bağışladığı arazi ve para ile yapıldı. 2015'te restorasyonuna başlanılan cami 2019'da ibadete açıldı.

◆ Bostancı vapur iskelesi yapıldı. Tek katlı ve yığılma olarak yapılan binanın bekleme salonu ve memur görev odası olarak kullanılan dört odası var. Deniz cephesinde üç gözlü kemer dizisinden oluşan yarı açık bir mekanı olan iskelenin çatıda yükselmiş ve konsollarla desteklenmiş bölüm üzerinde kasnaklı bir kubbesi bulunuyor. İç kapılarda ve dış cephedeki

Kütahya çinileri ile 1. Ulusal Mimarlık Dönemi'nin tipik bir örneği. Günümüzde Bostancı Vapur İskelesi'nin olduğu yerde, çok eskiden antik bir liman bulunduğu biliniyor. 1978'de yenilenen yapı, 2006'da İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce elden geçirildi.

◆ Kızıltoprak'ta Hüseyin Paşa Köşkü'nde Ekol Franco-Türk İlkokulu kuruldu.

◆ Fenerbahçe kulübünde bisiklet sporu ile ilgili faaliyetlere başlandı.

◆ Erenköy'de, Halit Galip Bey'in önderliğinde Kadıköy'ün üçüncü büyük spor kulübü olarak Hilal Gençlik Kulübü kuruldu. Bu kulüp, Milli Mücadele'ye katılan ve Anadolu'ya cephaneye taşıyan kulüplerden

pencerelerde profilli Bursa kemeri kullanılmış. İç mekandaki alçı tavan bezemeleri, sütun başlıkları, kemer aralarındaki

biriydi. Çoğu tıp talebesi olan sporcularının birçoğu harp dönemlerinde hayatını kaybetti.

◆ Mimar Constantine P. Pappa tarafından Moda burnunda Doktor Andre Antipa için bir köşk inşa edildi. Tapu kayıtlarında, köşkün 1952 senesinde Katerina Duma tarafından Fevziye Müfide Tek'e satıldığı bilgisi yer alıyor. Kimi kaynaklara göre de köşkü büyükelçi Ahmet Ferit Tek satın aldı, bulunduğu sokağa da Ferit Tek adı verildi. Bu tarihten itibaren 1971'e dek Ferit ve Müfide Tek çifti köşkte yaşadı. Çiftin, vefatlarının ardından 1973'te köşk boşaltıldı. Bir süreliğine evi, kızları Emel Esin'in şoförü Hayrullah Arısan ve ailesi kullandı. Esin'in 1987'de vefatının ardından vasiyeti üzerine 1988'de Tek Esin Türk

Kültürünü Araştırma ve Geliştirme Vakfı kuruldu. İki yıl sonra yine vasiyet gereğince köşkün mülkiyeti vakfa devredildi. Bu tarihten sonra kullanılmayan binada 1992'de ilk yangın çıktı, ahşap merdiven, zemin kattaki oturma odasının ahşap lamburleri hasar gördü. 90'lı yılların ikinci yarısında çıkan yangında ise ahşap çatı yandı. 2010'da başlatılan restorasyon çalışması kadar geçen süre içinde bina dış hava koşullarına maruz kaldı. Harap bir durumda olan yapının, iç sıvaları dökülmüş, ahşap yapı elemanları bozulmuş bir haldeydi. Restorasyon çalışmaları sırasında, artık mevcut olmayan ahşap merdivenin, dönem yapılarındaki benzer örneklerden yola çıkılarak restitüsyonunun yapılmaya çalışılmasında özellikle kaçınılarak yeni bir merdiven tasarlandı.

◆ Şair İffet Hanım, Erenköy Sahra-yı Cedid Mezarlığı'na defnedildi.

BULMACA

Hazırlayan: Mustafa Başaran / bilmececi@hotmail.com

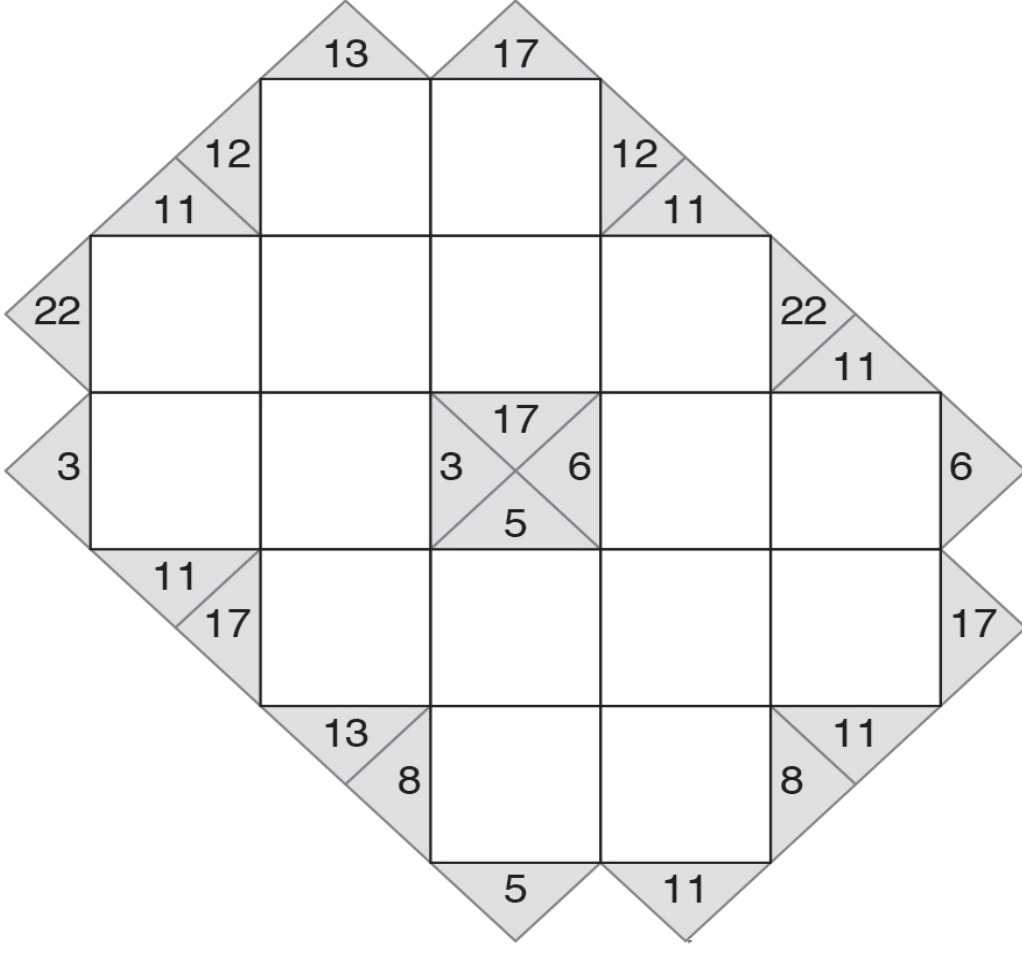
KELİME AVI BULMACA

K Ş A F R A A R M İ Ş T
F İ A H A F Y Z E L A F
A H T A A L M L A S A M
K A I G F Z S R A D A F
İ F O B İ A A O R F A Ş
H T İ Ş F F K E Ş H A R
R A P G N A E İ T C U E
L E R A D E C E R H N B
İ R F G E C E İ A B E Z
G F A H R İ İ F A N İ Z

Aşağıdaki sözcükleri bulmacada arayın ve bulduklarınızı karalayın. Geride kalan harfler bir şairin dizelerini oluşturacaktır.

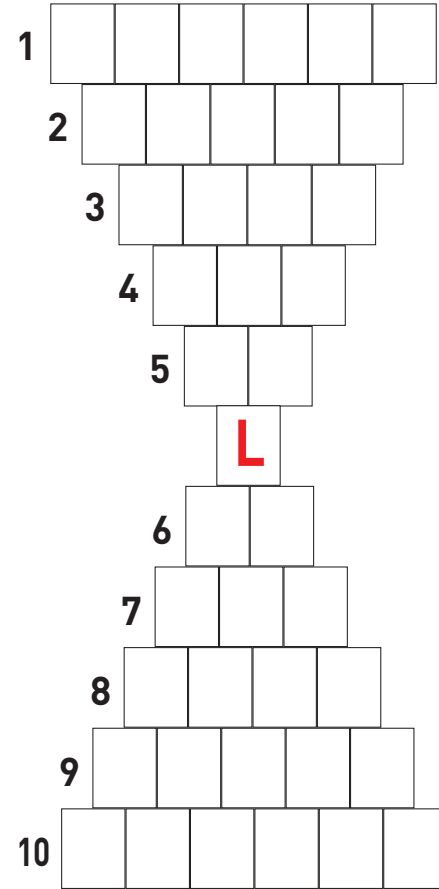
FACİA FAKİH
FAGOT FAKİR
FAHİŞ FALEZ
FAHRİ FALSO
FAHTE FALYA
FAHUR FANFAR

KAKURO BULMACA

Kurallar basit. 1-9 arası rakamları kullanarak, boşlukları doldurun. Bunu yaparken karelerin toplamının, bağlı hücredeki sayıya eşit olmasını sağlayın ve bir rakamı sadece bir kere kullanın.

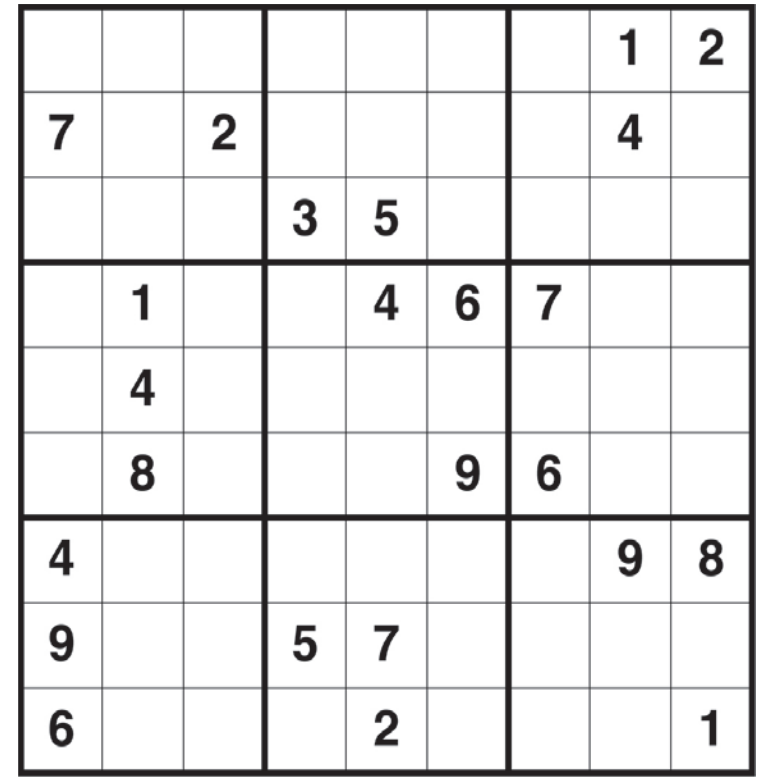
KUM SAATİ

Tanımlara uygun yanıtları yerlerine yerleştirin. L harfini ipucu olarak veriyoruz. L'den başlayarak yukarıya ve aşağıya doğru sözcüklere birer harf ekleyerek diğer sözcükleri oluşturacaksınız.

- Alacak
- Çelik.
- Eskişehir'in bir ilçesi.
- Büyüteç.
- Lütesyum simgesi.
- İsrail'in plaka işareti.
- Kalın tüy.
- Sersem, ahmak.
- Bir burç adı.
- Kuzey Avrupa'da bir deniz.

SUDOKU BULMACA

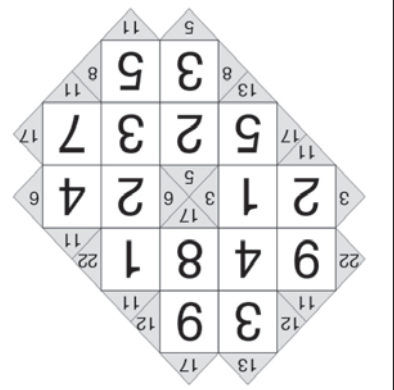
Her satır, her sütun ve 3x3'lük her kutuya, 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilecektir. Her satır, her sütun ve 3x3'lük kutu bölümlerinde 1'den 9'a kadar sayılar bir kez kullanılacaktır.

KARAMELİ BULMACA
Karameli tahta masamızda bir şişe sarap / Gecelerden bir gece bezniz

KELİME AVI BULMACA
KUM SAATİ BULMACA

6	3	8	9	2	4	5	7	1
9	2	1	5	7	8	4	3	6
4	7	5	6	1	3	2	9	8
2	8	7	1	3	9	6	5	4
3	4	6	7	8	5	1	2	9
5	1	9	2	4	6	7	8	3
1	9	4	3	5	2	8	6	7
7	9	2	8	9	1	3	4	5
8	5	3	4	6	7	9	1	2

ÇÖZÜMLER

KARE BULMACA

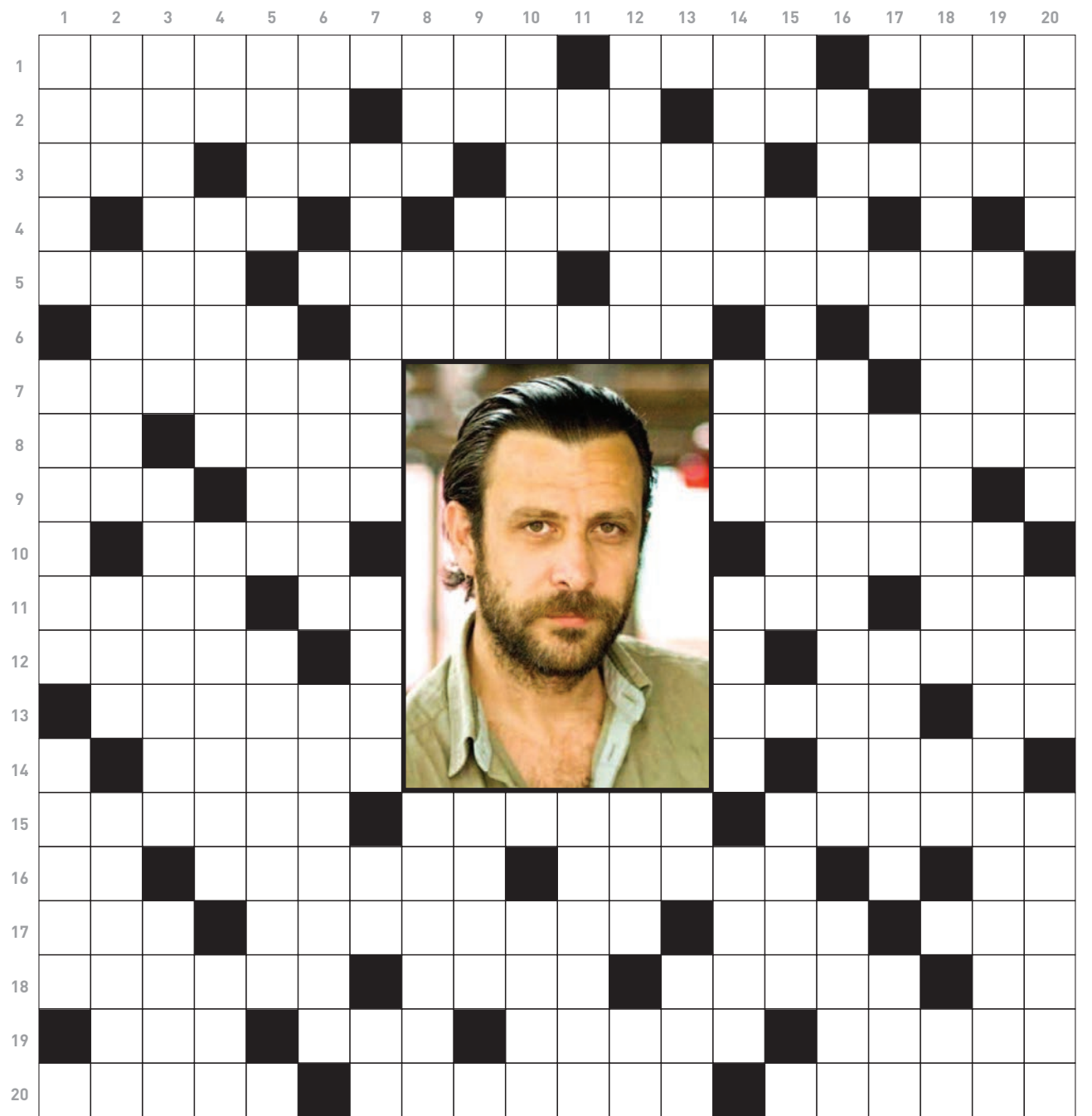
SOLDAN SAĞA

1. Resimdeki dizi, sinema oyuncusu - İtalya'nın başkenti - Bayındırlık 2. Labada da denilen çok yıllık otsu bir bitki - Bir tür antilop - Güç, kuvvet - Telefon sözü 3. Müspet bilimeler - Hindistan'da halkın ayrılmış olduğu birbirine karşı kapalı sınıfların adı - Bir geminin orta kısmı - Burun iltihabı 4. Ağabey (yöresel) - Kader, alinyazısı 5. Bir bütünü oluşturan şeylerin tümü - Boşluktaki elektromanyetik dalgaları alan ve yayımlayan iletken çubuk ya da tel - Bir sınırdan geçebilmek için verilen yazılı izin 6. Yer ölçümünde uzaktan gözlenen geometrik biçimli tahta lata - Arkadaşlık, alışkanlık - İsviçre'ye özgü ağaç kütüklerinden yapılma uzun saçaklı dağ evi 7. Sıncap (yöresel) - Dövülerek saman yapılan ot - Parlak kırmızı renkte bir süs taşı 8. Hayvansal bir besin maddesi - Dayanıklı, sağlam - İstanbul'un eski adlarından biri 9. Nebati halatın yapıldığı malzemenin en ince parçası - Siğ sularda ağır yükleri taşımak için kullanılan altı düz tekne - Slav alfabesi 10. Bir avuç dolusu - Elisiki, cimri 11. Hamur topağı - Gazete ilavesi - Yenilgiyi kabul etme - Üzerinde film çevrilen stüdyo düzlüğü 12. Özen - Bayramdan önceki gün 13. Antalya'nın bir ilçesi - Kalın ve dar tahta - Tutma organımız 14. "Naz

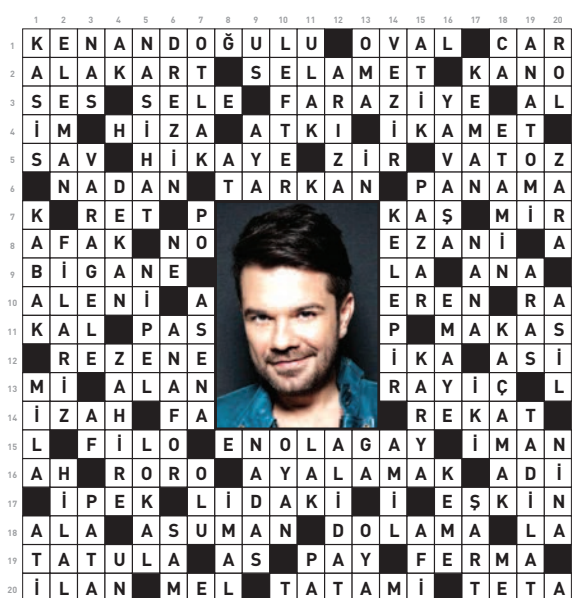
..." (dizi, sinema oyuncusu) - Emek, çaba 15. El yazısı çok güzel olan sanatçı - Keman yayı - Boya olarak kullanılan bir tür toprak 16. Ülkemizin plaka işareti - Aşırı olmama durumu, mutedil - Tokaçlı kar ayakkabısı - Derviş selamı 17. Gözleri görmeyen, kör - Bireylerde karakterin oluşum, gelişim ve ayrımlarını konu alan bilim - Saniyede bir jüllük iş yapan motorun güç birimi - Gümüş 18. İri ve uzunca taneli bir üzüm türü - Göze rengini veren tabaka - "... Dilligil" (dizi, sinema oyuncusu) - Şart eki 19. Saçı dökülmüş, kel - Yasaklama - Yıkılıp dökülmüş, bakımsız kalmış - Avrupa'da bir ulus 20. Ekip - Dayanıklılık - Balı alınmış petek.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Pek beğenilen, pek güzel - "... Mehmed" (1. Mehmed olarak da bilinen Osmanlı padişahı) - Uyarı 2. Zeybek - Babanın kız kardeşi (yöresel) - İspanya Bask Örgütü - Donanma 3. Filmin ya da dizinin tanıtma yazıları - Erdem - Karadeniz'in kuzeyindeki iç deniz 4. Hile, entrika - Ağaçtan, demirden ya da betondan yapılmış, ağırlık çekebilecek kalınlıkta, uzun ve genellikle yuvarlak destek - Futbolda ceza alanı içinde yapılan kuraldışı bir davranış nedeniyle uygulanan ceza vuruşu - Öğütücü dışlerimiz 5. Erkek keçi - Vahşi binek hayvanı - Anı olarak alınan ya da verilen şey, yadigar 6. Yapma, etme - Etek ucuna doğru genişleyen - İleriye dönük olarak bir çıkar ya da kazanç elde etmek için yapılan davranışlar 7. Baş ağrısı, ateş, burun tıkanıklığı ve burun akıntısıyla kendini gösteren yüz sinüsleri yangısı - Üstün yetenekli, üstün nitelikli - Su - Merhem, ilaç 8. Asya'da bir göl - Tunus'un plaka işareti - Bakanlar kurulu 9. Aşamasız asker - Eskiden sapka yerine kullanılan bir tür başlık - Bir tür

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

yaban mersini 10. İrmikle yapılan bir şerbetli tatlı - Sancak 11. Kurşun boru ağız açmakta yararlanılan, şimsirden yapılmış, sivri uçlu bir takoz - Sarımsaktaki antibiyotik madde 12. Küçük kitap - Rutubet - Renyum elementinin simgesi 13. Araç - İki borunun birleşme yeri - Kavşak 14. Kıрма, melez - Elma, armut kurusu - Elazığ'ın bir ilçesi - Bir şeyin içindeki öz 15. Güzel sanat - Bir sinema filmini televizyonda göstermeye yarayan cihaz - Yavru yetiştirecek

duruma gelmiş hayvan 16. Bir kumaş türü - Bir tür parlak ipeklilik kumaş - Bir besteyi oluşturan temel motif 17. Pişmiş yemek - İrade dışı kas hareketi - İğne biçiminde hücre maddesi - İçki mahzeni 18. Dağ lalesi, anem - O gösterme sıfatı - Kalsiyum elementinin simgesi 19. "... Sunal" (dizi, sinema oyuncusu) - Halen, şu anda - İzmir'in bir ilçesi 20. Gemi, uçak yolu - Acı, üzüntü, keder - Madeni ip - Bir şeyin bir dizi içindeki yerini gösteren sayı.

Basında eskiden çokça rastladığımız 'arka sayfa güzeli' geleneğini geri getiriyoruz ancak büyük bir farkla! Alanında ilk'lere imza atmış, 'kadınlar yapamaz' denilen mesleklerdeki cinsiyetçi kalıpları kırmış, cesur ve azimli kadın kahramanları tanıtacağız size. Onlar, bizlerle bu topraklarda yaşadı, mücadele etti ve başarılar kazandı. Lakin erkek egemen tarih anlayışı çoğunlukla onları yok saydı. Bu kadınları tarihin tozlu sayfalarından çıkarıp, kamuoyunun yeniden dikkatine sunmayı hedefliyoruz. Buyurun tarih yazan kadınların öykülerine...

Osmanlı'nın ilk feministi:

Mary Mills Patrick

Mary Mills Patrick'in gençliği.
Abdullah Biraderler, İstanbul

Koleji'nde felsefe hocalığına başladı. 1890'da buranın müdiresi oldu. 1905'te kolejde yangın çıkması üzerine, Dr. Patrick yeni bir bina aramaya başladı. Para toplamak için Amerika'ya gitti ve 1909 yılına kadar orada kaldı. I. Dünya Savaşı'nın zor koşullarında da eğitim veren kolejin yeni yeri Arnavutköy'de bir koruluk oldu.

1924'e kadar kolejün müdüreliğini yapan Patrick'in Türkiye'de en samimi olduğu öğrencilerinden Halide Edip Adıvar onun hakkında şöyle diyordu: "Dr. Patrick, kadına mahsus hususiyetlerini kaybetmeden, hiçbir zaman bir erkek mukallidi olmaya çalışmadan, sükunla kudretle büyük bir tahsil medresesi kurdu. Orada, ilim sa-

Öğretmen-yazar Mary Mills Patrick, 10 Mart 1850'de Canterbury/ABD'de doğdu. İrlanda'dan Amerika'ya göç etmiş bir ailenin kızıydı. Üniversite eğitimini Amerika'da yaptı. İsviçre'nin Bern Üniversitesi'nde eski Yunan felsefesi üzerine doktora eğitimi aldı. Fransızca, Almanca, Ermenice, Yunanca ve Türkçe biliyordu. Kimi kaynaklara göre bir misyoner olan Patrick, Türkiye'ye gelerek Erzurum'da görev yaptı.

O dönemde altmış bin nüfuslu nüfuslu yoğun ve kalabalık bir şehir olan Erzurum'un etrafı bir hisarlar çevrilidir. Erzurum'da Araplar, Türkler, Kürtler, Ruslar, Rumlar da vardır. Patrick Erzurum'la ilgili "okul teşkilatlanmasına ve yabancı dillerin kullanımına dair ilk tecrübemi Erzurum'da yaşadım." der. Erzurum ve çevresini gezen Patrick orada geçirdiği dört yıl boyunca yaklaşık üç bin mil (yaklaşık 5000 km) yol yaptı.

ADIVAR ÖĞRENCİSİYDİ

1876'da, henüz 26 yaşındayken, Üsküdar'da faaliyet gösteren İstanbul Kız

Mary Mills Patrick'in kolejde en samimi olduğu öğrenci Halide Edip'ti (solda). Patrick, Türkiye'nin ilk kadın tıp doktoru Safiye Ali'nin doktorluğu seçmesinde etkili oldu (sağda)

hasında yetiştirdiği talebeler arasında Yakınşark'ta temâyüz eden kadınlar vardı."

ALİ'Yİ TEŞVİK ETTİ

Daha sonra Amerikan Kız Koleji adını alan bu kolejin ilk mezunları arasında Adıvar dışında Zeynep Necef Uğurlu (Akra), Nilgün Cerrahoğlu, Leyla Umar, Prof. Dr. Nur Aytekin Serter (İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısı), Dr. Nevma Atay Madanoğlu gibi ünlü isimler vardı.

Patrick ayrıca Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın tıp doktoru ve tıp eğitimi veren ilk kadını olan Safiye Ali'nin doktora mesleğine ilgi duymasında ve onu meslek olarak seçmesinde de etkili olmuştur.

FEMİNİZM OSMANLI'DA!

Mary Mills aynı zamanda Osmanlı'da devletinde kütüphanelerde araştırma yapan ilk kadın ziyaretiçi olarak da kayıtlara geçmiştir. Hatıralarında Osmanlı'da camilerin yanında kütüphanelerin kurulu olduğunu, ayakbağların kapıda çıkarılması gerektiğini, kadınların kütüphanede çalışma yapmalarına izin verilmemesinden bahseder. Kendisinin kütüphane ziyaretini de "Benim halk kütüphanelerini ilk ziyaretlerim, hem orada araştırma yapanların hem de görevlilerin müthiş ilgisi ve telaşlanmasına sebebiyet vermişti." şeklinde açıklar

II. Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte, Türk kadını toplum yaşamında daha somut bir yer edindi. Daha önce hiç görülmemiş bir şekilde, 1876'da, İstanbul'da peçesiz bisikletle sokağa çıkan ilk kadın Amerikalı feminist Mary Mills Patrick olmuştur. Böylelikle feminizm hareketini Amerika'dan Osmanlı topraklarına taşıyan Patrick'in anlatımına göre, kadınların giydiği peçe ve etek boyunun kısaldı

masını Büyük Savaş (I.Dünya Savaşı) yıllarında ilk kez mümkün olabildiği.

SAVAŞ VE KADIN PEÇESİ

Patrick anılarında bu gözlemini şöyle yazmıştı: "Kadınların peçesi üzerine mücadeleler özellikle savaşın ilk yıllarında dikkat çekiciydi. Eski günlerde hiç bir Türk kadını sokakta peçesiz görülmezdi. Ancak savaşın ilk yıllarında peçeler kayboldu, etekler kısaldı ve artık kadınlar her türlü ilerleme ve eğitime hazırıldı..."

Türkiye'de geçirdiği günlerin ansısına 'Beş Sultanın Yönetiminde' ve 'Bir Boğaziçi Macerası' adlı iki kitap yazar Mary M. Patrick, 25 Şubat 1940'ta vefat etti.

Kaynakça:

<https://www.alifart.com/uskudar-amerikan-kiz-koleji%E2%80%99nin-tarihcesi.193545/>, <https://www.youtube.com/watch?v=zsGRxlaJTGg> ve <http://www.tariharsivi.org/icerik/2479/osmanlilarda-ilk-feminist-kadin.html>
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/358951>

Tüm Öğrenci ve Öğretmenlerimize
Yeni Eğitim ve Öğretim Döneminde
Başarılar Dilerim

Av. Şerdil Dara ODABAŞI
Kadıköy Belediye Başkanı

KADIKÖY
BELEDİYESİ